

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
20. (1085.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,1318 ▲
1 amerikai dollár	2,9502 ▲
100 magyar forint	1,5176 ▲

Aktuális

2

Obama: próbáljuk ki a józan eszt

Barack Obama amerikai elnök szerda esti évértékelő beszédében a különbségeken való felülemelkedésre, a „politika zsibbasztó súlyának legyőzésére” hívta fel a kongresszus republikánus és demokrata párti tagjait, hogy összefoghassanak Amerika problémáinak megoldására.

Gazdaság

6

Nagyszeben lesz az erdélyi City

Nagyszeben fogja betölteni Erdély pénzügyi központjának a szerepét – erről beszélt az *Új Magyar Szónak* adott interjújában Králik Lóránd, az Országos Tőkepiaci Felügyelet (CNVM) néhány nappal ezelőtt kinevezett biztosa.

Kultúra

8

Szeben nyomdokain Temesvár

Temesvár megpályázná a 2021-es Európai Kulturális Főváros címet, jelentette be Gheorghe Ciuhandu polgármester a Temesvári Nemzeti Színház alternatív színháztermének avatóján. A jelölés azért távoli, mert időnek kell el telnie ahhoz, hogy romániai városnak újra esélye legyen a címre.

Vezércikk

3

Céltalanul

Bő egy évvel azután, hogy Emil Boc elfoglalta a miniszterelnöki széket, Romániának ma sincs válságkezelési terve. Ígérték, bejelentették, elemezték első, második és ki tudja, hányadik olvasatban, de a kormány honlapján a stratégiák és programok fejezetben a legfrissebb dokumentum továbbra is 2008-as keltezésű. ▶

Szócs Levente

Energetikai tanúsítvány: uniós nyűg vagy előny?

Fotó: Mihály László/archív

Unió „áldás”. Az energetikai tanúsítvány kötelezővé tétele a tömbházak hőszigetelését végző cégeket is fellendítheti

Hamarosan kötelezővé teszik a lakások energetikai tanúsítványainak beszerzését Romániában. A dokumentum tartalmazna valamennyi, az ingatlanok energiaháztartására vonatkozó adatot. Ha a jogszabály életbe lép, a tanúsítvány nélkül a jövőben sem eladni, sem kiadni nem lehet a lakásokat. A közjegyzők és az ingatlanforgalmazók attól tartanak, a rendelkezés dráguláshoz és a válságban lévő ingatlanpiac további visszaeséséhez vezethet. Szakértők szerint Románia az EU-hoz képest „túlteljesít”, ám a dokumentum arra mindenképpen jó lehet, hogy senki se vegyen zsákbamacskát. **7. oldal ▶**

A talárosokhoz kerül a bértábla?

▶ A Boc-kormány több más kormányrendeletéhez hasonlóan az Alkotmánybíróság elé kerülhet az egységes bértábla alkalmazásáról szóló, hétfőn elfogadott jogszabály is. A Közal-kalmazottak Országos Szakszervezeti Szövetsége a nép ügyvédjétől kért segítséget annak érdekében, hogy a rendeletet a taláros testület vizsgálja felül. Elsősorban azt kifogásolják, hogy a jogszabály megfosztja az alkalmazottakat a kollektív munkaszerződésekben rögzített jogaiktól, elsősorban bérpótlékaiktól, anélkül, hogy a kormány konzultált volna az érintettekkel a tervezett intézkedésekről. **3. oldal ▶**

Traian Băsescu leszállt a lóról

▶ „Nem beszélhetünk magas lóról, hiszen odahaza nekünk is sok még a tennivalónk” – jelentette ki moldovai látogatásának második napján Traian Băsescu. A román államfő országa uniós tapasztalatait osztotta meg a cahuli egyetem diákjaival. **2. és 4. oldal ▶**

Moldovai só és kenyér Cahulban Traian Băsescu államfőnek

Fotó: Agerpres

Elakadt posztoszkodás

▶ A két kormánypárt közötti megyei tárgyalások tegnap nem vezettek eredményre sem Kolozs, sem Hargita megyében. A Szamos-parti megyeszékhelyen a függetlenek túlzott igényei egy oldalra állították az RMDSZ és a PD-L vezetőit, és együttesen terjesztik a hétfői koalíciós tanács elé az ügyet. Hargita megyében a harmadik tárgyalási forduló sem vezetett eredményre, ezért ma ismét asztalhoz ülnek. Lapzártánkkor Szatmáron még tárgyaltak. **3. oldal ▶**

Mai mellékletünk:

úmsz
színekép

Röviden

Boc sajnálja, de kiteszi a korrupt polgármestert

A kenőpénz elfogadásáért három és fél éves letöltendő börtönbüntetéssel sújtott Mircia Gutău, Râmnicu Vâlcea polgármestere tegnap feladta magát a rendőrségen. Korábban a rendőrök azért nem tállták lakásában, mert testvére halálára hivatkozva elutazott otthonról és bejelentette, kérni fogja a büntetés végrehajtásának egy hónappal való halasztását, hogy át tudja adni polgármesteri mandátumát. Gutău tagadja az ellene felhozott vádak, és arra kérte az ügyészeket, hogy tegyék közzé a tettenérés bizonyítékait. Emil Boc kormányfő, a Demokrata–Liberális Párt (PD-L) elnöke „szívből sajnálta” Gutăut, de megjegyezte, alakulata szabályzata értelmében mint jogerősen elítélt párttagot kiteszik a PD-L-ből.

Maffiaellenes intézkedések Olaszországbán

Rendkívüli intézkedési tervet fogadott el az olasz kormány a maffiaellenes harcról tegnapi, calabriai kihelyezett ülésén. A tízpontos terv központi eleme, hogy felállítanak egy új országos hatóságot, amelynek az lesz a feladata, hogy kezelje a maffiától lefoglalt javakat. Az elmúlt másfél évben 15 ezer vagyontárgyat foglaltak le a szervezett bűnözés elleni küzdelemben, összesen 9 milliárd euró értékben. Az intézkedési terv elsősorban a maffia üzleti érdekeit veszi célba. Többek között szigorúbb ellenőrzést vezetnek be, megakadályozandó, hogy maffiakapcsolatokkal rendelkező építőipari vállalkozások nyerjenek el állami megbízásokat.

Kabul tárgyalna a tálibokkal

A tálibokat is meg fogják hívni arra a dzsirgára – hagyományos afgán törzsi gyűlésre –, amelyen megvitatják majd Hamid Karzai afgán elnök béketervét – közölte az államfő szóvivője tegnap a londoni Afganisztán-konferencián. „Minden lehetőséget ki fogunk használni, a szomszédos országokat, nemzetközi közösséget, a szaúdi uralkodót, hogy bátorítsuk a tálibokat, hogy jöjjenek el” – mondta Hamid Elmi szóvivő. A dzsirgát valamikor a közeljövőben tartják, de egyelőre nem lehet tudni, pontosan mikor. A biztonsági ellenőrzés átadásának idei elkezéséről, és a tálib ellenállók sorsáról döntöttek a konferencia résztvevői.

Nincs akadálya az Iránnak szóló orosz fegyverszállításoknak

Oroszország továbbra is fegyverei értékes vásárlójának tekintti Iránt – jelentette ki tegnap az orosz fegyverkereskedelem egyik fő illetékese, megnyugtatta Teheránt, miután az utóbbi időben jelei voltak annak, hogy Moszkva esetleg támogatna keményebb nyugati szankciókat. Anatolij Iszajkin, a Roszboronekszporth állami fegyverkereskedelmi vállalat vezetője sajtóértekezletén azt mondta, nincs olyan nemzetközi egyezmény, amely tiltaná, hogy Oroszország bármilyen típusú fegyvert eladjon Teheránnak.

HRW: a Hamász igenis támadott polgári célpontokat

A Human Rights Watch (HRW) nemzetközi emberjogi szervezet vitatja a Hamász palesztin radikális mozgalomnak azt az állítását, hogy nem támadott izraeli polgári célpontokat a Gázai övezet elleni izraeli offenzíva idején. Az övezetet irányítása alatt tartó Hamász bejelentette szerdán, hogy kivizsgálta a múlt téli háborúról szóló, elmarasztaló ENSZ-jelentésben foglalt megállapításokat, és arra a következtetésre jutott, hogy sem saját emberei, sem a szövetséges fegyveres csoportok nem követtek el háborús bűncselekményeket.

Traian Băsescu leszállt a lóról

Cs. P. T.

„Románia három éve tagja ugyan az Európai Uniónak, de még nem integrálódott Európába” – ismerte el Traian Băsescu tegnap Cahulban. A román államfő moldovai látogatásának második napján a Pruton túli ország harmadik legnagyobb városának egyetemén tartott beszédet; előzőleg kíséretével a Ticanca település melletti román temetőben koszorúzott.

Traian Băsescu Románia uniós tapasztalatait osztotta meg a főként diákokból álló hallgatósággal. „Nem beszélhetünk magas lóról a moldovaiakkal, hiszen nekünk is sok még a tennivalónk” – mondta a román államfő, aki szerint Moldova Köztársaság számára létfontosságú, hogy az integráció útjára lépjen.

A bukaresti politikus szerdán este egy helyi televízióknak adott interjúban önmagát is okolta amiatt, hogy az utóbbi években elhidegültek a két ország kapcsolatai. „Naiv voltam. Azt hittem, hogy Vladimir Voronin hisz is abban, amit mond. Nem tudtam, hogy a moldovai elnök csak a szölamok szintjén Európa-párti” – róttá meg a parlamenti választásokon megbukott kommunista politikust a román államfő.

Bírálták tegnap Băsescut a moldovai kommunisták is. Tegnap nyilvánosságra hozott közleményükben egyttal aggodalmukat és felháborodásukat is kifejezték amiatt, hogy a chişinăui kormány nem foglalt állást a „Moldova-ellenes román kijelentésekkel” kapcsolatban. Arra

A román államfő a Cahul melletti román temetőben koszorúzott

utaltak, hogy a román államfő Mihai Ghimpu ügyvezető moldovai elnökkel tárgyalva leszógezte, hogy Bukarest elismeri Moldovának a Szovjetunió szétválása után megszerzett szuverenitását, de nem ír vele alá határ-egyezményt. A kommunista párt közleménye szerint Romániának azt a törekvését, hogy ne kössön határszerződést és alapszerződést Moldovával, sem jogi, sem diplomáciai, sem erkölcsi érvekkel nem lehet alátámasztani. Az ilyen hozzáállás nem illeszkedik az európai uniós tagországok államközi kapcsolatainak a gyakor-

latába – olvasható a dokumentumban. A közlemény egy másik megállapítása szerint azóta, hogy Băsescu Románia elnöke, a két ország viszonya minőségileg romlott. Szomszédai közül Románia egyedül Moldovával nem írta alá a kétoldalú kapcsolatok építését megalapozó szerződéseket. A legfelső román vezetés ezzel nyíltan vagy burkoltan azt jelzi, hogy nem óhajtja elismerni a moldovai nép önrendelkezési jogát, és Moldova függetlenségét átmeneti jelenségnek tartja – véli a volt szovjet tagköztársaságban működő kommunista párt. ◀

Tőkés: még kísért Ceauşescu

MTI

Temesvár a sokféleségben megvalósuló európai egység szellemét előlegezte meg, amikor mintegy tíz nemzeti és ugyanannyi vallási közössége összefogott a közös ellenség ellen, és elindította lett a Bukarestben kiteljesedő romániai népfelkelésnek – mondta Tőkés László európai parlamenti (EP) képviselő, volt erdélyi református püspök szerda este Brüsszelben, a Konrad Adenauer Alapítvány irodájában tartott megemlékező rendezvényen. Húsz évvel a temesvári népfelkelés után – Románia útja a demokratizálódás felé címmel tartott előadásában felidézte, hogy „temesvári gyűlekezetünk és testvéregyházai, a város magyarsága, többségi román lakossága és többi nemzeti közössége – hosszú adventi várakozás nyomán – 1989 szabadító karácsonyán túrésének határára és megszólalásának küszöbére érkezett”. Kitért arra, hogy „Ceauşescu szelleme változatos alakban és formában ma is visszakísért”, és hogy „a volt szovjet tábor országainak csatlakozásával az Európai Unió a posztkommunizmus erkölcsi válságát is megörökölte”. „A vasfüggöny által elválasztott nemzetek és országok integrációja csak úgy valósulhat meg, ha a gyűlölet destruktív ellenkultúráját meghaladva, egy hitében és erkölcsi téren megújuló Európa spirituális egységét sikerül megteremtelnünk” – fogalmazott Tőkés László. Az MTT tudósítójának kérdésére, amely a Ceauşescu házaspár kivégzéséről szóló véleményét firtatta, Tőkés azt mondta, hogy az eljárás és a kivégzés nem felelt meg a jogállamiság követelményének, de olyan magyarázatokat hallott, hogy a bukott diktátor pusztá életben maradása is bátorította volna híveit. ◀

Obama: próbáljuk ki a józan ész

Híresszefoglaló

Barack Obama amerikai elnök szerda esti évtértékelő beszédében a különbségeken való felülemelkedésre, a „politika zsidbasztó súlyának legyőzésére” hívta fel a kongresszus republikánus és demokrata párti tagjait, hogy összefoghassanak Amerika problémáinak megoldására. „Nehézségeink ellenére az Egyesült Államok erős, nem adjuk fel és nem állunk meg, nem engedjük, hogy a félelem és az ellentétek megtörjék szellemünket” – fogalmazott élő adásban közvetített beszédében, amelyben kijelölte a következő egy év kormányzati céljait, törekvéseit. Első ízben tartotta meg a kongresszus két házának összevont ülésén az elnökök hagyományos év eleji, az Egyesült Államok helyzetéről szóló szónoklatát. Hetvenöt percig beszélt. „Ahelyett, hogy megvívánk ugyanazokat a fárasztó harcokat, amelyek évtizedek óta uralják Washington, eljött az ideje valami újnak, próbáljuk ki a józan ész” – fogalmazott. Beszédét sokszor nagy tapssal, felállva fogadták a képviselők és szenátorok, de legtöbb esetben csak a demokrata szárny fejezte ki tetszését.

A kormány mindent megtesz azért, hogy mozgásba lendítse a gazdaságot, munkahelyeket teremtsen és segítsen a középosztálynak – sorolta legfőbb üzenetei között az elnök. Beszédében annak szentelte a legnagyobb teret, hogy miként képzei el a gazdaság fellendítését. Elemzők rámutattak, ez várható volt, hiszen a felmérések szerint a közvélemény – elsősorban a magas, 10 százalékos munkanélküliség miatt – már nem rajong Obamáért annyira, mint egy évvel ezelőtt, hivatalba lépésekor. Az elnök

adókönyvitést javasolt például azoknak a kisvállalatoknak, amelyek új dolgozókat vesznek fel vagy bért emelnek. Közölte, a gazdaságösztönző csomagnak köszönhetően idén másfél millióval bővül a munkahelyek száma. Ígéretet tett, nem adja fel azt a törekvését, hogy javítsan az egészségügyi ellátáson és felhívta a kongresszust, álljon mellé ebben. „Ne adják fel, ne most, amikor ilyen közel vagyunk, hajtuk végre (a reformot)” – hangoztat-ta. Mint mondta, kormánya az első évben több kudarcon ment

Elemzők szerint Barack Obama stratégiát váltott

Fotó: Agerpres

ANI-vizsgálat Plăcintă ellen is

ÚMSZ

Alig két nappal azután, hogy vizsgálatot indított Eugen Nicolăescu volt egészségügyi miniszter ellen, az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) vádat emelt Sorina Luminița Plăcintă volt ifjúsági és sportminiszter ellen is. A demokrata-liberális politikust az azal vádolják, hogy „elfelejtette” megemlíteni vagyonnyilatkozatában, hogy több cég tulajdonosaként és részvényeseként tevékenykedett. A Focșani-i születésű, 44 esztendős Sorina Luminița Plăcintă úgynevezett „szponzorpolitikusként” kapott képviselői mandátumot a Demokrata-Liberális Párttól (PD-L), ugyanis egy több mint háromezer alkalmazottat foglalkoztató textilcég sikeres tulajdonosaként bőkezűen hozzájárult a PD-L választási kampányaihoz. Cégei kizárólag exportra dolgoznak, olyan tekintélyes megrendelőknek, mint a Valentino, a Benetton, a D&G, a Massimo Dutti. A volt tárcavezető három Focșani-i és egy 400 ezer euróra taksált montreux-i ingatlan, ugyanennyi autó, négy banki folyószámla, egy ruhagyár és 40 ezer eurónyi ékszer tulajdonosa, de tulajdonában van a szintén csak külső partnernek dolgozó Artifex Kft. is, ebbe 25 millió dollárt fektetett be; a céghez 100 ezer négyzetméteres terület tartozik, a mindenekelőtt a kétezre alkalmazott egészségügyi ellátását biztosító Medicover klinika, a tulajdonos pedig kisebb lakótelep felépítését tervezi az egység dolgozói számára. Sorina Plăcintă azt követően nevezte ki Emil Boc kormányfő tárcavezetőnek, hogy elődje, Monica Iacob-Ridzi ellen sikkasztás vádjával vizsgálatot indított az Országos Korrupcióellenes Ügyosztály (DNA). ◀

Bajban a bértábla

ÚMSZ

▶ Alkotmányellenesnek tartják a szakszervezetek az egységes bértábla alkalmazásáról szóló sürgősségi kormányrendeletet, és a nép ügyvédjéhez, a pártokhoz, valamint a parlamenthez fordultak annak érdekében, hogy a jogszabály ne léphessen életbe. A rendeletet a Romániai Közalkalmazottak Szakszervezeti Szövetségének vezetői vitatták meg tegnapi ülésükön, Bukarestben. Elsősorban azt kifogásolják, hogy a jogszabály megfosztja az alkalmazottakat a kollektív munkaszerződéseken rögzített jogaiktól, elsősorban a bérpótlékaiktól, anélkül, hogy a kormány konzultált volna az érintettekkel a tervezett intézkedésekről.

A szakszervezeti vezetők sürgős találkozót kértek tegnap a miniszterelnöktől az ügyben. A

pedagógusok azonban máris bejelentették, hogy jövő szerdától sztrájkórséget állnak az oktatási minisztérium épülete előtt, ha a kormány nem módosít a rendeletén. A szakszervezeti szövetség ugyanakkor levélben fordult a nép ügyvédjéhez, a pártokhoz és a parlament vezetőségéhez.

Az egységes bértábla alkalmazásáról szóló sürgősségi rendelet hétfői ülésén fogadta el a kormány, a jogszabály szerdán jelent meg a Hivatalos Közlönyben. Elfogadása után Mihai Șeitan munkaügyi miniszter közölte: idén már nem jár sem prémium, sem tizenharmadik fizetés a közalkalmazottaknak a még érvényben lévő kollektív munkaszerződések lejártá után. A tárcavezető hangsúlyozta: a jogszabály értelmében valamennyi alkalmazott megőrzi a 2009. decemberében kapott fi-

zetését. Igaz, a bérek idén nem is emelkedhetnek, kivéve a 705 lej alatti javadalmazásokat. „A minimálbérnél nagyobb fizetéseket befagyaszthatjuk” – mondta a miniszter. Tájékoztatása szerint a sürgősségi kormányrendelettel valamennyi közalkalmazottat „elhelyeznek” az egységes bértábláról szóló törvényben rögzített rácsban, a 2009 végi szolgálati ideje és szakképzettsége függvényében. Șeitan hangsúlyozta: a jogszabály nem írja felül a tavaly kötött, és még érvényben lévő kollektív munkaszerződések. „Így a kollektív munkaszerződésben foglalt pótlékok és juttatások a szerződés lejártáig járnak a közalkalmazottaknak” – mondta a tárcavezető. Elismerte azonban, hogy nem mindenütt lesz elegendő pénz a pótlékok és juttatások kifizetésére. ◀

Sztrájkórséget helyeztek kilátásba a szakszervezetek, amennyiben életbe léptetik az egységes bértáblát

Fotó: Agerpres

Céltalanul

Șoșcs Levente

A szakszervezetek sztrájkra készülnek. A bejelentés csak idő kérdése volt, de több körülmény is siettetette. Mindenekelőtt a kormány, amikor az amúgy sem rózsás gazdasági-szociális helyzetet súlyosbítva, újfent a szociális

partnerek megkérdezése nélkül módosította a bérszabályozást. Hab a tortán a Valutaalap romániai küldöttségvezetőjének a nyilatkozata, miszerint a munkanélküliek száma év végére elérheti az egymilliót. Jeffrey Franks szerint ez is jó eredmény, hiszen a kormány előtt két út állt: elbocsátások vagy a bérek csökkentése, de mivel a kabinet egyiket sem akarta, egy salomoni döntéssel a bérek befagyasztása mellett döntött. Ez az, amiben a szakszervezetek nem hisznek. Váltig állítják, hogy a szigorú értelemben vett bérek ugyan nem, de az alkalmazotti jövedelmek igenis csökkennek, mégpedig nem elhanyagolható mértékben.

Más kérdés, hogy a kormány választhatott volna-e egyéb „mixet”, mint amiről a Valutaalap képviselője beszélt. Aligha, hiszen a tapasztalat azt mutatja, hogy más országoktól eltérően, Romániában a szakszervezetek nem mennek bele a bérek csökkentésébe még a munkahelyek megtartásának feltételeként sem. Ugyanakkor azt mondani, hogy a kormánynak nem volt más választása, minimum ösztönítlenség.

Az előző Boc-kormánynak is elsősorban azt róttá fel az ellenzék és a sajtó, hogy a keveset osztja, és nem próbálja növelni a költségvetés bevételeit. Mihai Tănăsescu, aki jelenleg a Valutaalap képviselője, állítja, hogy a behajtatlan adók kiváltásának egy esetleges adóemelés, és neki hinni lehet, mert a Năstase-kormány pénzügyminisztereként elért bizonyos eredményeket ezen a téren. A jelenlegi pénzügyminiszter elképzeléseiről ezzel szemben kevés derül ki. Sebastian Vlădescunak újabb az a szokása, hogy semmit nem kommentál, ha pedig mégis, nyilatkozatai nem sok kérdést tisztáznak. Franks prognózisa kapcsán például annyit mondott, hogy „ilyen előrejelzés nincs, ilyen számok nincsenek”, idén nem megszűnnek, hanem létrejönnek munkahelyek. Indoklás semmi. Persze rendes körülmények között egy pénzügyminiszternek így is lehet hinni, becslétszóra, de ezúttal az a helyzet, hogy a Boc-kormányok nem igazán mutattak fel többet becsületszónál, azt viszont túlságosan gyakran. A munkahelyteremtés kapcsán a miniszterelnök sem említett konkrét célszámot, sem az eszközöket nem nevezte meg. Mindössze a költségvetési törvényre hivatkozott, vagyis ugyanarra a büdzsére, amely nem fedezi a legszükségesebb kiadásokat sem. Az igazság az, hogy másra nem igazán hivatkozhat. Bő egy évvel azután, hogy Emil Boc elfoglalta a miniszterelnöki széket, illetve másfél évvel a gazdasági válság kitörése után Romániának ma sincs válságkezelési terve. Ígérték, bejelentették, elemezték első, második és ki tudja hányadik olvasatban, de a kormány honlapján a stratégiák és programok fejezetben a legfrissebb dokumentum továbbra is 2008-as keltezésű.

Elakadt a posztoszkodás

Inczei Tibor, Sipos M. Zoltán

▶ Kolozs megyében tegnap elmaradt a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) és az RMDSZ közötti együttműködési szerződés aláírása, amely rögzítette volna a két alakulatnak járó dekoncentrált intézmények igazgatói tisztségeinek elosztását. Amint László Attila, az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének elnöke lapunknak elmondta, a szövetség és a demokrata liberálisok már megegyeztek a tisztségeket illetően, az együttműködési szerződés aláírását azonban a függetlenek hiúsították meg, akik ragaszkodtak ahhoz, hogy a megyében nyolc posztot kapjanak, többek között azt a mezőgazdasági kifizetési ügynökségi igazgatói tisztségét is, amelyre az RMDSZ Vákár Istvánt szemelette ki. „Közös nevezőre jutotunk a megyei PD-L-vel, ami alapján Vákár Istváné lenne az a pozíció, amelyben négy éves tapasztalatot szerzett már. A függetlenek erre és további három PD-L-s tisztségre tartanak igényt” – mondta el az Új Magyar Szónak a kolozsvári alpolgármester. Hozzátette: mivel az RMDSZ és a PD-L közötti szer-

ződés aláírása megghiúsult, az ügyet hétfőn Bukarestben az országos egyeztető tanács elé tárják, ahol számba veszik azokat a problémákat, amelyek a megyei protokollumok megkötését akadályozták. László reméli, hogy a bukaresti tárgyalások a kívánt eredménnyel zárulnak, és sikerül aláírni a két kormánypárt Kolozs megyei együttműködési szerződését is Mint elmondta a PD-L és az RMDSZ keményen kiállnak amellett, hogy az óhajtott tisztségeket megkapják. Az RMDSZ előreláthatólag 36 tisztséget kapna a megyében: hat igazgató, 21 aligazgató posztot és további kilenc alacsonyabb rendű funkciót.

A Szatmár megyei RMDSZ-PD-L- tárgyalások tegnap lapzártánkorig még tartottak.

Csikszeredában ma újra összeülnek a felek, miután a tegnapi, három és fél órás egyezkedés nem vezetett eredményre. Borboly Csaba Hargita megyei tanácselnöktől megtudtuk, ennek ellenére a tárgyalások jó hangulatban zajlottak. „Konkrétumokról csak akkor tudok majd beszámolni, ha mindenben megegyeztünk” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek a politikus. ◀

Tülekedés a PSD-ben

M. Á. Zs.

▶ A nagyközönség számára többnyire ismeretlen jelölttel bővült a Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöki tisztségéért folyó verseny: Andrei Alexandru azal indokolta indulását, hogy több mint húsz éve tagja a PSD-nek és osztja „az autentikus szociáldemokrata értékeket”. A múltban Nicolae Văcăroiu szenátusi elnök szóvivőjeként tevékenykedő Alexandru tagadta, hogy indulása hátterében Ion Iliescu vagy volt főnöke állna. Az újraválasztásáért induló Mircea Geoană pártelnök úgy kommentálta az új kihívó színrelépését, hogy a PSD ezzel is bizonyítja, hogy vannak képzett emberei.

Közben a többi jelöltek is gyűjtik maguk körül a szövetségeseiket, a párt egyes mérvadó politikusai máris jelezték, hogy kit támogatnak a február 20-i tisztújító kongresszuson. Victor Ponta PSD-alelnök bejelentette, hogy amennyiben Adrian Năstase volt miniszterelnök mégsem indulna a tisztségért, akkor hajlandó lenne elfogadni a Cristian Diaconescu által felajánlott ügyvezető elnöki tisztséget. Belső információk szerint

Pontát a másik két jelölt – Geoană és Miron Mitrea – is hasonló ajánlattal kereste meg. A sokáig Geoană emberének tartott Ponta múlt héten jelentette be, hogy csalódott főnökében és nem fog rá szavazni.

Miron Mitrea is jó nevű támogatókat tudhat a táborában, ugyanis Mihai Tănăsescu, a párt egyik volt vezetője, aki az országot képviseli a Nemzetközi Valutaalpnál (IMF) bejelentette, hogy támogatja az elnöki tisztségért folyó versenyben. „Mitrea odajött hozzám és megkérdezte, hogy támogatom-e. Miután biztosított arról, hogy jó román, pártelnökként proaktív politikát folytatna és hiteles csapatot állítana össze, igennel válaszoltam neki” – mondta el Tănăsescu, hozzátéve, hogy bármelyik jelöltnek ugyanezeket a kérdéseket tette volna fel. Szerinte az ország legfontosabb feladata, hogy teljesítse az IMF-el kötött hitelszerződés ráeső részét. „Továbbra is közel érzem magamhoz volt pártomat és elképzelhető, hogy IMF-es mandátumom lejártá után visszatérek a PSD-be” – vallott Tănăsescu. ◀

Román lapszemle

Több mint ezerhektárnyi területet lehetett volna erdősíteni abból a 21 millió euróból, amelyet az Erdészeti Hivatal az új székház megépítésére különített el. (Jurnalul național) ▶ Betörték a Szociáldemokrata Párt Mehedinți megyei székházablakait, miután a pártfiók volt elnöke, Eugen Nicolicea illegálisan elfoglalta az épületet és további négy személlyel elbarikádozta magát. (Evenimentul zilei) ▶ A nagybányai önkormányzat családönkénti 15 ezer lejes támogatással „tisztítaná” meg a város melletti cigánytelepet. A tervezet szerint a legalább két éve ott élő, minimális jövedelemmel rendelkező romáknak az összeget lakásvásárlásra kell fordítaniuk. (România liberă)

Chişinău: Bukaresten át az EU-ba?

Románia a Moldovai Köztársaság uniós integrációjának legfőbb szószólója. A Pruton túli ország európai közösséghez való csatlakozása azonban igen sok tényezőn múlik, és az sem kizárt, hogy a bővítésekbe belefáradt EU „szusszanna egyet”.

Salamon Márton László

► Mintegy százhuszezer moldovai állampolgár kapott már román útlevélet, és több mint egymillióan várnak még ugyanerre. Ezek a számadatok szerepelnek abban a mappában, amelyet Daniela Cujba, a moldovai köztársaságnak az Európai Bizottság melletti főképviselője vitt magával nemrégiben Brüsszelbe. A nem hivatalos statisztikát Chişinău becslésekre alapozza, hivatalos adat nem áll rendelkezésre – tudta meg az *Új Magyar Szó* Iulian Grozától, a főképviselő tanácsosától.

Sokismeretlenes egyenlet

„A román-moldáv viszony alapvetően meghatározza az Európai Unió és a csatlakozási tárgyalások el-

kezdésére áhítozó Moldova kapcsolatrendszerét” – véli Groza, akivel messzemenően egyetért Nicu Popescu, az Európai Bizottság külkapcsolatokért felelős szakértője. A két, Moldovából Brüsszelbe érkezett, és az EU fővárosában dolgozó fitalemler annak az új moldovai politikus–politikaiszakértő generációnak a tagja, amely egyre inkább meghatározza Románia (és az EU) keleti szomszédjának közéletét. Popescu egyébként úgy látja, Moldova csatlakozása még sok ismeretlenes egyenlet, az EU-tagországok vélekedése ebben a tekintetben igen eltérő. Egyesek szerint az Uniónak „szusszannia” kellene a legutóbbi, erőltetett csatlakozási menet után, mások szerint viszont „addig kell ütni a vasat, amíg meleg”. Románia – termé-

szetesen – a csatlakozást támogató országok legfőbb szószólója.

Kommunisták aggodalmai

Románia szerepe, egyébként Moldova életében rendkívül vitatott és érzékeny téma mind Brüsszelben, mind – elsősorban – Chişinăuban. A leginkább Bukarest-ellenes politikai alakulat nyilvánvalóan a szovjet idők után is nosztalgizáló, de alapvetően függetlenség párti, a „moldovai” identitást erőltető Kommunista Pártja, amelynek vezetője, Vladimir Voronin, aki Traian Băsescu román államfő éppen zajló moldovai látogatásán is hallatta hangját. Voronin – aki egyébként államfői mandátuma első éveiben még igencsak szívélyes viszonyt ápolt Băsescuval – tegnap éles hangú közleményben bírálta Băsescut és a chişinăui kormányt is. A nyolc évi kormányzás után tavaly nyáron ellenzékbe kényszerült kommunista „aggodalmuk és felháborodásukat” fejezték ki amiatt, hogy a chişinăui kormány nem foglalt állást a „Moldova-ellenes román kijelentésekkel” kapcsolatban.

A román államfő ugyanis Mihai Ghimpu ügyvezető moldovai elnökkel tárgyalva leszögezte, hogy Bukarest ismeri Moldovának a Szovjetunió szétesése után megszerzett szuverenitását, de nem ír vele alá határegyezményt. A kommunisták szerint Romániának azt a törekvését, hogy ne kössön határszerződést és alapszerződést Moldovával, sem jogi, sem diplomáciai, sem erkölcsi érvekkel nem lehet alátámasztani

Egy közhely lebontása

Ami tény, hogy szomszédai közül Románia egyedül Moldovával nem írta alá a kétoldalú kapcsolatok építését megalapozó szerződéseket. A legfelsőbb román vezetés ezzel nyíltan vagy burkoltan azt jelzi, hogy nem óhajta elismerni a moldovai nép önrendelkezési jogát, és Moldova függetlenségét átmeneti jelenségnek tartja – vélik Voroninék, amiben alighanem van is valami. Közhelyszámba megy egyébként, hogy a moldovai kommunisták Bukarest-ellenesek, az antikommunista chişinăui koalíció pedig románbarát. Ez egyrészt azért

torzítás, mert a Moldovai Kommunista Pártjában is két különböző, sőt ellentétes irányzat létezik. Az egyik a Voronin-szárny, amely tulajdonképpen csak a tavaly április 7-i moldovai véres események után radikalizálódott, a másik pedig az „új baloldal”, a Nicu Popescu által Che Guevara-típusú, „eredő” kommunizmusnak nevezett vonulat képviselői. Akik, bár kevésbé hallatják hangjukat kifelé, egyre nagyobb befolyásra tesznek szert az alakulaton belül. A másik ok, amiért nem szabad a leegyszerűsítés hibájába esni az, hogy az antikommunista koalíciót igencsak eltérő világgéppel rendelkező, Bukaresthez való viszonyulásuk tekintetében pedig letisztultatlan ideológiájú alakulatok alkotják. Ezek közül Ghimpu és unokaöccse, Dorin Chirtoacă chişinăui polgármester Moldovai Liberális Pártja a legnyíltabban románbarát, de még ők sem igazán egyesüléspártiak.

Románbarátság mint szitokszó

A románbarátság egyébként szitokszónak számít a moldovai közéletben: akit

azzal gyanúsítanak, hogy Bukarest érdekeit képviseli, hogy egyesüléspárti, az azonnal mentegetőzni kezd és váltig tagad. Ezt a vádat vágja a mindenkori chişinău-i hatalom fejéhez – legyen az akár kommunista is – a tiraszpoli rezsim, ezt a vádat vágják a kommunisták a „demokratikus oldal” fejéhez, sőt: újabban ezt a vádat vágják egymás fejéhez is az antikommunista kormánykoalíciót alkotó pártok képviselői.

Brüsszel mindenesetre árgus szemekkel figyel a Bukarest és Chişinău viszonyát, és ebben az értelemben aligha veszi jó néven a román elnök revizionista élű gesztusát – a határegyezmény aláírásának megtagadását. Ami pedig Moldova EU-csatlakozását illeti, annak egyik alapfeltétele a Romániával szemben, még a Voronin-rezsim által bevezetett vízumkötelezettség eltörlése volt, ami tavaly októberben teljesült is. De Chişinău európai integrációjához még nagyon-nagyon sok feltételnek kell teljesülnie. És csak egyvalami biztos: hogy az ördög a részletekben van. ◀

Kína, a rejtélyes (szuper)hatalom

Kína bruttó hazai terméke (GDP) kevesebb mint egy évtizeden belül meghaladhatja az Egyesült Államokét – derül ki egy nemrégiben közzétett jelentésből, miközben a nyugati elemzők még értetlenül állnak a „keleti csoda” előtt. De kérdések fogalmazódnak meg a világálság után is töretlen növekedés kapcsán. A kancelláriákat és kutatókat az is foglalkoztatja, hogy szuperhatalom lesz-e Kína, és ha igen, mikor, illetve milyen?

Sz. L.

► Egy 2005-ben végzett felmérés szerint az amerikaiak, még csupán Indiával összehasonlítva jósoltak esélyt Kínának a szuperhatalommá válásra. Mi több, a közvélemény-kutatást kísérő kommentárok kiemelték, hogy a megkérdezetteket feltehetően befolyásolta a sajtó, amely akkoriban nagy teret szentelt a kínai gazdaság teljesítményét méltató írásoknak. A gazdasági elemzők mostani előrejelzései azonban kőkemény számításokon alapulnak.

Feltartóztathatatlan növekedés

Az elmúlt évtizedben Kína átlagos éves GDP-növekedése tíz százalék körüli volt, de tavaly bebizonyította, hogy a gazdasági világválságtól függetlenül, annak ellenére – vagy éppen séggel annak köszönhetően – is képes tovább nőni, mégpedig jelentős ütemben. A növekedés olyan mértékű volt,

amelyről a legtöbb ország „békeidőben” is csak álmodni mer. A pekingi kormány 2009-re nyolcszázalékos növekedést jósolt, viszont év végére a tényleges növekedés, a várakozásokat meghaladva 8,7 százalékos lett. Elemzők szerint a fejlődés üteme idén még közelebb kerül az utóbbi évek átlagához, vagyis a tíz százalékhoz.

Kína, a világelső

Kína bruttó hazai terméke jelenleg egyharmada az Egyesült Államokénak, amely – leszámítva az Európai Uniót (ez ugyanis nem állam) – a világ vezető gazdasága. Ha idén 9,5 százalékkal bővül a GDP-je, Kína jövőre maga mögé utasíthatja Japánt, amely második a világ legnagyobb gazdaságai közül.

Kína esetében csupán a növekmény kiteszi egy Bulgária méretű ország bruttó hazai termékét vagy Románia éves GDP-jének a negyedét. Az Egyesült Államokban a hónap elején közzétett

elemzés szerint nem kell eltelnie tíz évnek sem, hogy Kína bruttó hazai terméke meghaladja Amerikáét, sőt egyesek már arra is spekulálnak, hogy a jűan lassan átveszi a dollár helyét a világkereskedelemben.

Süllyedő impériumból követendő példa?

Ilyesmiről még öt-hat éve nem álmodott senki. Nem is olyan rég, éppen a valószerűtlennek tűnő növekedéssorozat miatt, többen meg is jósolták a kínai csoda végét. Úgy vélték, a korszerűtlen társadalmi és politikai berendezkedésű ázsiai ország hamarosan „berobban”. Legutóbb a Google amerikai óriáscéggel folytatott vita kapcsán erősödtek fel azok a hangok, amelyek szerint a szabádpiaei elemekkel „oldott” kommunizmus nem folytatható tovább.

Mindeközben egyre többen várják – először – a világkereskedelem fellendülését a kínai belső kereslet javulásától, aminek a jelei már

Peking – egy gazdasági nagyhatalomhoz méltó főváros

érezhetőek is. „Senki nem számított igazán Kína ilyen mértékű fejlődésére. Most mindenki megpróbál rájönni, milyen Kínával van dolga” – nyilatkozta Kristin Forbes, a Fehér Ház gazdasági tanácsának volt tagja a minap, a *New York Times*-nak a davosi világgazdasági fórum előtt. A cikk szerzője hozzáteszi, hogy a gazdasági siker más fejlődő országok számára is vonzóvá teheti a kínai rendszert. Ez különösen most érvényes, amikor ezek az államok a gyors fejlődésnek és a stabilitásnak az új receptjét keresik, így könnyen elcserélhetik a szabadpiacot, valutaliberalizációt és demokratikus választásokat ajánló „washingtoni konszenzust” egy „pekingi

konszenzusra”. A példa kétségtelenül csábító, hiszen miközben a legtöbb állam finanszírozási gondokkal küzd, Kínának akad pénze arra is, hogy meghitelezze a legnagyobb demokráciát és gazdaságot, és fedezze – egyebek közt – az Egyesült Államok tíz százalék körüli re tehető államháztartási deficitjét.

Nem szuperhatalom, de nem is lesz?

A gyors fejlődés és a látványos stabilitás ellenére Kína nem nevezhető szuperhatalomnak, és Min Hszin-pej professzor szerint egyhamar nem is válik azzá. A professzor a Carnegie kutatóközpontnak készített és az

MTI által idézett tanulmányában a rendszer korlátaira hivatkozik: „A hatalom gyakorlásának olyan eszméken és elképzeléseken kell alapulnia, amelyek mindenki számára vonzóak.” Min Hszin-pej szerint a kínai vezetők nagyon is tisztában vannak hatalmuk korlátaival, ebből adódóan óatosan viselkednek, és visszariadnak attól, hogy nemzetközi téren vezető szerepet vállaljanak. Természetesen a professzor következtetése a ma ismert tényezőkből adódik. De nem szabad elfelejteni, hogy öt éve még jóformán fel sem merült, hogy Kína gazdasági szempontból megelőzheti az Egyesült Államokat. Azaz Kína tartogathat még meglepetéseket. ◀

Lap-top

A nap címe. Hol vannak a régi mulatozások? *Adevărul*.

Magyarázat. Bizony, hol vannak? És hol van a régi hangulat? Hol vannak a kedvezőtlen körülmények, amelyek annyira kedveztek a „zsivaj lármának”? Nehéz – és meglehet, értelmetlen – kérdések ezek. Mintha azt kérdeznénk, hogy hová lett a... de hiszen már a hó sem a régi!

Megint. *Az RMDSZ tovább megy* cím alatt egy nemzeti (kommunista) zuglap nyíltan és „politikusan” magyarellenes állításokat forgalmaz. Vagyis körülbelül olyan indoklással, mint a rossz emléké fasisztoid anekdotában: „Két dolgot nem bírok, az apertheidot és a négereket”. A *Cronica Română* szerzője szemmel láthatóan nem bírja a magyarokat, miközben állítása szerint nem nacionalista. Értelmetlen dolog lenne a cikk ismertetése, nyilvánvalóan arról van szó, hogy az RMDSZ kormányra kerülésével embereink a megfelelő számarányban kezdenek jelen lenni a vezető tisztségekben; ezt az idézett szennylap úgy állítja be, mint a románok jogainak megsértését („a saját földjükön”). Ha valaki azt hiszi, hogy az ilyesmi hamar elmúlik, téved. De kétségtelen, hogy visszaszorulóban van.

Új vívmány küszöbén? Amúgy a *Gândul* cikke jelzi, hogy mitől indultak úgy meg a nemzeti kommunista szorongók: a lap „helyszíni forrásokból” megtudta, hogy a kormánykoalíció legutóbbi ülésén a magyar vezetők kérésére a PD-L kénytelen volt megígérni a kisebbségi törvény parlamenti megszavaztatását. A lap idézi az egyik vezető politikusunkat, aki (egybehangzóan azzal, ami nekünk is vesszőparipánk) kijelentette, hogy az RMDSZ egyik legnagyobb eredménye „a mentalitás megváltoztatása Romániában”. Ennek mélységéről rövidesen meggyőződhetünk.

A nap álhire. A legutóbbi kormányülésen a demokrata-liberálisok kitörő örömmel fogadták (felállva tapsolták meg) az RMDSZ kisebbségi törvényre vonatkozó kérését, és felvetették, hogy a jelenlegi formájában nem kellene-e kiegészíteni néhány joggal és lehetőséggel.

Minden napra egy mondás

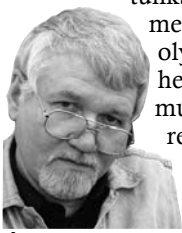
„A természetfölötti erőkre vetett hit kisebb vagy nagyobb fokát mindig a civilizáció kisebb vagy nagyobb foka határozza meg.” *Denis Diderot*

Közéletünk színei

Nem tudom, Önök hogy vannak vele, de én élvezem, ahogyan az utóbbi időben a hazai világ – a közélet és a politika is – egyre jobban megtelik színekkel. Igaz, sem a mindennapokban, sem az emberiség legfontosabb történelmi-társadalmi foglalatosságában, vagyis a háborúskodásban, nem újkeletű és nem elhanyagolható a színek szerepe. Piros rózsá és fehér rózsá! – ó, azok a színes történelemórák, amikor lelki szemeink előtt megjelent, amint „a nap az ő aranylő sugaraival beragyogja a csatateret”!

A színeknek mindig is erős jelentése és jelképes ereje volt, segítségükkel üzeni lehetett a tényekről és a lényegről, még a hovatartozásról, vagyis az identitásról is. A színek jelenléte mindennapi és közéletünkben tehát természetes. És mennyivel jobb még a mai, olykor túlságosan, kiismerhetetlenül tarka világ is a múlt rendszer lélekölő, agresszív szürkéségénél!

De vajon mindezekkel együtt nem mentek mégis kissé túl messzire a színek az utóbbi időben?

Ágoston Hugó

Horváth István

Málladozó villa

A Sztargorod Kormányzóság népjóléti bizottsága 2-es számú szociális otthonának gazdasági főnöke szemérmes tolvaj volt. Egész lényé tiltakozott a lopás ellen, de nem lopni – nem tudott. Lopott, és szégyellte magát érte. Szüntelenül lopott, szüntelenül szégyenkezett, s ezért simára borotvált arca állandóan a zavar, röstelkedés, féltékenység és szemérem pirjában égett. A gazdasági főnököt Alekszandr Jakovlevicsnek hívták, feleségét pedig Alekszandra Jakovlevnáknak. A férj a feleséget Szaskának, a feleség a férjet Alkának szólította. A világ még nem látott olyan szemérmes tolvajt, mint Alekszandr Jakovlevics.

Nemcsak gazdasági főnök volt, hanem az egész intézmény főnöke is. Az előbbi főnököt az istápoltakkal szemben tanúsított durva magatartás miatt felfüggesztették, és a szimfonikus zenekar karmesterévé nevezték ki. Alka semmilyen tekintetben sem emlékeztetett nevetlen elődjére. A munkával zsúfolt köznapokon rendjén ellátta az egész ház vezetését, és a bentlakók iránt megkülönböztetett udvariassággal viseltetett, fontos reformokat és újításokat léptetve életbe a házban. Osztap Bender lenyomta a Vorobjanyinov-villa nehéz tölgyfa ajtajának kilincset, és az előcsarnokban találta magát. Közé más kása szaga csapott az orrába. (...) Az előcsarnokban egy lélek sem volt, és nem is mutatkozott senki. Az emeletre tölgyfa lépcsősor vezetett fel, valaha fényezett fokokkal, Most csak a gyűrűk meredeztek ki belőlük, de a rézrudaknak, melyek egykor a szőnyeget szorították le, hűlt helyük volt.

Il'f-Petrov: Tizenkét szék. Fordította Gellért Hugó

Narancs forradalom, ibolyakék lángok, sárga kódok – mindegyre színekkel jellemzünk, illetve jellemeznék nekünk dolgokat. Nos, türelemre intenék – s hadd figyelmeztessenek kissé az alábbiakban e jelképek herovatagságára is.

Ukrajnában a narancs forradalom, minden művi militantizmusával és hektikuságával együtt, lecsengett. Grúziában, ahol ugyanazt a konzervatív váltást próbálták a segítségével megvalósítani, már korábban csődöt mondott, miután a narancs- és hatalommániás elnök túl rövid bottal piszkálta a hibernálni látszó orosz medvét.

Romániában, mint annyi minden, a narancs sem volt vegytiszta – különben is az utóbbi időben képviselői szemmel láthatóan előnyben részesítik az ibolyát. Egyelőre nem alulról-szagalási szempontból, de eleven lángok búvóletében. Ez a kéken túli misztikus lobogvány lélekközösséget teremt jóban-rosszban, túlzott viselése (amint az a tévében is látható, például a végrehajtó hatalom első emberein) nyilvánvalóan szándékos, és hiten alapul.

Kimennénk tüntetni, és azt kiabálnánk: Le a narancsszínű kóddal! Le a sárga kóddal!

Persze a hupikék törpíke politikusok tagadják, hogy hinnének az ilyen ezotériákban, és valóban, végeredményben lehetne pusztá divat is, hiszen a divatnak a színek pláne hogy alá vannak vetve. A lényeg mégis az, hogy a nép hisz az ilyen és hasonló babonákban, hisz a rontásokban is, és akkor ez a hit valóságteremtő erejűvé válik. Ami esetünkben például azt jelenti, hogy a választók egy része babonás félelmében vagy meggyőződésében szavaz. És akkor ennek alapján jogos a kérdés: mi jár azoknak, akik hasonló praktikákhoz folyamodnak? Függetlenül attól, hogy bevallják gyalró miszticizmusukat vagy sem.

Eszembe jut a babonás hitről és hitetlenségről egy kedves anekdota: Niels Bohr, a nagy dán fizikus, az első modern atommodell megalkotója szerencsepátkót szegezett a küszöbére. „No de mester, kérdezték tréfásan megütközve a tanítványok, maga, a nagy tudós hisz az ilyen babonákban? – Én nem hiszek, fiaim, válaszolta Niels Bohr, de azt mondják, annak is szerencsét hoz, aki nem hisz benne.”

A dél-ázsiai szikla

A múlt hét eseményei közt szinte észrevétlen maradt egy hír, amely érdekes fénybe helyezheti az afganisztáni konfliktust, az éppen aktuális amerikai-orosz egyezkedéseket, amelyek a nukleáris töltetek és hordozók számának ellenőrzését célozzák, vagy akár Dél-Ázsia geopolitikai szilárdságát.

A január 19-én Genfben tartott Leszerelési Értekezleten ugyanis Pakisztán megakasztotta a 2010-es ütemterv elfogadását, s lépését bizonyosan motiválta, hogy nem csökkentheti hasadóanyag-készletét, amikor továbbra is versenyben áll Indiával, és a szomszédos Afganisztán is folyamatosan forró. Bár a tárgyalások biztosan folytatódnak, s Iszlámábádon keresztül az amerikaiak is egyre csak nyugtatgadják a nagyvilágot, hogy az ország atomerzénálját alkotó fegyvereket szétszerelve és a részeket egymástól eltávolítva tárolják, mi több azokat USA-biztonságiak őrzik, az incidens régi-új figyelmeztetést jelent. Pakisztánnal továbbra is, mint nem teljesen megbízható regionális atomhatalommal kell számolni, elég arra gondolni, hogy milyen fajsúlyú segélyakciók zajlanak a hazai és a szorongatott afganisztáni tálibok között. Elgondolkodtató a labilis regionális biztonságpolitikai helyzet, és nagy gond az állandó veszély, hogy a pakisztáni fegyverek akár terrorista kézre is kerülhetnek, de legnagyobb aggodalomra az adhat okot, hogy az országban hemzseghetnek az Abdul Kadir Khanhoz hasonlóak.

A fent nevezett úriemberről (a pakisztáni urándúsítás vezető atomtudósa) ugyanis 2004-ben kiderült, hogy dúsítási és robbanófej-technológiával látott el olyan lobbánékony országokat, mint Irán és Észak-Korea. Mint ismeretes, mindkettő igencsak érdekelt a saját övezetének uralásában, illetve sakkban tartásában, s erre a legjobb eszköz az atomfegyver birtoklása. Persze mondható az is, hogy ezeknek a fegyvereknek a bespejzolása eddig csak békét hozott a bolygónknak, de ismerve Teherán meg Phenjan virolenciáját, nem biztos, hogy sokat tétováznának a döntéshozói ujjak azokon a gombokon, amelyek máshol a kölcsönös elrettentés billegő egyensúlyát szavatolják.

A genfi húzódozás ugyanakkor arra is rávilágít, hogy Pakisztán feltehetően csak a rivális Indiával együtt, egészen pontosan azt követően fog non proliferációs szerződésekre lépni.

Delhi ugyanis nem igazán kedveli sem az Atomsorompó Szerződést, sem pedig az Átfogó Atomcsend Szerződést. A Dél-ázsiai csend tehát Amerikán is áll vagy bukik, azon, hogy az új obamai szemlélet mennyire tudja biztosítani India hű partnerségét. Hiszen ez Pakisztánra is kihat.

Ady András

Elvérzik a román vagyoadó is?

Tegnap már a magyarországi adóhivatal honlapjáról le is került a vagyoadó-kalkulátor azt követően, hogy annak ingatlanos része alkotmányellenesnek bizonyult. Romániában csak most kezd csírázni egy vagyoadóféle, ami egyelőre még „annyira kiforratlan mint a must”.

Gyulay Zoltán, Totka László

► Miután az Alkotmánybíróság (AB) megsemmisítette a vagyoadóról szóló törvény ingatlanadóra vonatkozó részét nem lesz ingatlanadó Magyarországon. Tegnapra a vagyoadó-kalkulátor is lekerült az adóhivatal honlapjáról. A taláros testület indoklása szerint a jogbiztonság elve sérül azzal, hogy önbevallá-

sos adónemről van szó, tehát az ingatlantulajdonosnak kell megállapítania saját birtoka értékét, ám ha az adóhatóság (APEH) ezt nem fogadja el, még bírságot is kiszabhatott volna. Az ellenzék ígérete szerint az áprilisi választások után, várható kormányra kerülése esetén amúgy is megszüntette volna.

Az adókalkulátorral korábban is sok probléma volt.

A gondok azzal kezdődtek, hogy több hónapos késéssel készült el, majd pedig az adatvédelmi biztos kifogásolta, hogy a kérdőívet teljes részletességgel, az ingatlan(ok)ra és adóalany(ok)ra vonatkozó összes azonosító adat megadásával kell kitölteni. A hatóság pedig ezeket az adatokat a rendszerében tárolja, adott esetben pedig az adóalannal szemben fel is használhatja.

Bakonyi Ágnes szóvivőtől megtudtuk, hogy kedd délutánig összesen 630 ezren töltötték le a kalkulátort, és 16 ezren mentették el az adatokat. Az APEH, lapunknak név nélkül nyilatkozó vezető munkatársa közölte: a kalkulátor kifejlesztése hétmillió forintba (alig több mint százezer lejbe) került. Voltak, akik már be is fizették, ők a pénzüket visszakapják. A Fidesszel szövetséges ellenzéki kereszténydemokraták, ugyancsak névtelenséget kérő munkatársa feltételezi: bizonyára nem azonnal, mert a kormány addig is használja a pénzt. Tegnap megszólalt Oszkó Péter pénzügyminiszter, aki szerint senki

nem számított az AB döntésére. Pénzügyminiszteri forrásunk szerint most lázas sürgősségi kezdődött a tárcánál a bevételkiesés pótlására.

„A magyarországi vagyoadót több ok miatt nyilvánították alkotmányellenesnek, többek között a büntetőkamat miatt. Ami a Surupăceanu által bejelentett kezdeményezést illeti, az olyan mint a must, vagyis kiforratlan” – mondta a romániai vagyoadó-elképzeléssel kapcsolatban az ÚMSZ-nek Lakatos Péter, a képviselőház költségvetési bizottságának alelnöke. Surupăceanu egyszer vagyoadóról (impozit pe avere) máskor pedig jövede-

lemadóról (impozit pe venit) beszél. A baloldali pártok elve, hogy a vagyanosok viseljenek plusz terhet, ebben Lakatos szerint van némi ráció, azonban minden adó esetében alaposan meg kell vizsgálni, hogy mire vetik ki, behajtható és ellenőrizhető-e, valamint, hogy ne kerüljön többre a behajtása mint a ráfordított költség. Meg kell határozni, hogy mi számít vagyonnak. A törvény tiltja a dupla adóztatást, Romániában ingatlanadó már létezik amely az önkormányzatokhoz folyik be. „Semmilyen konkrét tervezet nincs a dologról, ezért nehéz úgy beszélni a dologról” – tette hozzá Lakatos Péter. ◀

Euró: 2015-ben

G. M.

► Stabilizálódott a romániai pénz, a 4,3 lejes euró-árfolyam helyénvaló, azt kell figyelemmel kísérni, hogy mennyire erősödik – erről beszélt Mihai Tănăsescu, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) romániai képviselője, egy a gazdaság fejlődését elemző konferencián tegnap. Azt is hozzátette, hogy ezt az emelkedést külföld pozitívan értékeli. „Románia fizetéseképtelensége megalapozatlan” – cáfolta Tănăsescu Kenneth Rogoff, az IMF volt vezető gazdaságának kijelentését, melyet a davosi gazdasági fórumon tett. „Nem történhet meg amíg a Román Nemzeti Bank tartaléka 28-29 milliárd lej, és az adópolitika biztosítja a költségvetési hiány csökkentését, zsugorodnak a kamatok” – tette hozzá Tănăsescu. Rogoff azt állította, hogy azon országok közül, amelyek igénybe vették az IMF támogatását, nem fog tudni mindegyik törleszteni. Tănăsescu véleménye, hogy Románia megítélése 2011-ben a hitelminősítők szemében jobb lehet mint Magyarorszáé. „Egy-millió munkanélküli csak a sajtóban létezik” – mondta Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter ugyanazon a konferencián, aki azt is hozzátette, hogy minden erőfeszítésükkel munkahelyeket próbálnak teremteni. Év végéig szerinte nem növekszik a munkanélküliek száma, hiszen vannak olyan területek, ahol hiány van, és beindult a gazdasági növekedés. Románia kötelezettséget vállalt a Valutaalappal, hogy 2012-ben elérni a korábban kitűzött három százalékos költségvetési hiányt – folytatta Vlădescu, majd biztosította a hallgatóságot, hogy Románia 2015-ben be fogja vezetni az eurót. Florian Liborcu, a BRD-GSG vezető közgazdásza a konferencián kijelentette, hogy 2015 elfogadható időpont az eurózónához való csatlakozásra. ◀

Nagyszeben lehet az erdélyi City

Králik Lóránd tőkepiaci biztos szerint a befektetők többsége nem ismeri jogait

Szeben fogja betölteni Erdély pénzügyi központjának a szerepét – erről beszélt az Új Magyar Szónak adott interjúban Králik Lóránd, az Országos Tőkepiaci Felügyelet (CNVM) néhány nappal ezelőtt kinevezett biztosa. Legfontosabb teendőjének a befektetővédelmi-háló megerősítését tartja a szakember.

Nagy Vajda Zsuzsa

► **A tőzsde szempontjából a tavalyi év második fele igen kedvezően alakult. 2010-ben folytatódik a trend?**

– A bizalom teljes elvesztése után a pénzpiacokon az idei év a bizalom helyreállításának az éve lehet. Mindenképpen további növekedésre számítok. De a válság utóregzései még éreztetik hatását, a munkanélküliségi mutatók romlása várhatóan visszafogja még egy darabig a bővülés ütemét.

► **Mely papíroknak jósólja idénre a legfényesebb pályafutást?**

– A banki, pénzügyi szektorban érezhető emelkedésre lehet számítani 2010-ben is. Számottevő javulás azonban csak 2011-től következhet be, amikor a jelek szerint stabilizálódik a gazdaság.

A csődök romhalmazán egyetértés alakult ki abban, hogy szigorítani kell a tőkepiacot. Alábbhagyott ez az elszántság, mióta jobb mutatókkal zárnak a börzék?

A felügyelet és az ellenőrzést mindenképpen erősíteni kell. Az Európai Unióban ez a folyamat érzékelhető is, ám a legerősebb tőkepiacnak számító Egyesült Államokban már inkább a lazulás jelei láthatóak. Az egyik terület, ahol nagyobb szigorúságra lenne szükség a hitelminősítő intézetek

működésének szabályozása, ezek a „házak” ugyanis félrevezették a befektetőket.

► **Hogy téveszthették meg a hitelminősítők a befektetők ezreit?**

– A piacon annyira bonyolult termékek vannak jelen, hogy a szereplők nagy része nem érti, hogy végső soron min alapul egy értékpapír-csomag, sőt gyakran maguk a brókerek sem, akiknek ezeket kellene értékesíteniük. Gondot jelent a befektetési alapok úgynevezett lánctulajdonlása is, amely elérheti a befektető szerepét értékpapír-portfoliókat. Nagyobb odafigyeléssel, ezen a területen meg lehetett volna előzni a válságot.

► **A romániai piac igen kicsinek számít világviszonylatban. Lát-e olyan teendőt maga előtt, amellyel növelni lehetne a likviditást?**

– Szükség van új értékpapírokra a piacon, és itt nemcsak, a remélhetően hamarosan a tőzsdére kerülő Proprietatea Alap részvényeire gondolok, hanem a állami többségi tulajdonban maradó energetikai nagyvállalatokra, a távközlési cégekre, a postára vagy a vasúti társaságokra. A tőkepiaci felügyelet azt ajánlotta, hogy szűnjön meg az egy százalékos befektetési limit (amelynek a felemelése is felmerül), ami nagy felhajtóerőt gyakorolna a befekte-

tési társaságok (SIF) részvényeire.

► **Milyen terveket tűzött ki új pozíciójában?**

– Szeretném folytatni elődöm, Erős Viktor projektjeit, többek között a kötvénykibocsátókkal kapcsolatos elképzeléseit. Igyekszem tudatosítani a magyarlaktá vidékeken is, hogy a kötvény egy nagyon előnyös finanszírozási forma az önkormányzatok számára, amely alternatívája a banki finanszírozásnak. Feladatomnak tekintem a befektetővédelem megerősítését, növelni a tájékozottságot a tőkepiaci befektetők körében. A válság idején derült ki, hogy milyen fontos, ha a befektető tudja mihez van joga, így elkerülhetőek a visszaélések.

► **Hogyan történnek ezek a visszaélések?**

– A brókercégek ügyfeleinek 99 százaléka ma sem tudja, hogy mihez van joga. Bár aláírják szerződéskötéskor, hogy megkapták a megfele-

lő tájékoztatást, az igazság az, hogy nincs türelmük áttekinteni a sokszor, valóban túl száraz „jogásznyelven” írt szabályzatokat. Így előfordul például, hogy a bróker cég használja az ügyfél pénzét, annak beleegyezése nélkül, és ezt az ügyfél nem jelzi a felügyelet felé.

► **A tőzsdézés inkább az amerikai kultúrában van jelen. Romániában hányan forgatják pénzüket ezen a csatornán?**

– Az aktív tőzsdézők száma – akik naponta figyelik az árfolyamokat és az eseményeknek megfelelően adnak-vesznek papírokat – olyan tízezerre tehető. A romániai magyarság körében a befektetési kedv még ennél is alacsonyabb, amiben az is szerepet játszik, hogy a nagyvárosokban – ahol a tőzsdézők zöme él – kisebb a magyarok aránya. A részvénybirtokosok száma – az 1990-es évek tömegprivatizációjának köszönhetően – mintegy tizenhat millióra tehető.

► **A hétvégén elindult a szebeni tőzsde értékpapírpia- ci ág is. Van jövője a kis börzéknek a közép-kelet-európai régióban?**

– Premier Közép- és Kelet-Európában, hogy a péntek óta létező Szebeni Érték-tőzsdén jegyzett első cég, maga a szebeni tőzsde, amely már az első napon egy, a reményeket túlszárnyaló forgalmat produkált. Azt is fontosnak tartom, hogy az erdélyi nagyvárosban az árutőzsdei szekcióban a múlt héten megkötődtek az első olyan üzletet Romániában, amely szén-dioxid kvóták eladásáról szólt, eddig ugyanis a romániai kvótákat főleg Londonban értékesíthették. Szeben egyre inkább Erdély pénzügyi központjának a szerepét kezdi betölteni. Rövid- és középtávon elképzelhető egy verseny a börzék között, ám hosszú távon az együttműködésben kell gondolkodni, s előbb-utóbb eldől, hogy a térségben a vezető szerepet Bécs, Athén vagy Varsó veszi át.

Uniós nyűg vagy előny?

ÚMSZ

► Akár tíz százalékkal is nőhetnek az ingatlanárak, ha életbe lép az ingatlanok energetikai tanúsítványára vonatkozó sürgősségi kormányrendelet. A jogszabályt várhatóan a jövő héten terjeszti a Boc-kabinet elé a regionális fejlesztési minisztérium. A rendelet arra kötelezné a tulajdonosokat, hogy bérbeadás vagy értékesítés előtt állítassák ki lakásuk energetikai tanúsítványát, amelynek tartalmaznia kell az ingatlan hőháztartására vonatkozó adatokat. E dokumentum használatát – amely a jövőben nélkülözhetetlen lesz a lakás forgalmazáshoz – egy 2002-es uniós direktíva írja elő. A tanúsítvány jelzi a hőszigetelés minőségét, a hőveszteség arányát, s az úgynevezett „integrált mérőszám” segítségével kifejezi az épület energiafogyasztási paramétereit.

Megbénulhat a lakáspiac

A dokumentumot a jogszabály hatályba lépése után erre szakosodott szakemberek: építésszek, felsőfokú végzettséggel rendelkező villamos- és épületgépészek állíthatják ki, ha ehhez megszerezték a szükséges joga-

sítványokat a szaktárcától. Az előrejelzések szerint az igazolvány száz és ötszáz euró körüli összegbe kerül

Ha a tanúsítványt bevezetik, eladhatatlanná válhatnak a rosszul szigetelt lakások

Fotó: Kovács Zsolt

majd, attól függően, hogy a felbecsült ingatlan milyen körzetben található, mikor építették és milyen technikai-építészeti paraméterekkel rendelkezik. Azok a cégek, amelyek már rendelkeznek ilyen jellegű jogosítvánnyal, óvatosan nyilatkoznak az árakról. „Egy háromszobás lakás energetikai felmérése körülbelül ötszáz lejbe kerülhet, de a pontos árak meghatározása még

nagyon sok tényezőtől függ” – nyilatkozta lapunknak egy erre szakosodott cég munkatársa. A piac egy-

az idén semmiképpen se tege kötelezővé a tanúsítvány beszerzését: a két szervezet szerint ez óhatatlanul 5–10

előre még nyitott: ilyen engedéllyel jelenleg Kovászna megyében két, Hargita megyében három, Maros megyében tíz és Brassó megyében nyolc szakember rendelkezik.

Ezen nem múlik a vásár

A Román Ingatlanforgalmazók Szövetsége (ARAI) és a Közjegyzők Egyesülete arra kérte a kormányt, hogy

százalékos dráguláshoz vezethet, és ez tovább ronthat az amúgy is nehéz helyzetben lévő ingatlanpiacon.

Kandó Svábi Norbert, a nagyváradai A1 Immobili Real Estate ingatlaniroda tanácsadója úgy véli, a vásárlók döntését nem befolyásolja érdemben ez a felmérés. „A tanúsítvány bevezetése egészen biztosan érdekében áll valakinek, mi ugyanis azt tapasztaljuk,

hogy nem a hőszigetelés minősége alapján döntenek a vásárlók egy ingatlan mellett” – osztotta meg tapasztalatait az ÚMSZ-szel a szakértő.

Ez jó, de nem így

Gagyi Zsófia építész most szerzi meg az energetikai audithoz szükséges szakképesítését. A szakember úgy véli, jó és hasznos ez a kezdeményezés, mert a vásárló a jövőben nem vesz zsákba-macsát: a szakvélemény révén pontosan tudja, milyen felújításokra van még szükség, mennyibe kerül majd a lakás fenntartása. A rendelkezést azonban elhamarkodottnak érzi: „Az uniós direktívát nyolc éve készítik elő, de csak jövőre lép életbe az EU országaiban is. Nem akárhogyan. Az Unió több országában csak az új és az 1000 négyzetméternél nagyobb, felújított épületek energiahatékonyságának felmérése lesz, a direktívának megfelelően, kötelező” – fogalmazott. Szerinte Románia „túlteljesít” azzal, hogy általánossá akarja tenni az előírást, és fennáll a veszélye annak, hogy az emberek bürokratikus nyűgnek érzik a jogszabályt, pedig az a lakástulajdonosok érdekeit szolgálja. ◀

Röviden

Lángolt az egyetem

Száz egyetemistát evakuáltak tegnap a temesvári Nyugati Egyetemen, mert kigyulladt a francia tanszék egyik földszinti terme. A Bánnati Sürgősségi Szolgálat információi szerint rövidzárlat miatt kigyulladt néhány számítógép, és a tűz továbbterjedt az épületre. A helyszínen érkező tűzoltók egy óra alatt eloltották a lángokat. Személyi sérülés nem történt, viszont az anyagi kár jelentős.

Gyilkosság miatt nyomoznak

Tavasszal újra megindítják a nyomozást Elodia Ghinescu ügyében – jelentette be a Vaslui Megyei Rendőrség szóvivője. Az ügyvédnő 2007 augusztusában nyomtalanul eltűnt, testét azóta sem találják. A nyomozás jelenlegi adatai szerint nagy valószínűséggel gyilkosság áldozata lett. Az ügyben fordulatot jelent, hogy a bűnügyben eljáró ügyészség jelenleg az áldozat férjének le tartóztatását fontolgatja, aki nek a jelek szerint köze lehet a gyilkossághoz. Ghinescu férje, Cristian Cioacă maga is rendőr, aki azért vált gyanússá, mert felesége eltűnését csak egy hét után jelentette be a rendőrségen, vallo-másában többször ellentmondásba keveredett.

Lóvátették a hadsereget

Kovács Zsolt

► „Alibi lóra” hivatkozva kihasználatlan területeket és épületeket igényel a hadseregtől és belügyminisztériumtól Sepsiszentgyörgy önkormányzata. Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester tegnapi sajtótájékoztatóján kifejtette: a hadsereg és a belügy tulajdonában lévő területek és ingatlanok 400 hektárnyi területet érintenek a háromszéki megyeszékhelyen. A tulajdonukban lévő belügyi és katonai létesítményeknek hatalmas a védett övezete, ahová nem lehet építeni, ez pedig akadályozza a város terjeszkedé-

sét és fejlődését, magyarázta a polgármester, aki elmondta a város több éve hiába próbálkozik a kihasználatlan területeket megszerezni, kérésüket rendre elutasították arra hivatkozva, hogy minden területre és ingatlanra szükségük van. Ennek ellenére a sepsiszentgyörgyi katonai alakulat decemberben 28 hektár legelő bérbeadását hirdette meg a lőtér 70 hektáros területéből. A polgármesteri hivatal felfigyelt a hirdetésre, összeállította a kért dokumentációt, és a tulajdonában lévő egyetlen ló számára havi 349 lejes áron négy évre kibérelték a 28 hektáros legelőt. „Nyíl-

ván nem annak az egy lónak kellett ez a terület, hanem így szeretném bizonyítani, hogy a hadseregnek nincs szüksége arra a földre” – magyarázta a különös tranzakció igazi célját Antal Árpád. A városvezetés beadványban fordul a kormányhoz és az esetre hivatkozva kéri az Állomás negyedi hegyivadász alakulat 50 hektáros területét, ahová az önkormányzat a tervek szerint egyetemi központot és ipari parkot létesítené. A precedens értékű, egy ló számára kibérelt területet a polgármesteri hivatal továbbadja az egyházaknak, a temetők kibővítésére. ◀

Alig enyhült a hideg

Inczei Tibor

► Továbbra is nehézségeket okoz országszerte a szokatlanul hideg időjárás. Ma 25 vonatot töröl a vasúttársaság, az előrejelzések szerint pedig továbbra is sokat késnek a menetrendszerrinti járatok. A módosításokról a Román Vasúti Társaság telefonon ad felvilágosítást az érdeklődőknek. A hazai folyóvizeken az Országos Hidrológiai Intézet jelentése szerint jégtorlaszok alakulnak ki, és ez a következő napokban jelentős árvízveszélyt jelent. Fokozott je-

gesedést figyeltek meg az Izán, a Küküllőn, a Besztercén, a Krasznán, a Berettyón és a Maroson is. Az érintett szakaszokon árvízveszélyesség lépett életbe.

Az elmúlt napokban 53 ember halt fagyhalált, a hajléktalanszállókban teltház van. Csíkszeredában, ahol megdőlt az idei hidegrekord, a Vöröskereszt Hargita Megyei Katasztrófaelhárító Csoportja a megyeháza előtt létesített krízisközpontot. „A következő napokban 8–21 óra között vöröskeresztes önkéntesek meleg vízzel és teával fogadják az átfa-

gyott járókelőket” – tájékoztatta lapunkat Csiszér Csaba a segélyszervezet munkatársa. Székelyudvarhelyen a több mint tíz éves múltra visszatekintő Budvár Szociális Központban lehet segítséget kérni. Lapunk kérdésére Fülpesi Gyula osztályvezető elmondta, hogy az éjjeli menedékhelyen 11 ágy áll a rászorulóknak rendelkezésére, aki ide betér, annak meleg zuhanyt és meleg teát biztosítanak. Itt azonban rendkívül korlátozott a helyek száma, ottjártunkkor nyolc személynek nyújtottak menedéket. ◀

HIRDETÉS

Consiliul Județean Covasna
Kovászna Megye Tanácsa
Covasna County Council

A Kovászna Megyei Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság

*versenyvizsgát szervez 2010. február 10-én
9 órától (írásbeli) és február 12-én 14 órától
(szóbeli) a következő betöltetlen végrehajtói
köztisztviselői állás elfoglalására,
meghatározott időtartamra:*

**egy felügyelői tisztség
a Monitorizálással, szintézissel, projektekkel és
programokkal foglalkozó irodára.**

**Bővebb információkat a www.protectiasocialacv.ro
honlapon illetve a 0267-314660 vagy a 0267-
311414-es telefonszámokon nyújtunk.**

**VASS Mária
vezérigazgató**

Bukarest új arca

Fleischer Hilda

► „Tizenöt, Bukarestben töltött év után elmondhatom, hogy ez a város, minden zaja, zsúfoltsága, nyugtalansága ellenére, folyamatosan éber tud maradni, napról-napra újat, frisset nyújtva az ide látogatóknak, itt élőknek. Azt is el kell mondanom, hogy Bukarest, az a város, ahol semmi sem az, aminek látszik, elsősorban azért, mert folyamatosan változik. De megpróbál a korral úgy haladni, hogy közben a hagyományokat, a történelmi múltat sem feleli el” – fogalmazott Kelemen Hunor kulturális miniszter a főváros Gabroveni csárdájában, ahol tegnap délelőtt, hivatalos keretek között átnyújtották a Bukarest óvárosi csárdájának restaurálására, bővítésére, illetve átalakítására meghirdetett építészeti verseny díjait. A jelenleg romos állapotban található, még az 1833-as években épített csárda a későbbiekben, több kulturális intézménynek otthont adó központként fog működni. „A projekt elsődleges célja, felhívni a közvélemény figyelmét arra, hogy Bukarest történelmi központját rehabilitálni kell, s ezáltal biztosítani az állampolgároknak a hozzáférést egy sokoldalú kulturális központhoz” – fogalmazott a rendezvényen Ionuț Ilie, a felújítási projekt kivitelező igazgatója. ◀

Szeben nyomdokain Temesvár

Temesvár megpályázná a 2021. évi Európai Kulturális Főváros címet, jelentette be Gheorghe Ciuhandu polgármester a Nemzeti Színház alternatív színháztermének avatóján.

Pataki Zoltán

► A Temesvári Nemzeti Színház (TNT) lovardából kialakított alternatív színháztermének hivatalos avatóján Gheorghe Ciuhandu polgármester bejelentette: Temesvár megpályázná a 2021 évi Európai Kulturális Fővá-

A Dóm tér, a Szent-György székesegyházzal. A város épített öröksége is számottevő

A szerző felvétele

ros (EKF) címet. A polgármester ez alkalommal azt is elmondta: a TNT 2-es számú

színházterme műszaki felszerelésének egy részét Nagyszebentől kapta, amely 2007-

ben Európa Kulturális Fővárosa volt. Temesvárt azért jelölnék ilyen távoli időpontra,

Az EKF története

Az Európa kulturális városa programot 1985-ben indította útjára az Európai Unió Tanácsa Melina Mercouri görög kulturális miniszter javaslatára. Azóta a kezdeményezés egyre sikeresebbé vált. 1990-ben útjára indult az Európai Kulturális Hónap program is, ami hasonló a Kulturális Városhoz, de rövidebb ideig tart és kimondottan közép- és kelet-európai országok részére lett kitalálva. A programot 1999-ben keresztelték át az Európa kulturális fővárosa névre, így ezt a címet az írországi Cork városa viselhette először. 2000-ben kivételesen tíz fővárost választottak. A 2005 és 2019 közötti időszakra új kiválasztási módszert vezettek be: ez alatt az idő alatt minden tagországnak lehetősége lesz arra, hogy egyik

városa megkapja a címet. 2006. március 11-én a törökországi Isztambul, a magyarországi Pécs és a németországi Essent választották Európa kulturális fővárosának 2010-re. Jóllehet csak a tagállamok városai kaphatják meg a címet, a Tanács évente még egy nem EU-tag városnak is odaítélheti, amennyiben ezt a javaslatot a Tanácsban egyhangúlag támogatják.

2006. március 11-én a törökországi Isztambul, a magyarországi Pécs és a németországi Essent választották Európa kulturális fővárosának 2010-re. Jóllehet csak a tagállamok városai kaphatják meg a címet, a Tanács évente még egy nem EU-tag városnak is odaítélheti, amennyiben ezt a javaslatot a Tanácsban egyhangúlag támogatják.

mert egy bizonyos időnek kell eltelnie ahhoz, hogy romániai városnak esélye legyen a Kulturális Főváros cím elnyerésére.

Flavius Boncea városházi szóvivő az ÚMSZ-nek elmondta: amikor a Művelődési Minisztérium legközelebb kiírja a pályázatot az Európa Kulturális Fővárosa címre, Temesvár is beadja pályázatát. „Ez nem biztos, hogy már az idén megtörténik – mondta Flavius Boncea – a Kulturális Főváros címre legalább hét évvel előre kell pályázni, tehát mi legkésőbb 2014-ben pályázhatunk a 2021-i jelölés érdekében”.

A Bánság fővárosának jelölése a polgármester ötlete és számos érv szól mellette: Temesváron pezsgő művelődési élet zajlik, három színházi társulat (román, magyar és német), román opera, szimfonikus zenekar működik, közép- és felsőfokú művészeti képzés zajlik. Nemrég nyitotta meg kapuit a restaurált Barokk Palotában a gazdag képtárral rendelkező Szépművészeti Múzeum. Temesváron és környékén a román mellett jelentős magyar, német, szerb, bolgár, roma és kisebb cseh, szlovák, valamint ukrán közösségek élnek, amelyek igyekeznek megőrizni és felmutatni saját kulturális hagyományukat. ◀

Szótárlat

Bábel után...

Amikor a Bábel torony építésekor Isten – a Szentírás szerint – összezavarta az emberek nyelvét, valószínűleg nem gondolt arra, hogy mekkora fejtevést fog okozni a nyelvészeknek, akik szomorúan számolják, hogy a nyelvnek jelenlegi kihalási üteme felülmúlja a fajok eltűnését, és hogy az elmúlt 500 év alatt bolygónkon felére csökkent az élő nyelvek száma. „A világ nyelveinek 40-50 százaléka számít veszélyeztetettnek, míg a növényeknél ez az arány 8, az emlősökénél 18 százaléké” – érvelnek a helyzet súlyossága mellett. A nyelvészek soraiban az antropológusok is beálltak, hangsúlyozva: az adott nyelvvel együtt a népcsoport által felhalmozott egyedi tudás és kultúra is eltűnik. Az ok egyszerű, vélik a kutatók. Az, hogy a Földön jelenleg beszélt 6500 nyelv több mint fele a század végére eltűnik, vagy az, hogy Ausztrália északi részén csupán három embert találtak, akik beszélik a magati ke nyelvet, egyértelműen a globalizáció számlájára írható. De persze a globalizációval szorosan összefüggő migrációról sem szabad megfeledkezni, hisz a veszélyeztetett nyelveket azok a fiatalok is gyilkolják, akik a jobb élet reményében faluról városra költöznek.

Persze nem mindenki ilyen pesszimista. A londoni The Independentben Paul Bignell arról ír, hogy a globalizáció nem feltétlenül az a baljós, gonosz erő, amelynek gyakran lefestik, és attól, hogy egy nyelv veszélyeztetett, még nincs megpecsételve a sorsa. A globalizáció, amely sorra dönti le a kis kultúrák határvonalait, s emiatt kihalással fenyegeti a kis nyelveket, egyúttal meg is menti azokat. Mark Turin fiatal cambridge-i nyelvész például a kihalás szélén álló nyelvek és kultúrák dokumentálását célzó nemzetközi programot hozott létre. De szomorúan tapasztalja, hogy tulajdonképpen sziszifuszi munkát végez, ugyanis a világ nyelvészeinek nagy része nem mutat kellő érdeklődést a kis nyelvek iránt, és ehelyett például annak a több tucatnyi disszertációnak a sorát gyarapítják, amelyek a francia nyelvben használatos aposztróf alkalmazásáról szólnak. Egyértelműen azok a nyelvek fognak a használatban is fennmaradni, melyeket vagy nagyon erős, öntudatos és szervezett közösségek beszélnek, vagy rettenetesen elszigetelt, kisebb, de stabil létszámú törzsek használnak. Általános jelenség, – mivel a legtöbb nyelv – így a magyar is – újabban sok

szlengfordulatot, tükkörfordítást vesz át az angolból – hogy a szervezett, de a kisebb nyelvek szókincse is nagyon szennyezett. Félő, hogy ha nem is olyan hamar, mint a magati ke-nyelvet, de a mi nyelvünket is felőrli majd az angol (vagy valamely más gyarmatosító) nyelv egyedurialma. És erre sovány vigasz az, hogy az internet nyelvezetén nevelkedő tizenéves Shakespeare-ivadékok napi rendszerességgel használt szókincse csak 800 szóból áll, ugyanis valójában 45-50 ezer szót ismernek, úgyhogy van miből kölcsönvenni. A kilátás tehát megrettentő, még akkor is, ha tudjuk, hogy a globalizációnak hála, dokumentálják a kihalás fenyegette nyelveket. A folyamat szemlélőjének lenni, tapasztalni, ahogy nyelvünk, és annak is főleg a fiatalok által használt változata, lassan egy másik nyelv dialektusává változik, ugyanilyen lehangelő. De visszatérve cikkeünk elejére: vajon, mikor újra csak egy nyelv lesz a világon, megint nekifogunk majd egy felhőket átdőfő torony építésének? Nem akarok vészjósló lenni, de az az érzésem, hogy a kérdésre hamarabb lesz válasz, mint gondolnánk.

Farkas István

Kigyulladt a kultúrház

ÚMSZ

► Tűz ütött ki tegnap reggel a gyergyószentmiklósi kultúrházban. A bajt még időben észrevették, így sikerült elejét venni a lángok szétterjedésének. Az anyagi kár azonban így is jelentős. Reggel háromnegyed kilenckor a Figura Stúdió Színház igazgatója az épület nagyszínpadáról vette észre, hogy a Művelődési Központ egyik emeleti helyiségéből füst száll ki, írja a *szekelyhon.ro*. A tűz a színház egyik ruhatárában ütött ki, ahol a használaton kívüli, kiselejtezésre váró jelmezeket tárolták. Amint azt a színház igazgatója, Béres László el-

mondta, itt, az épület emeletén a nagy hidegek miatt napok óta nem működött a fűtés. Ezért valaki egy elektromos melegítőt helyezett el a helyiségben.

Az igazgató szerint a kultúrház épületében soha nem került sor az elektromos rendszer felújítására, így könnyen megtörténhet, hogy nem a melegítő meghibásodása, hanem a villanyhálózat túlterhelése okozta a rövidzárlatot és a tüzet. Az anyagi veszteségek felmérése még nem végleges, de a tűz és az oltás közben keletkezett károk értéke a számítások szerint tízezer lejre tehető.

Az épületben esett károk azonban nem befolyásolják

a Művelődési Központ és a Figura Stúdió Színház tervezett programját. Így a tűzkár ellenére a hétvégére tervezett előadásokat a meghirdetett program szerint megtartják. Így ma este 7 órától a Piatra Neamț-i Ifjúsági Színház *OO!* című komédiáját tekinthetik meg az érdeklődők. A társulat először vendégeskedik Gyergyószentmiklóson. Az előadás rendezője nem más, mint Alexandru Dabija, aki egyik kiemelkedő alakja a román színházi világnak. A Figura Stúdió Színház ismertetője szerint az előadást román nyelven játszóak a színpadon felépített stúdióterben. ◀

A villanyhálózat túlterhelése okozta a rövidzárlatot és a tüzet

Január 29., péntek
Az év 5. hete, eltelt 29 nap, hátravan 336 nap

Ma Adél nevű olvasóinkat köszöntjük. Az Adél német eredetű női név. Eredetileg az Adelgund és Adelheid rövidülése, jelentése: nemes. Holnap Gerda és Martina napja van. Vasárnap a Marcellák ünnepelnek. Hétfőn az Ignácokat köszöntjük.

Évforduló

- 1860-ban született Anton Pavlovics Csehov orosz író.
- 1886-ban Karl Benz szabadalmaztatta „gázmotor hajtású járművét”, minden autók őstét.
- Január 30., szombat
- 1621-ben született II. Rákóczi György erdélyi fejedelem.
- Január 31., vasárnap
- 1797-ben született Franz Schubert osztrák zeneszerző.

Vicc

Nem értem, hogy nem fűtyülte ki a közönség ezt a szörnyen unalmas darabot! – mondja egyik kritikus a másíknak a színházi előadás után.
– Csakis azért, mert nem

lehet egyszerre fűtyülni meg ásitani is.

Recept

Expressz minestrone

Hozzávalók: 15-15 dkg főtt marhahús és gomba, 20-20 dkg vegyes zöldség (mirelit) és tört (konzerv) paradicsom, 8 dkg kagylótészta, 2 leveskocka, 1 fej vöröshagyma, 1 gerezd fokhagyma, 1 ek. olaj, 1 kk. oregánó, 5 dkg reszelt sajt, bors, só
Elkészítés: A hagymát megtisztítjuk, felaprítjuk, a gombát leöblítjük, és felszeleteljük. Egy liter vízben megfőzzük a leveskockákat, beletesszük a darabokra vágott főtt húst. Forró olajban megpirítjuk a hagymát, majd beletesszük a vegyes zöldséget, és közepes lángon, állandóan kevergetve megpároljuk. Hozzáadjuk a zúzott fokhagymát, a gombát, a paradicsomot, és felöntjük a levestel. Beleszórjuk a tésztát, sózzuk, borsozzuk, felforraljuk, és addig főzzük, amíg a tészta megpuhul. Táányérokra osztjuk, megszórjuk reszelt sajttal, és azonnal tálaljuk.

Ma

Készült: **Magyarországon** az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A következő napok időjárása

Szombat

Többnyire borult lesz az idő, de keleten eleinte még lehet néhány órási napsütés.

Vasárnap

Nagyrészt erősen felhős, vagy borult lesz az ég, sokfelé várható havazás, havas eső, ónos eső.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
felhős idő hózáporokkal	1°C	-3°C
felhős idő hózáporokkal	-4°C	-11°C
napsütés felhőkkel	-1°C	-12°C
napsütés időnként felhősödéssel	-4°C	-11°C
felhős idő várható	1°C	-7°C
felhős idő várható	1°C	-6°C
felhős idő hózáporokkal	1°C	-3°C
borongós idő havazással	0°C	-7°C
felhős idő hózáporokkal	1°C	-3°C

Arad

Brassó

Bukarest

Csiksztereda

Kolozsvár

Marosvásárhely

Nagyváradi

Szatmárnémeti

Temesvár

Gyakran erősen megnövekszik a felhőzet, szórvaóosan alakulhat ki havazás, hózápor. Reggelre keleten párási lesz a levegő. Északkeleten köd képződik. A nyugati, északnyugati szél helyenként megélénkül.

Szürkebarna hétköznapok

Horváth István

Gondolatjel

Visky István rovata

Két igazságot ne tévessz soha szem elől, ha helyesen akarsz itélni az életben. Először, hogy a külső dolgok nem férnek hozzá a lélekhez, hanem kívül vannak rajta. Minden izgalom tehát belső felfogásból fakad, hasonlóan a félelemhez, amelyik szintén csak belső hozzáállás kérdése. Másodszor, hogy mindaz, amit látsz,

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)
Pénzügyei miatt végleg megnyugodhat, anyagi helyzete stabil, és amit elért, nem kevés.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)
A megbeszéléseknek fontos szerep jut, de legalább nem kell agyonhajszolnia magát.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)
Ma a kirakatok és egy-két márkás divatholmi könnyen el tudják csábítani.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)
Jól kamatoztathatja eddigi tanulmányait, főleg a nyelvtudását. A vizsgázók sikeres vizsgára számíthatnak.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)
A hivatásában mindenre képes, nem ismer lehetetlent. Jót tett önnek az előző heti siker, arra buzdítja, hogy újabb célokat tűzzön ki.

SZÜZ (VIII. 24.–IX. 23.)
Kedvező a mai nap ahhoz, hogy sok mindent tisztázzon társával. Munkahelyi elfoglaltsága az, ami miatt párja elhanyagoltnak érzi magát.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Anyagi gondjai nincsenek, és most egy jó ideig nem is lesznek, ha képes fékezni költekező kedvét.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

A szerelem fontos szerepet játszik az életében, de ez párhuzamos kapcsolat esetében felülhatja az eddigi nyugalomát.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Ezúttal nem olyan kritikus önmagával szemben, hogy észrevenné azt a hibát, ami miatt zátonyra futott egy jó ötlete.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Kedvese, párja ösztönösen kitalálja vágyait, és mindent megtesz, hogy teljesítse azokat.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Olyan lehetőségek előtt áll, melyek felülmúlják várakozásait. Hivatásában is nagy esélyek nyílnak ön előtt, bizonyítsa képességeit!

HALAK (II. 20.–III. 20.)

A társaságban, barátok közt sikeres, nem érzi szükségét annak, hogy önbizalmát flörttel, új hódítással erősítse.

***	PISZKOS ...; REJTŐ JENŐ HOSE	RIAN A REG	TESSÉK	DÉDELGET-NI KEZD!	HITÉT, REMÉNYÉT ELVESZTI	REGISTRED	MONDOGÁTO	EGYIPTOMI EGYHÁZ	ELŐTAG: NITROGEN
HAZAI ÉNEKESNŐ									
BIZAKODIK						ÉTELT IZESÍT BORULÓ, ROSKADÓ			
KESERŰ GÜNY				ÉDESÍVÍZ HAL VALAMI I-RÁNYÁBAN					
PALMA ... MALLORCA			MEGINT, ÚJBÓL TETŐ PEREME						SPANYOL SZIGET
***	FELHŐTLEN KARÁCSONYY ...; IRO							OLASZ AUTÓJEL MADÁCH HOSE	
A BŐR VEGYJELE		ROVAR-VEGTAG SEGÉLYKÉ-RŐ JEL							
KÖNYÖRÖG						BECÉZETT ODON AZONOS BETŰK			
PATER ... MIATYÁNK (LAT.)							PÁZSIT RÉSZÉ! LEMONDÓ SZÓCSKA		
SZÜRET ÉVSZAKA				SZÍNPADI ALKOTÁS					

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:

013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Ágoston Hugó

Főmunkatársak: Bíró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Hátér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasszerkesztők: Osváth Annamária, Bíró Vítus

Tudósítók: Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0770-101571 (Nagyváradi), Horváth István – 0788-822442 (Csiksztereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márti – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelőszerkesztők: Lőrincz Imola, Miháiteanu Albert

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Adminisztrációs igazgató: Szentiványi Márta

Terjesztési menedzser: Bérés Attila – 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Gyurka Lajos – 0788-488740 (Hargita), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilagy)

logtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Roman Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalvánnyal (mandat postál) közvetlenül a szerkesztőségnél és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak: 1 hónapra 15 lej, 3 hónapra 38 lej, 6 hónapra 75 lej, 12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

A Romániai Peldányiszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

agnus

RADIO 88.3 FM

naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között

a világhálón:

www.agnusradio.ro

Sláger Rádío

fm 105.9

A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

rtm

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDÍO

98.9 FM

Paprika rádió

fülön csíp

95,1 fm

Kolozsvári radio

95,6 MHz 903, 1593 kHz

Prima Rádío

87,9 MHz

r • a • d • i • o

88 f M

Szombat

2010. január 30.

DUNA TV
8.30 Ötvösremek a Kárpát-medencéből
11.00 Cimbora
11.30 A világörökség kincsei
11.50 Vidrasors
12.45 Híradó, Időjárás-jelentés
13.00 Déli harangszó
13.05 Isten kezében
13.35 Élő népzene
14.05 Szerzetesrendek Magyarországon
14.35 Csehov szerelmei (színházi felv.)
16.20 A gyógyító növények világa
16.50 Szerelmes földrajz
18.00 Talpalatnyi Zöld
18.35 Mese
19.00 HÍRÓRA
Sport, Időjárás-jelentés
20.00 A tizedes meg a többiek (magyar vígj.)
21.50 Etűdők gépzongorára (dráma)
23.30 Lélek Boulevard
0.45 Dunasport - Sportösszefoglaló
1.00 Dögölj meg, drága Mona! (am. krimi)

m1
6.43 Hajnali gondolatok
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Bob, a mester
9.35 Thomas, a gőmozdony
10.25 Clic és Kat (rajzf.)
10.55 Ötösfogat (filmsor.)
11.25 Ókori kalandok
12.00 Teknőc a láthatáron
13.00 Déli harangszó
13.01 Hírek
13.05 Fogadóóra
13.35 Egészség ABC
14.05 Hogy volt!? (szór. műsor)
15.10 Stílus - Divatmárkák
18.00 Szent Péter esernyője (filmdráma)
19.15 Életképek (magyar sor.)
20.30 Híradó
20.50 Sporthírek
21.00 SzerencseSzombat Luxor, Ötösloottó és Joker sorsolása
21.40 Könnyű gyilkosság (angol krimi)
23.20 Hírek
23.30 Tökéletes szerelem (francia dráma)

m2
6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt?!
10.55 Úton - Görögország
12.05 Élő hagyomány
12.30 Marczis Demeter nótafelvételeiből
13.00 Déli harangszó
13.01 Natúra
14.20 Páratlan ritmusok
15.20 Hangok
15.50 Vízkincs
16.40 Innováció és környezetvédelem
18.00 Bors (magyar filmsor.)
18.50 Egy óra múlva itt vagyok
19.50 A jazz születésétől napjainkig
20.40 Mikrobi (rajzfilm sor.)
20.50 Mirr-Murr kalandjai
21.00 Híradó este
21.23 Időjárás-jelentés
21.25 Presszó (magyar tévéfilm sor.)
22.20 Csou Jü vonata (kínai-hongk. rom. drama)
23.50 Magyar bulizene
0.45 Ez történt Ma Reggel (ism.)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne: Tsubasa kapitány, A mentőcsapat
10.15 Disney rajzfilmek
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.25 Házon kívül
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia - Autósmagazin
13.45 FTC-Debrecen
15.35 Tengeri őrzárát (olasz krimisor.)
16.45 Szökésben (am. krimisor.)
17.30 Álnokok és elnökök (am. vígjáték)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 ...és megint dühbe jövünk (olasz vígjáték)
23.05 Az igazság árnyékában (am.-német akcióf.)
0.35 Budapest-Bamako 2010
0.55 Amaro atya bűne
3.10 Fókusz Plusz
3.40 Műsorszünet

TV2
7.25 Tv2 matiné
11.10 414-es küldetés
11.45 Nagyon különleges ügyosztály
12.50 Babavilág
13.25 Borkultusz (magyar kult. mag.)
13.55 A láthatatlan ember (amerikai filmsorozat)
14.55 A kiválasztott - Az amerikai látnok
15.55 Rejtélyek kalandorai (kan.-am. kalandfilmsor.)
16.55 A Partiórség (auszt. tévéfilm sorozat)
17.55 Tiniboszi (amerikai vígjáték, 1997)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Magellán - ismeretterjesztő magazin
20.35 Kleopátra (am. filmdráma, 1999)
0.35 007 - Élni és halni hagyni (angol akciófilm)
2.45 Kalandjárát - Az útitárs Kandász Andrea
3.15 Teleshop
4.40 Műsorszünet

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út - Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters (ism.)
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik (ism.)
15.05 Garázs
15.30 BBC Hard talk
16.05 Zöld övezet (ism.)
16.30 Ingatlanpiac (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Sziluett
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
21.05 Civil kaszinó - Husbavágó kérdések, civil válaszok (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
0.05 Vetítő (ism.)
1.00 Műsorszünet

TVR 1
7.00 Pro patria
7.25 Az emlékek éneke
7.55 Jelek
8.25 Világraszóló előadás
9.00 Disney Klub
9.55 Vancouver 2010
10.00 Zöld csapat
10.30 Olimpiai Magazin
11.00 Jó, mint az élet (ism.)
11.30 Hannah Montana (sor.)
12.00 A család sztárja
13.00 Rajtunk Európa szeme
14.00 Hírek
14.20 Menekülés (amerikai-francia kalandfilm, 1989)
16.10 A komédia aranykor-szaka
16.30 Visszajátszások
17.30 Tévéenciklopédia
18.30 Folklorkincsek
19.30 Előtte és utána
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 Holdkórosok (amerikai romantikus vígjáték, 1987)
23.00 100%-os jóállás (talk show)

Vasárnap

2010. január 31.

DUNA TV
7.55 Pécs és környéke
8.35 Cimbora
9.05 Hófehérke (magyar mesef.)
10.35 Kalando-Zoo a Kifutók mögött
12.45 Híradó, időjárás-jelentés
13.01 Vers
13.05 Élő egyház - Vallási híradó
13.35 Élő népzene
14.05 Csellengők - Eltűntek nyomában
14.30 Meseautó (magyar vígjáték)
16.00 Budapesti újévi koncert
17.30 Vannak vidékek
18.15 Kutyaélet
18.40 Mese
19.00 Híróra
20.30 Kikötő programajánló
20.45 Csehov nyomában... (magyar dokumentumf.)
21.35 Három nővér
23.55 Dunasport - Sportösszefoglaló
0.10 Egymillió dolláros zsákmány (am. krimi)

m1
9.00 Híradó
10.05 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
10.40 Unitárius magazin
11.05 Református ifjúsági műsor
11.15 Mai hitvallások
11.40 Útmutató (ism.)
13.01 Hírek
13.05 Vancouver készen áll
13.35 Hogyan volt?
16.10 Karácsonyi Cupido (minisor.)
16.55 Yorkshire-i szívügyek
18.50 Magyarország története
19.20 Életképek (magyar tévéfilm sor.)
20.30 Híradó este, Sport hírek
21.00 A szólás szabadsága
22.00 Egy maréknyi dollárért (olasz-sp.-NSZK western)
23.45 Kultúrház
0.40 Esti beszélgetés Müller Péterrel
1.05 Hírek

m2
8.55 Caillou (rajzfilm sor.)
9.20 A világ meséi
11.00 Fekete Róka (am.-kan. kalandf.)
13.00 Déli harangszó
13.01 "Engedjétek hozzámm..."
13.05 "Így szól az Úr!"
13.15 Katolikus krónika
13.40 Unitárius magazin
14.05 Református ifjúsági műsor
14.15 Mai hitvallások
14.40 Útmutató
15.30 Evangélikus templomok
16.00 Világokon át
17.30 ARCPoétika
17.40 Svejk, a derék katonája (csehszl. vígj.)
20.25 Zsebtévé - Esti mese
21.00 Híradó este
21.25 Tutira kamuzunk (francia vígj.)
23.05 A bunker (francia-am. háborús dráma)
0.20 A jazz születésétől napjainkig
1.10 Ez történt Ma Reggel

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
11.00 Pökember
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.35 meneTrend - Utazási magazin
13.00 RTL Klub Híradó
13.45 Doki (am. filmsor, 2001)
14.45 Tuti gimí (am. tévéfilm sorozat)
15.35 Nem szentírás (sor.)
16.30 Titkos küldetés (am. akciófilm-sor.)
Közben: Hatosloottó-sorsolás
17.30 Hudson Hawk (am. akció-vígj.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német akciófilm-sor.)
21.00 Csonthülye (am.-dél-af. vígj.)
23.05 Heti hetes (talk show)
0.20 Budapest-Bamako 2010
0.30 Rollerball - Könyörtelen játék
2.15 Portré - Riportmagazin
2.45 Műsorszünet

TV2
7.45 Tv2 matiné
Benne: Kenguk, Levelek Félixről
11.20 Mókás állatvilág (angol term. sor.)
11.30 Dokik (amerikai filmsor.)
12.00 Két Testőr - Életmódmagazin
12.30 Stahl konyhája
13.35 Száguldó vipera (am.-német akció-sor.)
14.35 Tequila és Bonetti (am. filmsor.)
15.35 Baywatch (német-am. kalandfilmsor.)
16.35 Áldott jó nyomozó (amerikai krimisor.)
17.35 Aladdin (olasz vígj.)
19.30 Tények Hírműsor
20.00 Napló - Mérlegen a valóság
21.05 A Sherwoodi erdő titka (kan. film)
22.50 Négy tesó (am. akcióthriller)
0.45 Rablóhal (am. filmdráma)
2.25 Napló - Mérlegen a valóság

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Ingatlanpiac (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Széles út (ism.)
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó
22.30 Értékmentés más-ként
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1
7.10 A hit világa
9.00 Disney Klub
10.00 Mondd, mi fáj
10.40 Akárcsak a könyvekben
11.30 A falu élete
13.00 Politikai agenda
14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
14.20 Nemzetközi Cirkusz-fesztivál
14.45 Átváltozás
15.30 Utazó egy életen át
16.00 Dan Puric konferencia (ism.)
17.00 Danutz Kft.
18.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
18.10 Danutz Kft.
19.20 Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.30 Előtte és utána
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 A múmia (amerikai kalandfilm, 1999)
23.20 Szellemképtelenség (amerikai romantikus vígjáték, 1990)
1.00 Dan Puric konferencia

Hétfő

2010. február 1.

DUNA TV
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Kirakat
9.25 Isten kezében
9.55 Az erdélyi szász kultúra nyomában
10.30 Szülészoba (sor.)
11.30 Család-barát
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Kikötő - Friss
15.35 Halld Izrael! (ism.)
16.05 Univerzum
17.00 A Vatikán titkai
17.30 Heuréka! Megtaláltam!
18.00 Zorro (sor.)
18.30 Térkép
19.00 HÍRÓRA
19.30 Mese
20.00 Derrick (német krimisor., 1975)
21.00 Sportaréna (magyar sportműsor)
21.45 A szabadság új dimenziója
22.20 Híradó, Sport
22.50 Váltó - Gazdasági Híradó
23.05 Fotográfák (magyar dokumentumf.)
0.40 Múlt idő '89
2.15 Himnusz

m1
6.20 Hajnali gondolatok
10.00 A szólás szabadsága
10.55 Nappali
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar filmsorozat)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel (ism.)
17.25 Körzeti híradó
17.35 Hírek
17.45 Teadélután
18.35 McLeod lányai (auszt. kalandfilmsor.)
19.20 A palota ékköve (dél-rom. filmsor.)
20.30 Hírek
20.50 Sporthírek
20.55 Időjárás-jelentés
21.00 Kék fény
22.00 Az Este - Hétfő
22.30 Parttól partig (am.-kan. filmdráma)
0.20 Prizma
0.35 Hírek - Időjárás-jelentés
0.50 Teadélután (ism.)
1.40 Nappali (ism.)
3.35 Prizma (ism.)

m2
6.50 Ma Reggel
10.00 Rondó
10.50 Nyitott stúdió
11.10 A Nagy vita
11.40 SZŐSZ?!
12.30 Átjáró - Sorsok és történetek a Kárpát-medencében
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
15.40 Szabadlábban Békesben
16.25 Magyar rock
17.20 Pörög az élet! (auszt. tévéfilm sor.)
17.45 Sophie - a nem kívánt jegyesség
18.10 Színes városok
18.40 Balett ABC Henriettel
20.35 Marci
20.45 Caillou (kan. rajzfilm sor.)
21.00 Híradó este
21.20 Sporthírek
21.23 Időjárás-jelentés
21.25 A Fagyos folyó lovasa (filmsor.)
22.15 Tűzvonalban (magyar filmsor.)
23.05 Záróra

RTL KLUB
7.00 Reggeli
Ébresztőshow
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.20 Az idő szorításában (amerikai kalandf.)
17.25 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mex. tévéfilm sor.)
18.20 Mónika - A kibeszélőshow
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 Vacsoracsata - Gasztroreality
21.05 Fókusz - Köszölgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar tévéfilm sor.)
22.20 Dr. Csont (am. krimisor.)
23.20 Dollhouse - A felejtés ára (am. thriller-sor.)
0.20 Vészhelyzet (am. tévéfilm sor.)
2.25 Reflektor - Sztármagazin

TV2
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.20 Televíz
11.25 Teleshop
12.45 Szent Iván napja (magyar vígj.)
14.30 Kvízió
15.30 Charly, majom a családban (német filmsor.)
16.30 Bostoni halottkémek (am. krimisor.)
17.30 Bűbájós boszorkák (am. filmsor.)
18.30 Joshi Bharat (talk show)
19.30 Tények
20.05 Hal a tortán
21.15 Jóban Rosszban (magyar filmsor.)
22.20 NCIS (am. krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (am. krimisor.)
1.20 Tények Este - Hírműsor
1.50 Silent Hill - A halott város (japán-am.-francia thriller)
3.50 Holló (kan. akciófilm-sor.)
4.40 Műsorszünet

HÍR TV
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Ingatlanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
16.05 Péntek 8 (ism.)
17.05 Célpont
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban - politikai show (ism.)
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 World Híradó
0.30 Panaszkönyv

TVR 1
7.00 Hírek, Sport, Időjárás
7.30 A vadló (filmsor.)
8.00 Ébresztő
9.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
9.15 Ébresztő
10.10 Szerelmes Don Juan (filmsor.)
11.15 A család sztárja
12.15 Mondd, mi fáj?
12.50 Vihar a palotában (filmsor.)
14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés
14.45 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010
14.50 Szerelmek a képernyők mögött
15.00 Teleshopping
15.30 Krónika
17.00 Testvérek között (filmsor.)
17.30 Bankautomata
18.25 Vihar a palotában (filmsor.)
19.40 Sport
20.00 Hírek, Időjárásjelentés
21.10 A Grace klinika (am. filmsor.)
22.10 Grammy Díjak Gálája

TVR 2	TVR2
6.15 Teleshopping	
7.00 Szépségközpont (sor., ism.)	
8.00 Miért ABC	
9.00 Figyelem gyerekek!	
10.00 Ég és föld között	
10.35 Szabad a szembejövő sáv	
11.30 Az én költségvetésem	
12.00 Alpesi sívilágbajnokság	
13.00 Mágikus kő (sor.)	
13.35 Figyelem, énekelnek	
14.55 Kézilabda	
16.30 Természet és kaland	
16.55 Ökológia	
17.25 Kézilabda	
19.00 Olimpiai magazin	
19.30 Ki vagy, doki? (angol kalandfilmsor.)	
20.30 Stúdió 24 (sor.)	
21.00 Extrém kalandok (sor.)	
22.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
23.10 Dűne (am. sci-fi akcióf., 1984)	
1.30 Ezt jól kifőztük! (amerikai vígjáték, 2005, ism.)	

PRO TV	PRO TV
5.00 Happy Hour (ism.)	
7.00 Felkészülni, kész, főzz! (ism.)	
8.00 ProTv hírek, Sport, Időjárásjelentés	
10.00 Szabadnak született: Az új kaland (amerikai kalandfilm, 1996, ism.)	
12.00 Pro Motor – autós műsor (ism.)	
13.00 ProTv hírek	
13.05 A pletykafészek (am. sor.)	
14.00 A kereső legendája (sor.)	
15.00 A szerelem tánca (amerikai rom. dráma, 2006)	
17.15 Acélszaru (amerikai akciófilm, 1997)	
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, Időjárás	
20.30 A Gyűrűk Ura - A király visszatér (am.-új-zél.-német kalandf., 2003)	
0.00 Nascar 3D (amerikai-kanadai dokumentumfilm)	
1.00 A Gyűrűk Ura (ism.)	

ANTENA 1	ANTENA 1
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés	
9.00 Reggeli műsor: Jó reggelt, szomszéd!	
10.00 Autóversenyek (amerikai akciófilm, 2008, ism.)	
12.00 Benny Hill (sorozat)	
12.30 Felicia (sorozat)	
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés	
13.30 Házastársi csetepaték	
14.00 A Bermuda háromszög titka (amerikai kalandfilm, 1996)	
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés	
16.30 Pénzügyi hét	
17.00 Karate Kid II (amerikai kalandfilm, 1986)	
19.00 Híradó, Sport	
20.30 Énekelj, ha tudsz - Szórakoztató műsor	
22.30 David Gale élete (amerikai-német krimi, 2003)	
0.45 Jégkorong: Steaua Bucuresti vs Csíkszereda	

PRIMA TV	PRIMA TV
7.00 Kandikamera	
8.00 Yin yang yo	
8.30 Saman király (japán animációs film)	
9.00 Kandikamera	
9.30 Autóforum	
10.00 Teleshopping	
10.30 Kandikamera	
11.00 Ingatlan Blitz	
11.30 Sport, diéta és egy sztár	
12.00 Ötcsillagos otthon	
13.00 Az időzített bomba (kan.-am. dráma, 2006, ism.)	
15.00 Sztárok	
16.00 Csupasz pisztoly 2 1/ 2 (amerikai vígjáték, 1991, ism.)	
18.00 Hírek, Időjárásjelentés	
19.00 Sport	
19.30 Hófehérke és a hét törpe (amerikai rajzfilm, 1937)	
21.00 Dzsungelháború (spanyol-amerikai akciófilm, 1994)	
23.00 Igazán szeretsz? (amerikai film, 1998)	
1.30 NCIS (krimi-sorozat)	

DISCOVERY	DISCOVERY
7.00 A túlélés törvényei	
8.00 Mocsári favágók - Nehéz idő	
9.00 Végzetes másodpercek	
10.00 A legnagyobb mindent visz	
12.00 Tuningőrület 2008	
13.00 A túlélés törvényei	
14.00 Mocsári favágók - Harc a túlélésért	
15.00 Végzetes másodpercek	
16.00 Állítólag – Libikókás történet	
17.00 Piszkos munkák	
18.00 Amerikai favágók	
20.00 Verminators - Egy jó csapat	
21.00 Iparkodjunk - Robbanóanyagok	
22.00 Time Warp – Amikor megáll az idő	
23.00 Hogyan készült?	
0.00 Katasztrófa: ahogy én láttam	
0.30 Végzetes másodpercek	
1.00 Szüksébsen - Ezüstbandita	
3.00 A túlélés törvényei – Panama	

SPORT.RO	SPORT.RO
7.00 Hírek	9.00 Horgászbajnokság
11.00 Külön kiadás	
12.00 Bajnokok Dinasztiája	
13.00 Hírek	14.00 Fitness VB 2009
15.00 Gladiátorok	
16.00 Favágó Világbajnokság	
17.00 Külön kiadás	
18.00 Hírek	19.00 World Strongest Man 2009
20.00 BoxBuster: Nikolai Valuev vs David Haye	21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Wrestling SMACK	23.00 Fogadás a félelemmel
0.00 K1 Tokyo	

FILM+	film+
8.00 A szerelem megvár (am. vígj.)	10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Az Északi-tenger kalózái (sp.-német kalandf.)	14.45 Az elsüllyedt város kincse (am.-német kalandf.)
16.40 80 nap alatt a Föld körül (kalandf.)	18.25 Apja lánya (am. vígj.)
20.15 Cukrosnéni (angol vígj.)	21.50 Tűz a víz alá (am. vígj.)
23.25 Az elátkozott város titka (akcióf.)	

ACASA	ACASA
9.00 Kaméleonok (filmsor.)	10.15 Szerelmek (filmsor.)
12.15 Sohasem fedlek (filmsor.)	14.00 Blanco özvegy (filmsor.)
15.30 Elrabolt sorsok	16.30 Átkozott paradicsom (filmsor.)
17.30 A szerelem nevében (filmsor.)	19.30 Kaméleonok (filmsor.)
20.30 Az utolsó csók (amerikai vígjáték, 2006)	22.30 Viperafészek (filmsor.)
23.30 Terra Nostra (filmsor.)	

HALLMARK	HALLMARK
6.00 Hírszerzők (kan. sor.)	8.00 Szeress, ha tudsz! (am. vígj.)
10.00 Édes otthon (kan. filmdráma)	12.00 Partiórség (auszt. sor.)
13.00 Partiórség (auszt. sor.)	15.00 A háborús özvegy (angol-kan. dráma)
17.00 Szellemkép (am. thriller)	19.00 A férjem védelmében (sor.)
21.00 Esküdt ellenségek (am. sor.)	23.00 Eltemetett titkok (am.-kan. thriller)

BUKARESTI RÁDIÓ
BUKARESTI RÁDIÓ <i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i>
15.00 Híradó
15.10 Hétvégi magazin

Marosvásárhelyi rádió
8.00 Jó reggelt, Erdély!, Híradás, Telefontársasjáték, Nyelvőr, Világjárók
10.05 Téroró
14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jő rájuk emlékezni, Templomaink
15.00 Híradó, Portréműsor, Kabaré, Vetélkedő
16.00 Híradó, Aranyemberek, Gramofon: a '30-as évek slágeri Versekben tündöklő Erdély, A hét zeneműve

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.30 Havi agytakarítás, Zenenegyed
9.25 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Lemezlovarda
16.30 Érintő
17.00 Láthatár
17.30 Sorok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

TVR 2	TVR2
7.00 Esély és esélytelenség	
8.00 Természet és kaland	
8.30 A románok hagyománya	
9.00 Motomágia	
9.30 Mosoly négy keréken	
10.00 Farm - magazin	
11.00 Falu Tv	
11.30 Csavargó horgász (ism.)	
12.00 Alpesi sí Világbajnokság	
13.00 A mágikus kő (filmsor.)	
13.35 A talizmán titka (cseh kalandfilm, 2007)	
15.30 Jamie (sor.)	
16.00 Atlasz	
16.35 Szórakoztató műsor	
18.00 Bajnokok - sportműsor	
18.25 Kézilabda	
20.00 Videoterápia	
21.00 Eureka (filmsor.)	
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés (show intal)	
23.10 Keresztanya (amerikai vígjáték, 1988)	
1.00 Bajnokok (ism.)	

PRO TV	PRO TV
7.00 Vigyázz! Kész! Főzz! (angol filmsorozat)	
8.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés	
10.00 Mi történik, doktor úr?	
10.00 A szerelem tánca (amerikai film, 2006, ism.)	
12.00 Pletykafészek (amerikai filmsorozat, ism.)	
13.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelenés	
13.15 Fogyasszanak, kérem! - szórakoztató műsor (ism.)	
16.45 Air America (am. akciófilm, 1990)	
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, időjárásjelenés	
20.30 Vejedre ütök (amerikai komédia, 2004)	
22.45 Peacemaker (amerikai akciófilm, 1997)	
1.00 Bill Clinton (amerikai dokfilm.)	
2.45 Vejedre ütök (amerikai komédia, 2004, ism.)	

ANTENA 1	ANTENA 1
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés	
9.00 Jó reggelt, szomszéd!	
10.00 Kémkölykök 3-D - Game Over (amerikai családi kalandfilm, 2003)	
11.00 Lassie (sor.)	
12.00 Szindbád kalandjai (kanadai kalandfilmsor.)	
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés	
13.30 Karate Kid II (amerikai kalandfilm, 1986, ism.)	
16.00 Híradó, sport, időjárás	
16.30 Szórakoztató műsor	
17.30 Mutassalak be a szüleimnek	
19.00 Híradó, sport, időjárás	
20.00 SuperBingo Metropolis	
23.30 A század rablása (hongkongi film, 1987)	
1.15 Az ítélet ideje (angol akciófilm, 1998)	
3.00 A szerelem talimzánja (ism.)	

PRIMA TV	PRIMA TV
7.00 Kandikamera	
8.00 Yin yang yo	
8.30 Saman király	
9.00 Sport, diéta és egy sztár	
9.30 A ház. építkezés és design	
10.00 Teleshopping	
10.30 Levinzta bemutatja	
11.00 Flavours – 3 szakács – szórakoztató műsor	
11.30 Élettelen élet (am. rom. film, 2005)	
13.30 A bevetés szabályai (am. vígj. sor.)	
14.00 Tisztán piszkos	
15.00 Effektus 30	
16.00 Crusoe (koprod. filmsor.)	
18.00 Hírek, időjárásjelentés	
19.00 Sport	
19.30 A cseresznye a tortán (reality show)	
20.30 Úton hazafelé (amerikai családi kalandfilm, 1993)	
22.30 Crusoe (koprod. filmsor.)	
0.30 CSI - Helyszínelők (filmsor.)	

DISCOVERY	DISCOVERY
7.00 Hogyan készült?	
8.00 Mérnöki műtárgyak	
9.00 Mocsári favágók	
10.00 Tuningőrület	
11.00 Autókereskedők	
12.00 Amerikai hotrodok	
13.00 Amerikai favágók – Éjszakai műszak	
15.00 Smash Lab – A törhetetlen autó	
16.00 Állítólag – Alaszkai különkiadás	
17.00 A túlélés törvényei – Törökország	
18.00 Hogyan készült - Horgászorsók	
19.00 Egy toronyház születése	
20.00 Mocsári favágók	
21.00 Nagy durranások – Charlotte	
22.00 Megrázó történetek – A villanyember	
23.00 Rács mögött külföldön	
0.00 Dühöngő világ - Dühöngő időjárás	
1.00 Végzetes másodpercek	
2.00 Rendőrségi elit alakulatok	

SPORT.RO	SPORT.RO
7.00 Hírek	7.30 ProMotor
8.00 Hírek	11.00 Marius Chican
12.00 SuperTennis: Nikolay Davydenko - Roger Federer	13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Yachting VB	15.00 Fogadás a félelemmel
16.00 Favágó VB	17.00 Külön kiadás
BoxBuster: Shane Mosley vs Andre Berto	20.00 A fény harcosai
21.00 Hírek	22.00 Local Kombar Superstars
23.00 Wrestling WWE Superstars	

FILM+	film+
8.00 Vihar után (am. thriller)	10.00 Televíziós vásárlás
13.10 Az Északi-tenger kalózái (sp.-német kalandf.)	14.55 Apák napja (am. vígj.)
16.45 Tűz a víz alá (am. vígj.)	18.20 Meny nyei profécia (kalandf.)
20.10 Tabunfire, a végzet fegyvere	22.00 Halálos kitérő (am.-német horror)
23.30 A vikingek titka (am.-bolgár horror)	

ACASA	ACASA
8.00 A szerelem nevében (sor.)	9.00 Kaméleonok (sor.)
10.15 Szerelmek (sor.)	12.15 Sosem fedlek (sor.)
14.00 Blanco özvegy	15.30 Elrabolt sorsok (sor.)
16.30 Átkozott paradicsom (sor.)	17.30 A szerelem nevében (sor.)
19.30 Kaméleonok	20.30 Édes kis semmiség (amerikai romantikus vígjáték, 2002)
22.15 Viperafészek (sor.)	23.15 Terra Nostra (sorozat)

HALLMARK	HALLMARK
9.00 Afrikai kaland	10.00 A Partiórség (sor.)
11.00 A háborús özvegy	13.00 Boldogító igen, vagy nem
15.00 Szellemkép (amerikai thriller)	17.00 Foyle háborúja (angol filmsor.)
19.00 Nyughatatlan Jordan (sor.)	21.00 A férjem védelmében (am. tévéfilm sor.)
23.00 A médium (am. krimisor.)	1.00 Veszélyes szívverés (kan. filmdráma)

BUKARESTI RÁDIÓ
BUKARESTI RÁDIÓ <i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i>
10.00 Egyházi műsor

Marosvásárhelyi rádió
10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igéhiridetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta: A száztagú cigányzenekar
14.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
2.00 Éjszakai váltás.
14.00 Műsorism.
14.05 Dalposta
15.40 Vidékről vidékre
16.25 Havi agytakarítás, Zenenegyed
16.15 Hétköznapi igazsága
17.15 Rádióistentisztelet, baptista egyház
17.58 Műsorism.

TVR 2	TVR2
5.25 Hírek, Sport, Időjárás	
6.15 Teleshopping	
7.00 Farm (ism.)	
8.10 A talizmán titka (cseh kalandfilm, 2007, ism.)	
10.10 Szórakoztató műsor	
11.30 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
12.00 Falu tv (ism.)	
12.30 Hírek	
12.45 Elisa (olasz filmsor.)	
13.45 Teleshopping	
14.30 eForum	
15.00 Együtt Európában	
16.00 Szépségközpont (filmsor.)	
17.00 Elisa (filmsor.)	
18.00 Euronews	
18.10 Berlin, Berlin (filmsor.)	
18.40 Csodák (filmsor.)	
19.10 Montalbano felügyelő (olasz krimisorozat)	
21.00 Az én költségvetésem	
21.30 Közről a világ	
22.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
23.10 Visszajelzések	

PRO TV	PRO TV
7.00 Pro Tv hírek, Sport, Mi történik doktor úr?	
9.55 Könyvbemutató	10.50 Fogyasszanak, kérem! (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés	
14.00 Air America (amerikai akciófilm, 1990, ism.)	
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)	
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés	
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor	
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés	
20.30 Próbátétel (kanadai-angol krimi, 2007)	
22.15 State és Románia (sor.)	
23.30 Pro Tv hírek, sport	
0.00 Chuck (amerikai filmsor.)	
1.00 Próbátétel (kanadai-angol krimi, 2007, ism.)	
3.00 Pro Tv hírek	

ANTENA 1	ANTENA 1
6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés	
8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival	
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval	
11.00 Lassie (filmsorozat)	
12.00 Sheena (filmsorozat)	
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés	
14.00 Gyilkos társ (ausztrál krimi, 2001)	
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés	
17.00 Közvetlen hozzáférés	
19.00 Híradó, Sport, időjárás	
20.30 A vonatból kidobva (reality show)	
22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés	
23.30 Dan Capatos szórakoztató műsora	
0.45 Gyilkos társ (ausztrál krimi, 2001, ism.)	
2.30 Sheena (filmsor.)	
3.30 Közvetlen hozzáférés Madalin Ionescuval (ism.)	

PRIMA TV	PRIMA TV
7.30 Viharsólymok (ism.)	
8.20 Sport Florentinával	
8.30 Teleshopping	
9.00 Kandikamera	
9.30 Haláli hullák (kanadai-amerikai vígjátéksorozat)	
10.30 Sztárok	
11.30 Ötcsillagos otthon (ism.)	
12.30 Teleshopping	
13.00 Kandikamera	
13.30 Teleshopping	
14.00 NCIS (filmsor.)	
15.00 Haláli hullák (kanadai-amerikai vígjátéksorozat)	
16.00 A mentőalakulat (amerikai filmdráma, 1994)	
18.00 Hírek, Időjárásjelentés	
19.00 Sport	
19.30 A cseresznye a tortán	
20.30 Tisztán piszkos	
21.30 Vita a konyhában (reality show)	
22.30 Lököttek	
23.15 A megbocsátás útján (amerikai filmdráma, 2007)	
1.30 Hírek	

DISCOVERY	DISCOVERY
7.00 Amcsi motorok	
8.00 Végzetes másodpercek	
9.00 Hogyan készült?	
10.00 Piszkos munkák - Moslékszállító	
11.00 Miami Ink - A tetoválók	
14.00 A legnagyobb mindent visz	
13.00 Hogyan csinálják?	
14.00 Túlélés törvényei	
15.00 Ötödik sebesség	
16.00 Hogyan készült?	
17.00 Állítólag...	
18.00 Újjáépítők	
19.00 Nagy durranások	
20.00 Túlélés törvényei - Szibéria	
21.00 Hogyan készült?	
22.00 Katasztrófa: ahogy én láttam	
22.30 Megrázó történetek	
23.30 Rács mögött külföldön	
0.30 Dühöngő világ - Dühöngő indulatok	
1.30 A túlélés törvényei - Moab sivatag	
2.30 Amcsi motorok - A Nemzetország	

SPORT.RO	SPORT.RO
7.00 Sport Hírek	10.00 Sport Hírek
11.00 Hírek	13.05 Fogadás a félelemmel
14.00 Sport.ro Hírek	14.05 Külön kiadás
16.00 BoxBuster: Sebastian Sylvester vs Pablo Navascues	17.00 Hírek
19.05 Információk	20.05 Fogadás a félelemmel
21.00 Sport.ro Hírek	22.00 Wrestling SMACK
23.00 Vidám lányok	23.30 Local Kombar Superstars, Raul Catinas
0.30 Sport Hírek	

FILM+	film+
8.00 Szellemharcosok (am. sci-fi akcióf.)	10.00 Televíziós vásárlás
13.10 Apák napja (am. vígj.)	15.05 Az ellenkező nem (am. rom. vígj.)
16.45 Műgyűjtők és gyilkosok	18.30 Gyilkos rémálom (thriller)
20.10 Rabló-pandúr (olasz akcióvíg.)	22.00 Veszélyes Bangkok
23.45 A maffia csapdájában (am. akcióf.)	1.25

Mutu megint lebukott

Labdarúgás

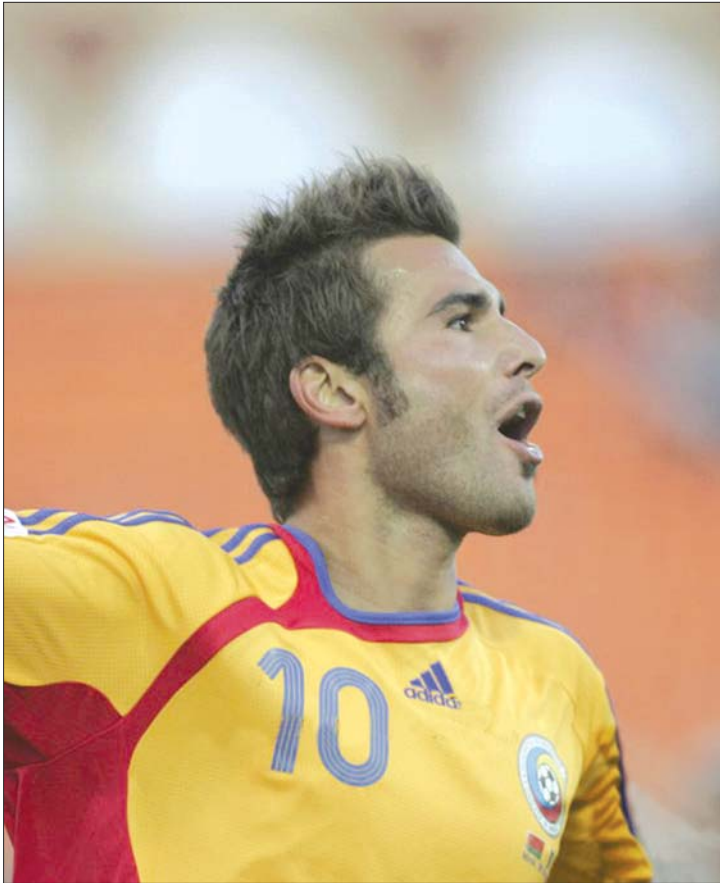
ÚMSZ

„Sokkhatás alatt vagyok, nem számítottam ilyesmire” – jelentette ki Pantelo Corvino, a Fiorentina sportigazgatója, miután kiderült: Adrian Mutu lebukott a doppingteszten. Az olasz élvonalbeli futball-csapat román csatárának szervezetében elhízás elkerülésére használt szibutramint mutattak ki, és ennek az étvágycsökkentő szernek a szerkezete az amfetaminokkal rokon. A hazai doppingellenes ügynökség elnöke, Graziela Văjială a *Mediafax*-nak elmondta: a szibutraminnak bizonyos stimuláló hatása is van, amelytől a játékos agresszívbá válhat a pályán. A szív- és érrendszerre gyakorolt káros hatása miatt, a gyógyszerekért felelős európai ügynökség épp a múlt héten kérte a szibutramint tartalmazó fogyasztószerek forgalmazásának betiltását.

Mutut a január 10-i, Bari ellen 2-1-re megnyert bajnoki mérkőzés után ellenőrizték – a találkozón épp a román válogatott labdarúgó szerezte a firenzeiek első gólját – és az Olasz Olimpiai Bizottság tegnap hozta nyilvánosságra a római laboratóriumban

elvégzett vizsgálat eredményét. Játékjogát tegnap ideiglenesen már fel is függesztette csapata, a *Gazetta dello Sport* című sportna-

pilap szerint pedig akár négyéves eltiltást is kaphat, különösen mivel visszaesőnek számít. Emlékezetes ugyanis, hogy

Mutu ismét bajban van. Ezúttal szibutramin volt a szervezetében

Fotó: archív

2004-ben, még a Chelsea futballistájaként kokainfogyasztással bukott le, amiért hat hónapra eltiltották, a londoni klubtól pedig kirúgták. A Nemzetközi Sportdöntőbírórság (CAS) amúgy korábban helyt adott a Chelsea kártérítési igényének, s 17,2 millió eurós pénzbüntetést szabott ki Mutura. A játékos fellebbezett a határozat ellen, a svájci legfelső bíróság pedig október elején elhalasztotta a végső ítélet meghozatalát.

Újabb botránya hallatán nem csak a világsajtó, hanem a sportélet szereplői is a 31 éves futballista pályafutásának végét jósolják. A B-próba ugyan még hátravan, ám orvosok szerint kicsi a valószínűsége annak, hogy negatív legyen. A közvélemény szerint felelőtlen és értelmetlen lépés volt részéről, ugyanakkor például Miodrag Belodedici szerint Mutu nem tehető felelőssé, amennyiben a csapatorvos írta elő számára. „Ha a csapatorvos írta fel neki azokat a gyógyszereket, akkor Mutu ártatlan és nem lehet megbüntetni. Honnan tudja, hogy azok a tabletták tiltottak? Nem hiszem, hogy ebben az esetben eltilthatják” – mondta a Steaua egykori hátvédje, hozzátéve: „Egyelőre várunk kell.”

Tófalvi Éva a maximumot szeretné nyújtani

Biatlon

Czibalmos Ferenc-Attila

„Nagy megtiszteltetés számomra, hogy engem jelöltek ki arra, hogy Románia zászlóvivőjeként vezessem a küldöttséget” – mondta az *Új Magyar Szónak* Tófalvi Éva, miután a Román Olimpiai- és Sportbizottság (COSR) hivatalosan is őt választotta a vancouveri téli olimpiára készülő 26 fős román csapat zászlóvivőjévé. A csíkszeredai születésű sílövő a romániai delegáció legtapasztaltabb tagja, s minden idők legeredményesebb hazai biatlonistája. A Csíkszeredai Sportklub 31 éves sportolója immár a negyedik ötkarikás játékan vesz majd részt, amelyen reméli, hogy a legjobb teljesítményt sikerül kihoznia magából. „A legfontosabb az, hogy egészséges legyek és elkerüljenek a sérülések. A korábbi sérülésem már egy kellemetlen emlék, amely kicsit megzavart a felkészülésben, de Márton Simon edzőmnek is köszönhetően jól sikerült a felkészülésem és szeretném a maximumot kihozni magamból” – magyarázta. Tófalvi egyébként tegnap indult el Hargitafüredről, hogy a román küldöttséghez csatlakozva elrepüljön Vancouverbe. A kanadai seregszemle hivatalos megnyitója február 12-én lesz, Tófalvi már 13-án versenyezni fog egyéniben. Mellette még Ferencz Réka, Mihaela Sabina Purdean, Dana Elena Plotogea és Alexandra Raluca Stoian indul majd biatlonban.

Rossi visszatért Giulești-re

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

„Senki ne gondolja azt, hogy Renzo Rossi személyében a haza megváltója érkezett” – jelentette ki tegnapi beiktatása után a Rapid új sportmenedzsere, Renzo Rossi, aki több mint két év után tért vissza a bukaresti futballklubhoz. Először, mint ismert, még 2007-ben Cristiano Bergodi edző társaságában dolgozott a giuleștielnél. „Most más tevékenységem lesz, sokkal összetettebb. Vannak problémák, amelyeket közösen megpróbálunk megoldani. A visszatérés igazi kihívás a számomra, de a keretet figyelembe véve, úgy gondolom a csapat

teljesíteni tudja célkitűzését” – mondta az olasz szakember. Bár a visszavágószezonra még nem állt össze a végleges keret – legutóbb Ilie Iordache igazolt haza az Athéni AEK-től –, pénzügyi téren némiképp fellelégezhet az egyesület. George Copos, a többségi tulajdonos ugyanis megkapta az ötmillió eurós hitelt a banktól, amelyből kifizethetik eddigi adósságaikat, s a jövő szezonra szóló élvonalbeli licencre is futja belőle.

Miközben a Rapid – a brassópojánai edzőtábor törlesztével – csak hétfőn utazik el Antalyába edzőtáborozni, a Dinamo már tegnap elindult Törökországba. Indulás előtt Cristian Borcea, a klub elnöke még megkommentálta a játékevezetői testület

(CCA) új vezetőjének kinevezését, pontosabban úgy fogalmazott: „Nem érdekel, hogy ki lesz a CCA elnöke. Ha még beszélék a CCA-ról lehet, hogy megint veszíték vagy 12 pontot.” Az új elnök, immár hivatalosan is Ioan Igna lett – Vasile Avram mandátuma lejárt, miután a hazai futballszövetség (FRF) alelnökévé választották – s kijelentette: a visszavágószezonban nem lehet majd külföldi játékevezetőket kérni a hazai meccsekre. Amint az ismert, korábban sok volt vita ebben az ügyben, s a CCA többször is megváltoztatta álláspontját. Igna azonban eltökéltnek tűnik: „Szóba sem jöhet ilyesmi. Románia nyáron a külföldi bírókra vonatkozó megegyezést is aláírja az UEFA-val.”

Vége a kínai csodának

Tenisz

Turós-Jakab László

A női mezőnyben tegnap már nem történt meglepetés, elvázott ugyanis mindkét kínai versenyző a Melbourne-ben zajló ausztrál nyílt teniszbajnokság elődöntőjében. A magyar Szávay Ágnes korábban legyőző Li Nát az első helyen kiemelt amerikai Serena Williams 7-6 (7-4), 7-6 (7-1)-re, míg Cseng Csiét a versenysporthoz visszatérő belga Justine Henin 6-1, 6-0 arányú győzelemmel búcsúztatta. „Nem siettem sehová, csak így sikerült. A torna előtt nem számítottam erre, inkább kíváncsi voltam, mire vagyok képes ennyi kihagyás után” – nyilatkozta a meccs végén Henin, aki pályafutása során tizen-

negyedik alkalommal méri majd össze erejét Serenával, de ez lesz az első egymás elleni Grand Slam-döntőjük. Az amerikai amúgy testvérével, Venusszal párosban is finalista lett, miután 6-3, 7-6 (8-6)-ra felülmúlták honfitársaikat, a hatodik helyen kiemelt Raymond-Stubbs duót. A másik ágon az első számú favorit, a Black-Huber zimbabwei-amerikai páros jutott a döntőbe.

A férfi mezőnyben is megvan az első döntős, hiszen a korábban Rafael Nadalt búcsúztató Andy Murray tegnap négy szettben, 3-6, 6-4, 6-4, 6-2 arányban felülmúlt a horvát Marin Čilićet. Az ötödik helyen kiemelt skót teniszező 1977 óta az első brit játékos, aki az Australian Openen a fináléba jutott, ez legutóbb John Lloydnak sikerült. A

döntőben, a mai Roger Federer-Jo-Wilfried Tsonga csata győztese lesz az ellenfele.

A junioroknál a cseh Plisková-ikrek remekeltek, miután Kristyna és Karolina is a legjobb négy közé jutott. Előbbi éppen az első helyen kiemelt magyar Babos Tímeát búcsúztatta (6-4, 4-6, 7-5), utóbbi pedig az orosz Darija Gavrilovát (3.). Babos a kanadai Gabriela Dabrowskival az oldalán viszont bejutott a párosok döntőjébe miután 7-5, 6-2-re legyőzték a negyedik helyen kiemelt Ulrikke Eikkeri-Camila Silva norvég-chilei kettőst. A fiúknál Fucsovics Márton (6.) is elődöntőt játszhat, mivel 6-2, 6-1-re verte az ausztrál Benjamin Mitchellt és annak honfitársával, Sean Bermannal mérkőzik meg a döntőbe jutásért.

Röviden

Konstancát fogadja az SZKC

A listavezető és egyben bajnoki címvédő Konstancát fogadja holnap a Székelyudvarhelyi KC élvonalbeli férfi kézilabdacsapata a pontvadászat 15. fordulójában. A délben kezdődő találkozót a *DigiSport* élőben közvetíti. Ma Dinamo-Steaua (18 óra, *DigiSport*) és Szatmárnémeti-Brassó (11 óra) csaták lesznek, majd holnap még Suceava-Tg. Jiu (17 óra) és Kolozsvár-Nagybánya (17.30 óra) összecsapások szerepelnek a programban. A Bákó-Resicabánya meccs vasárnap 11 órakor lesz. A női bajnokság 13. fordulójában mindegyik találkozót holnap játsszák: Rapid-Déva (10.30 óra), Nagybánya-Zilah, Resicabánya-Rm. Vâlcea, Galac-Kolozsvár, Konstanca-Bákó, Roman-Brăila, Buzău-Brassó (mind 11 órától).

Képernyőn a címvédő

Az *RTV 3* élőben közvetíti vasárnap 17 órától a címvédő Ploiești és a nála vendégeskedő Marosvásárhely élvonalbeli férfi kosárlabdacsapatának mérkőzését a bajnokság 19. fordulójából. A Kolozsvári U már ma pályára lép, s 17.30 órától a Bukaresti CSM-t fogadja. Ezt a találkozót az *RTV 2* sugározza.

Bemutatták az F10-est

Maranellóban tegnap bemutatták a Formula-1-es Ferrari istálló új versenyautóját. Az olasz csapat az idei szezonban az F10-essel száll majd harcba a világbajnoki pontokért, ezzel visszatért a korábbi hagyományokhoz, azaz az „F” (Ferrari) mellé az aktuális év száma került. Tavaly, az autógyár Formula-1-es pályafutásának hatvanadik évfordulója alkalmából az F60-ossal versenyeztek a pilóták. A bemutatón természetesen jelen volt az istálló két pilótája, a brazil Felipe Massa, valamint az új igazolás, a kétszeres világbajnok spanyol Fernando Alonso is.

Kiesett a Milan

Kiesett az AC Milan labdarúgócsapata az Olasz Kupából, miután hazai pályán egygólos vereséget szenvedett az Udinesétől, szerda este a negyeddöntőben. Az Internazionale-Juventus találkozót tegnapi lapzártánk után rendezték.

Győzött a Chelsea

A listavezető Chelsea háromgólos győzelmet aratott hazai pályán a Birmingham City ellen az angol labdarúgó-bajnokság 22. fordulójának szerdai játéknapiján. A harmadik helyen álló Arsenal ugyanakkor gólnélküli döntetlent ért el az Aston Villa vendégeként. A többi eredmény: Blackburn Rovers-Wigan Athletic 2-1, Everton-Sunderland 2-0.

Továbbjutott a Sevilla

A vártak megfelelően továbbjutott a spanyol Király Kupa negyeddöntőjéből a Sevilla labdarúgócsapata, miután az első mérkőzésen elért 3-0-ás sikere után otthon csak 1-0-ra kapott ki szerda este a Deportivo La Corunától. Kiesett viszont az Osasuna, mivel az egygólos idegenbeli vereséget követően hazai pályán 3-0-ra kikapott a Racing Santandertől. A másik két mérkőzést tegnap esti lapzártánk után játszották.

Tizenhat fős a magyar küldöttség

Véglegessé vált, hogy a vancouveri téli olimpiai játékokon 16 sportoló képviselheti Magyarországot. Heten gyorskorcsolyában (Huszár Erika, Darázs Rózsa, Heidum Bernadett, Keszler Andrea, Lajtos Szandra, Darázs Péter, Knoch Viktor), hárman alpesi síben (Berecz Anna, Döme Zsófia, Bene Márton), ketten sífutásban (Viczián Vera, Tagscherer Zoltán), Tagscherer Imre biatlonban, Sebestyén Júlia műkorcsolyában, míg a Hoffmann Nóra-Makszim Zavozin duó jég táncban indul.

Rendszert adni a világhoz

Ádám Katalin művelődésszervező szerint a gyermekek szívesen járnak oda, ahol érzik a játékoságot és szeretetet

Tavaly, karácsony előestéjén jelent meg a Csíkszereda Kiadó-hivatal égisze alatt egy téli ünnepi népszokásokat, énekeket és jókívánságokat tartalmazó CD-lemez, a hozzá tartozó szövegeket közlő, azok szelleméhez illő – nagyrészt gyerekek közül toborzott előadókat ábrázoló művészfotókkal illusztrált – díszes füzettel együtt. A kiadvány pár nap alatt elkelt, összeállítójától és szerkesztőjétől, a Hargita megyében „Kati néniként” ismert kézműves oktatótól, aprók táncháza irányítójától, azóta is az újabb kiadást és a folytatást kéri számon. Pályafutásának, legutóbbi sikeres vállalkozásának miértjeiről és hogyanjairól beszélgetünk vele.

Cseke Gábor

► **Hogyan lett az évtizedek során önből – „Kati néniként” – fogalom a játszani vágyó gyermekek és szülők körében? Mivel kezdődött, és mi a magyarázata a máig nem lankadó érdeklődésnek?**

– Olyan munkára leltem húsz évvel ezelőtt, ahol a játék és a hagyomány ápolása egyaránt jelen van, összefonódik. Akik megtapasztalják az együtt játszás, táncolás, éneklés örömét és azt, hogy milyen csodákat képesek alkotni egy-egy ősi technika megtanulásával, nehezen tudják abbahagyni. Érzik, hogy a játék az emberi lélek mélységéből fakad, ősi ösztönök természetes életmegnyilvánulása... A csíkszeredai Gyermekek Házában, ahol játék- és kézművesség-kört vezetek, évente háromszáznál is jóval több gyerek folytatkozik be. 1991-től tartok folyamatosan aprók táncházát, sok-sok éve Galaczi Hajnalka és Nagy István közreműködésével. Hatodik esztendeje szervezünk Felcsíki Hagyományörző Gyermektábort Antal Rózsika kolléganőmmel és Bíró Évával. A Pörgettyű Játsszóház Egyesület keretében jeles napok előtt és heti rendszerességgel szervezünk játszóházi foglalkozást a város és a környék gyerekeinek. Évente kézműves oktatást tartok pedagógusok számára. Rendszeresen felkérnek az Ezer Székely Leány Találkozó közös játékfüzérének összeállítására.

► **Mi az, ami az önökhöz beíratott zsenge korúakat a kitartásra motiválja?**

– Talán éppen az a fajta más-ság, hogy olyasmit és oly módon gyakorolhatnak és sajátíthatnak el nálunk, ami az

iskolai kereteken belül nem található meg. Az iskolában túl sok a tananyag, de az autentikus népi kultúra hiányzik, és ezt nehezményezik a nevelők és szülők is. Ezért iratkoznak be ilyen szép számmal foglalkozásainkra. A gyermekek, ahol érzik a játékosságot és szeretetet, oda szívesen járnak.

► **Mivel tudja lemérni azt, hogy egy-egy tanítványa ragaszkodik-e a foglalkozáshoz, nem érzí-e kötelező tehernek?**

– Látom, hogy egy-egy foglalkozás befejeztével milyen örömmel dédelgetik azt a tárgyat vagy azt az eszközt, amit elkészítettek, valósággal kincsként őrzik. Önfeledten, kiemelt igazságérzettel játszs-zák a gyermekjátékokat. Amikor látják, hogy mi mindenre képesek együtt, a foglalkozáson, akkor egyáltalán nem érzik nyűgnek a közösen eltöltött időt, pedig legtöbb gyerek közvetlenül az iskolai órák után jön hozzánk.

► **Becslése szerint hány gyermeket indított el azon az úton, hogy táncos lábú, zenét kedvelő és értő fiatal váljék belőlük, és milyen visszajelzéseket kapott tőlük sorsuk alakulását illetően?**

– Úgy érzem, hogy senkiből nem faragtam táncos lábút, csupán az alapot, a motivációt adom meg a tánchoz, a népi kultúrához. A visszajelzések azt bizonyítják, hogy igen sokaknak indíttatást jelentettek ezek a foglalkozások, a néptánc, népzene, hagyományápolás, népi kismesterségek megszerettetése-re. Később aztán a kitartóbbak a serketáncosaim köréből bekerülnek a Borsika Együttesbe, itt fejlődhetnek tovább, Szalay Zoltán kollégám keze alatt.

Játszadozva tanulni

► **A népes társaságból nem hiányzott az ön két tehetséges lánya sem, akiket azóta akár segítőtársainak is lehetne mondani. Hogyan sikerült – számtalan rokon helyzettel ellentétben – meggyőzni őket, hogy amit anyuka mond, arra érdemes odafigyelni?**

– Egyáltalán nem kellett semmilyen meggyőző munkát végeznünk, mivel a nagyszülők nem voltak közel, mindenhova magunkkal vittük a gyerekeket is. Teljesen elfogadott volt számukra, hogy a hagyományok iránti érdeklődés valami egészen természetes, ebbe nőttek bele.

► **Az elmúlt húsz esztendő tapasztalata alapján úgy érzi, hogy azt végzi, amit mindig is szeretett volna, vagy az ön esetében is érvényesült bizonyos pályakényszer, amelynek aztán igyekezett megfelelni?**

– Már gyimesi tanítósodásom idején beavattam a gyerekeket a serketáncba és különféle kézművességekbe. A Gyermekek Házába nagyon szerettem volna bekerülni, ami hamarosan sikerült is, előbb csak a táncosokkal, később már kézművességgel is foglalkozhattam, attól kezdve már minden rajtam múlt: terveimen, elképzeléseimen, munkabíráson.

► **Ha annyi év után egy-egy volt kis tanítványával, aki immár felnőtt, újra összehozza az élet, könnyen felismeri őket?**

– Igen, sokszor előfordult, hogy egy-egy mozdulatról, gesztusról, fintorról, testtartásról, hangszínről vagy fejtartásról még nevek is eszembe jutnak. Sokukkal tartjuk is a kapcsolatot, sőt, vannak,

Fotó: Ádám Gyula

akik már szülőkként a saját kicsinyeiket hozzák játszadozva tanulni...

► **Az ön által szerkesztett karácsonyi kiadvány előszavában áll: „A karácsonyi ünnepkör népi imádságait, köszöntőit, egészség- és bőségvarázsló jókívánságait nagy szeretettel válogattam össze. Mint egy-egy apró magot, szórjuk el együtt!” Nagysikerű CD-je valóban elindít egy ún. „Apró magok” mozgalmat, aminek lesz folytatása is?**

– Igazából nem szerettem volna, ha a lemeznek sorszá-mot adnak, mert ez kihívást jelent, így viszont minden harmadik ember, miután gratulál a kiadványhoz, mindjárt azt is megkérdi, mikor következik a folytatás...

► **Tényleg, mikor következ-zik?**

– Maradjunk abban, hogy egyelőre nem, de mivel az aprók táncházában a szülők

és a pedagógusok kéri, hogy az ott játszott gyerekjátékokat ebben a formában is összegezzem, nagyon valószínű, hogy ebből fog összeállni majd a következő CD, de ez még odébb van egy kicsit.

► **Miként fogalmazná meg azt az újdonságot, ami az ünnepi énekekből, köszöntőkből összeállított műsorából árad?**

– Lehet, hogy az, ami itt most újdonságnak tűnik, az valójában ősiség, gyökerekből táplálkozás, amire napjainkban mindannyiunknak nagy szüksége van ahhoz, hogy rendszert kapjunk nehezen kiismerhető világunkban.

► **Kik segítették munkájában?**

– A legnagyobb segítséget az értékeket őrző adatközlőktől kaptam, valamint azoktól, akik gyűjtéseiket rendelkezésemre bocsájtották, továbbá családomtól és főként Rebe-

ka lányomtól, de minden közreműködő kollégámtól is, akik a már említett gyermek tánccsoportok oktatói, zenészei, valamint meghívott énekesként Györfi Erzsébettől.

► **Hogyan tudja összeegyeztetni sokféle elfoglaltságát az önre váró szülői és élettársi kihívásokkal? Munkája mellett mivel szeret kikapcsolódni, pihenni „Kati néni”?**

– Sokszor nagyon is könnyen, mert a férjem, Ádám Gyula fotográfus és lányaim, Rebeka és Julika is részesei egy-egy tevékenységnek, de máskor éppen ez jelenti a nehézséget... Erőt adó kikapcsolódást jelent egy-egy oroszhelyi látogatás, a szülőfalú élménye, a családfánk összeállítása, ami izgalmas, de valóságos türelemjáték, a karcfalvi udvarunkon való kézműveskedés, egy-egy spirituális könyv elolvasása, egy jó előadás, koncert... Mindig kerül valami.

Ádám Katalin (1966, Oroszhegy)

A székelyudvarhelyi tanítóképző elvégzése után Gyimesközéplekora (Komját) helyezték, ahol egy teljesen osztatlan I–IV. osztályban próbálgatta friss szakmáját. 1990-ben a csíkszeredai Gyermekek Házához (volt Pionírház) hívták, ahol máig játék- és kézművesség-kört vezet. Időközben elvé-

gezte a Magyar Művelődési Intézet és a Kallós Alapítvány által szervezett népi játszóházas foglalkozásvezetői képzést. Több gyermekprogram szervezője. Szerkesztője a Szállásikra adja az Isten! (Apró magok I.; Csíkszereda Kiadóhivatal, 2009) című CD-lemeznek és albumnak.

Mozivászon

Filmes bűn és bűnhődés

Farkas István

A kultúrafogyasztóknak mostanság nehéz dolguk van, ugyanis a szellemi és esztétikai javak termelése olyan ütemben folyik, hogy keveseknek van ideje és pénze követni minden megjelent könyvet, minden színházi előadást, minden zenei albumot, a filmek színes és végeláthatatlan áradatáról nem is beszélve. A túlterhelődést csak úgy tudják elkerülni, hogy szelektálnak – csak sajnós a legtöbben az éppen aktuálisan divatos kultúrterméket választják. A világsiker-alkotások általában az alapvető emberi érzelmek minél egyszerűbb leírását végzik, tudatosan kerülik a „couleur locale”-t, tudatosan nem kötik magukat kulturális sajátosságokhoz, így majdnem mindenkihez egyformán tudnak beszélni. Ez áll a 2010-es évet felvezető – hatalmas “kasszarobbanást” előidéző – mozgóképes alkotásokra, a Guy Ritchie rendezte Sherlock Holmes-ra és a James Cameron által rendezett Avatar-ra is.

Mindkettő tipikus, nagy költségvetésű hollywoodi rendszerű film, tehát kiszámítható szerkezetű, kevés történetszállal – nehogy a néző elveszítse a türelmét. Sajnos, valószínűleg éppen a kasszasikerre való törekvés miatt lett kissé suta mindkét világrengető film cselekménye, annak ellené-

re, hogy mindkét alkotás hatalmas lehetőségeket rejt magában. Mind az Avatar, mind a Sherlock Holmes motívumai fellelhetőek már korábbi történetekben is, a rendezők ezúttal inkább azon igyekeztek, hogy új

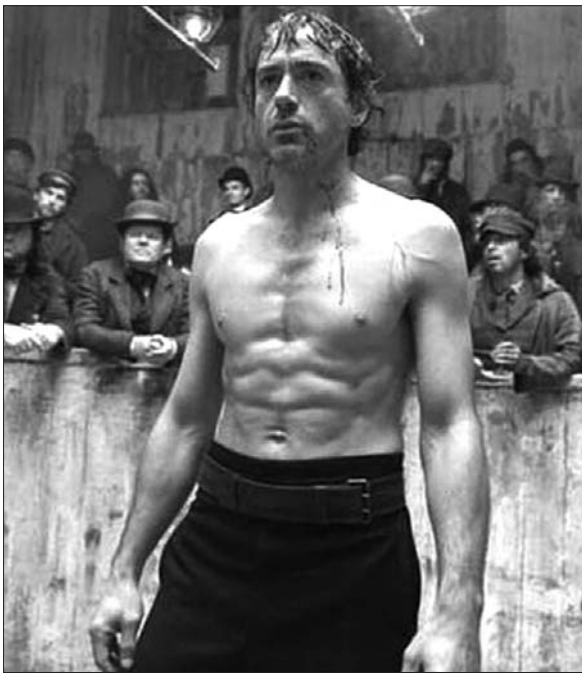
az emberi fajhoz hasonló Na’vik Pandóra nevű bolygójára utazik, ahol a „más testbe való költözés” óriási lehetőséget kínál számára. A kék színű bolygólakók új életet és új szerelmet adnak neki, és hazakergetik a mo-

amelyek az évek során ráülepedtek a nagy nyomozóra. A mese ezúttal a világ megmentéséről szól, amely fölött Lord Blackwood (Fekete-erdő) akarja átvenni az uralmat, úgy, hogy ciánnal mérgezi meg az angol par-

de nem akadályozhatja meg majdani fő ellenségét, Dr. Moriarty-t abban, hogy ellopja a technológiát...

A Sherlock Holmes hűen követi a detektívtörténetek sémáit, míg az Avatar sehol sem szegi meg az úrutazós-

kalmazva jól el tudták adni magukat. Az Avatar a látványvilágával igyekszik „feldobni” magát, míg a Sherlock... szemtelenül támaszkodik a kalapos-pipás nyomozó közismert mítoszára. Két különböző műfajú film, de összeköti őket az, hogy a látványosságukkal, illetve az előrelátható, lineáris cselekményükkel igyekeznek magukhoz vonzani a nézőket, nem törődve az igényesebb esztétikával, amely azt várná el tőlük, hogy összehangolják a látványvilágot, a cselekményt és az üzenetet. Az Avatar tulajdonképpen két mondatba sűrítethető: „Az ember mindenütt tönkreteszi a természeti környezetet” és „A szerelem erősebb mindenféle kulturális különbségnél”. Ugyanilyen tömören foglalható össze a Sherlock... is: „A gonosz ember mindig világalomra tör” és „A gonosz embert mindig megakadályozzák abban, hogy világ fölötti uralomhoz jusson – általában egy lepukkant akcióhős, aki két pohár whiskey és két szerelmeskedés között, még arra is szakít időt magának, hogy eldöntse a Jó és a Rossz közötti harcot”. Így nem csoda, hogy azok, akik árnyaltabb erkölcsi tartalmat, szebben kidolgozott cselekményt szerettek volna kapni, csalódottan kellett, hogy távozzanak mindkét alkotás vetítéséről.

Évkezdő azonosságok: az Avatar és a Sherlock Holmes esetében a látvány a cselekmény/üzenet rovására megy

köntösbe öltöztessenek két agyonmésélt narratív szálat.

Az Avatar nem más, mint egy átlátszó és sajnós emiatt nehezen élvezhető allegória az ember kártékony hatásáról. Középpontjában egy deréktól lefelé megbénult háborús veterán áll, aki

hó ember-gyarmatosítókat. Tipikus, folytatható történet, még kétmilliárd dollár kedvéért – amiről már kering is a pletyka.

A Sherlock Holmes pedig – sajnós, ugyanilyen kevés sikerrel – igyekszik felbolygatni azokat a közhelyeket,

lament tagjait – a történelemben először alkalmazna vegyi fegyvert. Sherlock, akárcsak a regényekben, fizikumával is közbelép, és mozgalmas bunyójelennetekkel, illetve egy-két brilliáns következtetéssel kétszer legyőzi Blackwoodot,

űrlényes-kalandos filmek szabályrendszerét. A hatalmas költségvetések, a belénk fektetett rengeteg idő, energia és technika tulajdonképpen két gyengécske sztorijú filmcscskét eredményeztek, amelyek azonban a piacon bevált recepteket al-

Karinthy Frigyes

Csak

Hároméves lehettem, mégis igen jól emlékszem, mikor először hallottam ezt a szót. Hároméves korában az ember már túl van életének első korszakán, amit tudományosan „leíró vagy megismerő”, népszerűen: „mi ez?” korszaknak lehet nevezni. Minden szülő tudja, hogy körülbelül eddig tart az a viszonylagosan még tűrhető állapot, mikor a gyerekek mindenről megkérdezi: „apa, mi ez?”, „anya, mi az?” – amire még csak-csak lehet felelni, feltéve, ha a gyerek nem esik túlzásokba, és nem kérdezi meg, hogy a „palacsinta” szóból mit jelent a „pala” és mit jelent a „csinta”. A szülő számára jóval nehezebb és keserve- sebb az ezután következő, mondjuk így, „oknyomozó” korszak, a kauzális összefüggések kutatásának korszaka, amikor kezdődik a „miért?”-ek egymásba kapcsolódó, végtelen láncolata. Apa, miért nem megyünk sétálni? Mert esik az eső. Apa, miért esik az eső? Mert felhők vannak az égen. Miért vannak felhők az égen? Mert összegyűltek. Miért

gyűltek össze? Mert vizesek. Miért vizesek?

Ilyenfajta lehetett az a doktoravató vizsga is, amitől szegény jó apám verejtékezett hároméves színem előtt, mikor a huszadik „miért”-nél váratlanul, röviden és fenyegetően és keményen ezt felelte: „csak!”, és elfordult.

Nagyon jól emlékszem, milyen megdöbbenéssel néztem rá. Csak? Mi az? Ezt a nyelvet nem értettem; első pillanatban úgy hatott rám, mint később, ha török vagy angol szavakat ismertem meg. Inkább indulatszónak éreztem, olyanfélének, mint azt, hogy „jaj!” vagy „ejnye!” vagy „nahát!”, aminek fogalmi értelmét nem kutatjuk, csak érzelmi színezetét. De nem kérdezősködtem tovább, tűnődve és elkomolyodva hallgattam el, kicsit meg voltam sértve, bár nem tudtam mitől – sejteni kezdtem, hogy világszemléletemben fordulat áll be. Az okozati összefüggések minden megvilágító erejében való hitem rendült meg – azóta se szedte össze magát egészen. Pedig ettől a pillanattól fogva, ha visszatekin-

tek belső életemre, úgy veszem észre, minden értelmes gondolatom és töprengésem e „csak” szó ellen való, e „csak” kiküszöbölésére, leküzdésére, magam alá gyűrsére és letiprására megfeszített, keserves küzdelem volt. Mert egyre sürűbben metszették ketté azóta ezzel a szóval egymásba kapcsolódó szomjas kérdéseim fonalát, eleinte az élők, később, könyveiken át, a holtak – elvesztve bizalmam, utóbb hozzászóktam, hogy a kérdéseket magamnak tegyem csak fel, senki másnak – mégis eljött a kor, mikor önmagam is, az egyetlen, akihez bizalommal fordulhattam, így feleltem az utolsó kérdésre: „csak!”, és vállalt vontam, és nem álltam szóba magammal tovább, holott jól tudtam, hogy éppen ez az utolsó kérdés volt a legfontosabb, hogy erre kellene választ kapni, mielőtt bármire elszánnám magam, mielőtt beleegyeznék életembe, hajlandó volnék élni tovább.

Csak! Boldogok, akiket a nagy porban, amit elvesztettek

vagy megnyertek, csak az ítélet érdekelt – de mit tegyen a magunkfajta boldogtalan, akit az ítélet indokolása jobban izgatott, talán még magánál az ítéletnél is? Az élet ítéletei hosszúak és bonyolultak: szenvedés és halál, vagy öröm és biztató kedv a végrehajtók – de az indokolás mindössze ennyi: csak.

Indokolás! Hiszen még azt se tudja az elítélt: kinek a nevében hozták a verdiktet? A vallás monarchikus világreformjának hívei istenre hivatkoznak – a molekularendszer demokratikus köztársaságának ügyészei, a tudósok a mindenkire vonatkozó Természeti Törvény nevében kéri a megszületettség bűnében talált vádlott elmarasztalását! A misztikus szkepszis ügyvédei megelégszenek annyival,

hogy biztatják a szegény delikvenst: oda se neki, nem fog fájni, magának jobb így, higgye el, ennek így kellett lenni – eszük ágában sincsen semmiségi panasszal pertörőlni, perújítást követelni: nekik nem fontos.

Indokolás! Ki törődik az indokolással? Indokolás: csak. Miért: csak? Csak. Ha nem tetszik, keress magadnak egy másik világmindenséget.

De mégis – miért? Miért jó itt a rossznak – miért rossz itt a jónak? Nemesség, erkölcs, szépség, okosság, szeretet – miért jelent ez gyöngeséget, alulmaradást – rút rosszaság, ostoba önzés miért jelent erőt, diadalt? Miért kelnek életre, sokasodva, a Természet egyik kezéből pompás szépségek, boldog életek – hogy elpusztítsák őket, gyötrelmes jaggatás halálkínjai közt másféle szépségek, másféle életek, amik ugyanannak a Természetnek másik kezéből kerültek elő? Miért biztatja életre ugyanaz a szózat a bárányokat, mely a farkasokat a bárányok elpusztítására biztatja?

Csak. Ne tűnődj, élj – de ha élni kell és nem tűnődni, miért a váratlan bánat, ami utolért, mert nem számítottál rá? Ne habozz, mert elrohan melletted az élet – de ha nem habo-

zol, vele akarsz rohanni, miért ütközől fejjel a falnak?

Csak. Miért kell leküzdeni a vágyat, aminek teljesülése reményében születél, ahhoz, hogy élhess? Ahhoz, hogy élj, miért kell megtagadnod éppen azt, amiért élsz: a boldogságot? Miért vonz, ami veszedelmes, miért veszedelmes, ami vonz?

Csak. Miért vágysz rá, tudni mindent – holott mindent tudni rossz neked?

Csak. Csak.

csak, csak... zuhog le rád a kemény szó, zuhog le kemény fejedre, amit nekiszegzel – míg elkábulsz, mint a közáporban, s tompán, elboruló szemmel várod: jöjjön hát az utolsó, ami betöri végre, s véget vet kérdésnek, válsznak egyszerre. De még akkor is, utoljára – kérdés marad nyitott szemedben, mint a költőnek, mikor beszélni nem tudott már, s reszkető kézzel írta le utolsó szakaszát a világ egyik legszörnyűbb versének: (Heine: Lass die bei'gen Parabol-len...) „...also fragen wir beständig, / Bis man uns mit einer Handvoll / Erde endlich stopft die Mäuler – / Aber ist das eine Antwort?!” (Forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár)

Választások távlatában

Gondoljátok meg, „burzsujok”!

Debreczeni József

NÉPSZABADSÁG

„Meg kellett volna találni azt a nyolc-tíz nagyvállalkozót, akik majd Magyarország nagytőkései lesznek... Ezeket kellett volna – nem kormányzati eszközökkel, hanem banki kapcsolatokon keresztül – támogatni. Ezekkel kellett volna személyes kontaktust kiépíteni, amelyet ők aztán jól tudtak volna használni a piacon mint versenyelőnyt. Azt a kapcsolatot, amely őket így Magyarország miniszterelnökéhez vagy annak legbelső köréhez fűzte. Igen, az ország nyolc-tíz nagytőkés gazdasági érdekszférájává vált volna meghatározott területeken... Ezzel a nyolc-tíz nagytőkéssel kellett volna kiegyezni. Ha ennek csak a felét meg tudja tartani támogatónak akkor is, ha vesztesre áll, akkor nagyon nagy dolgot tesz. De hát egyetlen nagytőkés se tartott ki az MDF mellett a választási kampányban. Mind áttált!... Ha ezek jól meg vannak erősítve... nem kellett volna áttállniuk. Ezt kellett volna megtenni. A bankárok előtt világossá tenni, hogy ez a mi nyolc-tíz emberünk. Aztán már hagyni, hogy az üzlet a maga logikája szerint elrendezze a többit. Esetleg fejlesztési forrásoknál, pályázatoknál lehetett volna még segíteni, de ott is csak szolidan...”

Ezeket a mondatokat 1994-ben vettem magnóra. Orbán Viktor szájából hangzottak el, miután megkértem, hogy Antall Józsefről írandó könyvemhez idézze föl a maga emlékeit, és értékelje a néhai miniszterelnök tevékenységét. (...)

A Fidesz ifjú elnöke elmondta még: „Antall ezt elmulasztotta. Nem volt hajlandó foglalkozni ezekkel a dolgokkal.” Hát nem. Antall a parlamentnek felelős miniszterelnökként és nem holmi politikai keresztapaként kormányozta az országot, aki tenyérből eteti a maga nagyvállalkozóit. Ő demokrata volt. Hogy Orbán '94-ben még az volt-e, azon lehet vitatkozni. Am az bizton állítható, hogy tanult elődje „hibájából”: 1998 és 2002 között megtalálta, maga köré vonta, a tenyéréből (értsd: az állam, az adófizetők pénzéből) etette, s jórészt 2002 után is megtartotta a szóban forgó tőkés mogulokat. Akik persze a másik tenyérből is kiették ugyanannak az államnak a pénzt, és annak is hálásak voltak.

Jórészt ebből adódott, hogy az a gazdasági, társadalmi, politikai szisztéma, amely a rendszerváltozás nyomán hazánkban létrejött, egyre inkább deformálódott. Egyre kevésbé hasonlított ahhoz a nyugati modellhez, amelyet a versengő piacgazdaságon alapuló (ugyancsak

versengő) többpárti demokráciaként lehet azonosítani. Nálunk e helyett egy kelet-európai (mindinkább balkáni) vircsaft működik, amelynek jellegadó vonása a szabad versenyhez nem szokott vállalkozói osztály és a pártpolitikai versengést háborúvá torzító politikai osztály korrupt összefonódása.

A közjavak iparszerű, illegális fosztogatása egyfelől a politikai elit és a demokratikus intézmények kétségbeejtő hitelvesztését eredményezte. Másfelől azt, hogy a leépítés helyett földuzzasztott, pazarló állam mind rosszabbul látta el a közfunkciókat (tovább növelve a legitimációs deficitet). Az oligarchikus szimbiozis ráadásul nemcsak a közhatalmat, de a „magán” jelzővel már alig illelhető gazdaságot is megnyomorította. Ott is uralomra jutott a piacot negligáló kontraszelekcio. A tőkések a piaci siker helyett a politikusok kegyeit keresték, akik viszont rá voltak utalva emezek (tőlük kapott s nekik utóbb részben visszajuttatott) feketepénzeire.

Ezúttal is jelzem, hogy a két politikai oldal karaktere és felelőssége nem egyforma a fentiek vonatkozásában. Egyfelől azonosítható a par-

minden területén érzékelhető. A gazdaság szereplői között is. A legnagyobbaknál is. Zajlik az igazodás, az áttállás, a korábbi időszakokra nem jellemző egyoldalú kötődés. Ennek meghökkenítő példái vannak: kizárt bármiféle együttműködés, kapcsolat azokkal a politikai tényezőkkel, amelyek támogatása kivívhatja a fideszes vezér rosszallását, haragját, bosszúját. Ugyanez érvényes a média, a kultúra, lassan már a civil szféra területére is.

Akik utálják Orbánt, azok is azt mondják: most ez van, alkalmazkodni kell hozzá. Kibírjuk, ha királyságot csinál is – az üzlet megy tovább. Most nála az erő, de hosszabb távon ránk szorul majd ő is. Kettőn áll a vásár: ez nem változik.

Azt hiszem, tévednek. A kétharmaddal az eddigi oligarchikus egyensúly fölborítható, és alapjaiban változhat meg a helyzet: a jogilag korlátlan hatalom birtokába jutott politika egyértelmű túlsúlyba kerül. Domináns helyzetbe jut. Fölülkerekedik. Tartósan és intézményesen. Diktálni tud és kényszeríteni. A legdurvább – ma még elképzelhetetlen – eszközöket is alkalmazhatja.

Orbán Viktor – kétharmadra várva

Orbánnak bizonyára nem lesz olyan nyomasztó hatalma, mint Putyinnak. Talán Hodorkovszkij sorsára sem jut senki a magyar tőkés mogulok közül. Am az utóbbiak mégis jól teszik, ha vigyázó szemüket Moszkvára vetik...

Ez idáig mindent megtettek azért, hogy Orbánnak kétharmada legyen. Akarva-akaratlanul. Májustól érdemben nem tehetnek semmit.

Batsányi után József Attilával (még mindig szabadon): Gondoljátok meg, „burzsujok”!

Az utolsó polihisztor

Samu gazda

Az index.hu értesülése szerint a Fidesz decemberi választmányi ülésén Orbán Viktor „megrovásokat osztogatott”. Például: „Feddést kapott a csongrádi erősember Lázár János is, aki nem volt ott a fontos választmá-

nyi ülésen. Orbán elfogadhatatlannak nevezte, hogy a hódmezővásárhelyi polgármesternek az elmúlt évek alatt egyetlenegyszer sem volt ideje megjelenni az ülésen, ezért még a mandátumát sem sikerült igazolni.”

A pártelnököt valószínűleg nem tájékoztatták a politikai szerteágazó elfoglaltságairól. Lázár János először is Hódmezővásárhely megyei jogú város polgármestere. Azt hinnénk, ez egész embert kívánó feladat, de nem.

A polgármesterség nem összeférhetetlen a parlamenti képviselőséggel, ennek köszönhetően Lázár János két ciklus óta az ország legfelsőbb államhatalmi szervének is tagja lehet. A magyar Országgyűlésben sok ezer gombnyomás van egy évben, míg a brit alsóházban az évi három-négyszáz szavazást is sokallják, mondván, hogy nem tudnak rá rendesen felkészülni. A magyar képviselő felkészültsége, gyors felfogása világviszonylatban is csodálatos, és aki ezt még a polgármesterséggel is össze tudja egyeztetni, annak fizikailag sem maradhat ideje további aktivitásra. Nem így van.

Dr. Lázár nemcsak hogy igen aktív képviselő, hanem

De nem hiszünk semmit. Csak azt próbáljuk magyarázni, hogy miért nem marad ideje holmi választmányokra.

Bokros Lajos víziója = MDF-program

Antal Attila

Az elmúlt hetekben, az MDF–SZDSZ-közeledés részleteinek napvilágra kerülése óta felforrósodott a levegő a két párt (helyesebben politikai csoportosulás) körül. Megindultak a találgatások: az „SZDSZ helyeket vesz magának a következő parlamentben” típusú érveléstől kezdve a Magyar Bálint-féle „polgári közép” teóriáig. Jelen elemzés viszont azt próbálja boncolgatni, hogy a két alakulat közös program mentén kibontakozó együttműködése milyen változást ígér számunkra a pártrendszeret illetően. Röviden, arra keressük a választ, hogy személyek és programok kompromisszuma összetarthat-e, kialakíthat-e egy pártot vagy pedig szükség van-e valamilyen ideológiai-világnézeti közösségre. Már az elején le kell szögeznünk: az MDF–SZDSZ-tandem valójában nem a Magyar Demokrata Fórum és a Szabad Demokraták Szövetsége nevű pártok „közös vállalkozása” – lévén hogy politikai szempontból nem beszélhetünk ilyen pártokról, legalábbis olyan formában, ahogy az elmúlt húsz évben használtuk ezeket a kifejezéseket. Mondhatnánk: nem elég pártnak lenni (már-mint jogi értelemben), hanem annak is kell látszani. Az MDF már igen régóta egy „felülről vezérelt” politikai szereplő, amelynek politikai rendszertani helyét maga Carl Linné sem tudná megállapítani (Boros Péter kilépésével elvesztette minden elviteörténelmi gyökerét), az SZDSZ pedig az elmúlt fél év során szervezetileg is több pártra/egyesültra bomlott. Mindezek alapján az MDF–SZDSZ közeledés sokkal inkább személyek közeledése, mintsem politikai erők szövetségkötési próbálkozása. Utóbbi tételünket támasztja alá, hogy az MDF-ben (amint arra már utaltunk) már hosszú ideje a „személyiségek” dominálnak. Bokros Lajos személye több szempontból is érdekes: nem csupán a párt talált rá a volt pénzügyminiszterre, hanem Bokros is bevette a Fórumot – méghozzá a programjával. Ő volt a „megfelelő ember kényes feladatra”. Mindezek alapján levonhatjuk azt a következtetést, hogy a magyar pártrendszer koránt sincs be merevedve, igenis változhat: nálunk még az is megeshet, hogy két gyökeresen más ide-

ológiát és világképet magának valló párt választási együttműködést köt. Ehhez azonban szükség volt egy (párt)politikai krízishelyzetre, azaz az adott pártok erodálódására, valamint egy közös programra és az azt képviselő személyre. (...)

A program tehát nem más, mint Bokros Lajos megjelent szakpolitikai diagnózisainak és víziójának (vagyis a reformok kritikus tömegének) „fogasztható” formába öntése, egy kis MDF-es fűszerrel. A szakpolitikai vitaanyag nyíltan vállalja a Bokros-közpon-túságot: „Miniszterelnök-jelöltje révén ma egyedül az MDF rendelkezik a versengő pártok közül azzal a felhalmozott nemzetközi és hazai tapasztalaton alapuló tudással és teljesítménnyel, amely biztonságosan alapul szolgálhat Magyarországon sikerét.” A programban rendre fellelhetők azok a pontok, amelyekre konzervatív-liberális erők (már ha vannak ilyenek) rá tudnak csatlakozni; ilyennek tekinthetők: a társadalmi igazságosság és szolidaritás jegyében a jelképes tételes egészségügyi hozzájárulás; az átalakított ingatlanadó koncepciója; a teljesítménycentrikus oktatás és az oktatók folyamatos értékelése; a hazai kis- és középvállalkozásokat segítő tudásalapú kereskedőházak; valamint a közigazgatás racionalizálására hivatott járási önkormányzati rendszer. A program tehát elsősorban szakpolitikai anyag, egy cselekvési terv, elvi-ideológiai elemek nélkül. Amint láttuk, megvannak azok a közös pontok – mind személyi, mind program-szinten –, amelyek alkalmasak lehetnek arra, hogy a hajdani rendszerváltó erők kialakítsák a demokratikus centrumot. Kérdés, hogy önmagában építhető-e tartós együttműködés erre, közös ideológiai „előzmények” nélkül. Kérdés, hogy a politikai szükséghelyzet és a személyekben-programban való egyetértés eredményezhet-e egy új pártot. Az MSZP meggyengülésével és Fidesz dominálásával mind a két pártmaradék érezte, elveszíti a pozicionálási képességét. Az SZDSZ leszakadt a volt koalíciós partnerről, az MDF pedig elvesztette a kényelmes „középre helyezkedési” lehetőséget, leáldozott az egyenlő távolságnak. (...) A két alakulatnak kezdenie kellett valamit a nagyok és nagyon nagyok árnyékában. Jelenleg tehát program és személyi konszenzusok mentén ki lehet alakítani egy választási szövetséget, amely akár működőképes is lehet. A demokratikus centrum jövőjét azonban az dönti majd el, hogy képesek lesznek-e, akarnak-e egy sajátos ideológiai teret képezni. A jelen csillagállás alkalmas lehet erre, hiszen a két párt egyaránt csak szervezeti porhüvely.

Reformragály a pártokban

A változás közlekedő-edényei

Adrian Severin, Jurnalul

JURNALUL
ZIAN VERTICAL NATIONAL

Egy olyan társadalomban, ahol a politikát megszemélyesítik, és ahol a politikai kultúra hiányában nem a józan megfontolás, hanem a politikus karizmája a döntő, a párt és vezetője közötti egyensúly elvesztése felborította a párt és a küldetés viszonyának egyensúlyát. A PD-L párt nélküli vezető; a Traian Băsescu által megbüvölt választók váróterme. Elnöki rohambrigádként működve a kormányzás terhet válságidőben felvállaló alpartként jelentkezik. A PSD vezető nélküli párt. Mircea Geoană, aki nem tudott egy országos párt vezetőjévé válni (és akit azért választottak meg, hogy elmozdítsák Ion Iliescut, nem pedig azért, hogy vezesse a pártot) konföderációt alkotó helyi pártok közötti főközvetítővé vált. Következésképpen a PSD, jóllehet hatalmas választói tábor képviselője, képtelen egységbe fogó országos stratégiát kidolgozni, és beéri azzal, hogy a helyi érdekek legkisebb közös nevezőjével leírható taktikai szerepet vállaljon magára. Végül a (minimum) két vezetővel rendelkező, jelentős választói tábor által nem támogatott elitből álló kvázipártnak, a PNL-nek, kihasználva a párt nélküli vezető és a vezető nélküli párt közötti vetélkedést, sikerült mind kormányra jutnia, mind pedig uralkodó státuszt szereznie az ellenzékben. Az általánosult strukturális egyensúlyvesztés mindhárom párt számára kényelmetlen, és a reform szükségességét sugallja, annak érdekében, hogy helyreálljon a látszat és a lényeg, a feladat és a képesség egyensúlya. A választásokat követő ideges hangulat nem csak a vesztesekre, de a győztesekre is jellemző, mivel természetellenességük ingatagga teszi státuszukat. A belső változások nyomán módosulnak majd a pártközi erőviszonyok is. Ezt az érvet használják fel a taktikai előnyben lévő pártok konzervatívjai is, akik így akarják megakadályozni a reformokat, vagy így akarnak olyan változtatásokat támogatni, amelyek nyomán nem változik semmi (sic!). Ily módon körvonalazódni látszik a konzervatív csoportok egyéni érdekeket meghaladó érdekessége, hiszen a jelenlegi körülmények között az egyik pártban bekövetkezett változások felgyorsítják a változásokat a többi pártban is. Az említett csoportok maguk köré gyűjtik mindazokat, akik attól tartanak, hogy az új körülmé-

nyek között elveszítik régi befolyásukat, vagy akiknek még nem sikerült visszanyerniük a változások által érintett politikusokba fektetett beruházásaikat. A reformokban a legérdekeltőbb a stratégiai vereséget szenvedett PSD. A PSD ha a krónikus vesztes nyomasztó terhetől megszabadult, és igazi vezetőséggel az élén ismét meggyőző ideológiai identitással rendelkező országos párttá válik, amely képes helyreállítani bizalmi viszonyát a választóval és hatékonyan tárgyalni a hatalommal, egyaránt veszélyeztetheti a PD-L kormányzási fölényét és a PNL ellenzéki fölényét. A fenyegetés elhárítása érdekében a PD-L-nek emancipálódnia kell majd, autonóm hatalmi alapot kell teremtenie, a PNL-ben pedig a bomlasztó individualizmust fel kell váltania az érdekek és a vezetők közötti szolidaritásnak. Az ilyenfajta reformok által veszélyeztetett személyek vidéki, vagyis megosztott, sérülékeny, hisztérikus és ellenzéki PSD-t akarnak. (...)

Az egyetlen, akinek alternatívája van, és ezért valós dilemmával szembesül, az a stratégiai nyertes, Traian Băsescu. Ő választhat: vagy kényelmesen uralja a gyenge PSD-t, vagy a megreformált PD-L által szavatolt tartós politikai örökséget hagy hátra. A PD-L megreformálása meggyengíti a PSD-n belüli kontinuitás híveit is, mivel a változás közlekedőedényként működik. (Fordította: B. T.)

A PSD – reform és restauráció között

Mircea Kivu

România Liberă

Öt évvel ezelőtt a PSD, amely akkoriban egységes párt benyomását keltette, meglepett belső választásainak nyitott jellegével (már amilyen „nyitott” lehetett a csúcsvezetés választása egy párton belül). Akkor, Mircea Geoanának a pártalapító Iliescu fölötti győzelmével, úgy tűnt, új korszak kezdődik a román baloldali történetében. És mindennek a teteje: annak a kongresszusnak a szervezője maga Octav Cozmăncă volt, a bolsevik típusú vezetési módszer szimbóluma. Az általános benyomás az volt akkor, hogy a vezetőváltással egyidejűleg a PSD-ben nemzedékváltás is végbement, ami a párt valós megreformálásának alapfeltétele. Csakhogy az 1997. évi EP-választásokon elért leggyengébb eredménnyel (23%) egyidejűleg a párt rájött, hogy nem nélkülözheti ha-

gyományos, Iliescuhoz és Năstasehoz hű szavazótáborát. Úgyhogy ezek az urak szépen visszatértek a pártélet első vonalába. A mai PSD kétséget kizáróan nagyban különbözik az 1996. évitől, a csúcsvezetésben egy sor európai szemléletű értelmiségi (Diaconescu, Ponta) tevékenykedik, gyakran excentrikus teljesítményt nyújtó helyi vezetők (Vanghelie, Dragnea, Mazăre, Oprișan)

Mircea Geoană és Adrian Năstase

Cristian Preda és Sever Voinescu

mellett, akik Iliescu és Năstase idejében kevés befolyással bírtak a pártban. Mircea Geoanának sikerült megmaradnia az alakulat élén, azon az áron, hogy feláldozta a párt reformorientáltságának koherenciáját. A szociáldemokrata választótábor arcéle ugyanaz, mint a 90-es években volt: a közvélemény-kutatások szerint jobbára szegény, tanulatlan, idős. Az értelmiség (amely az európai országokban általában baloldali érzelmű) megnyerésének lehetőségét elszalasztották. Ennek oka történelmi vonatkozású – a román értelmiségi nem felejtheti, hogy a „Halál az értelmiségiekre!” jelszó és az értelmiséget célpontjának tekintő bányászjárások az Iliescu és Năstase vezette párt műve volt. A mai szociáldemokraták a FSN bolsevik gyakorlatát soha tételesen el nem utasították, s ennek árát, többek között, Geoană elnökjelölt fizette meg. A szervezetben tapasztalható nyugtalanság az egymás mellett létező különböző irányzatok közti harc kifejeződése. Jellemző, hogy a pártelnöki funkcióra lehetséges valamennyi jelölt (de a média is) Iliescuban látja azt a személyt, akinek befolyása a pártaktívára a legnagyobb; igyekszik is a kegyébe férközni, abban a meggyőződésben, hogy az ő opciója döntően mozdíthatja el a mérleg nyelvét. A pártokon (általában egy szervezeten) belüli választási versengés

alapvetően különbözik a „nyílt” megmérettetésektől. Utóbbiakban az ellenfeleket már a kampány előtt ellenfelekként határozzák meg, és azok maradnak a választások után is. A pártokon belül a dolgok bonyolultabbak. Akinek ellenfele vagy ma, a választások után főnöküddé válhat; ha a vesztest támogattad, pozíciód a szervezetben veszélybe kerül. Ezzel magyarázhatóak napjaink

Mircea Geoană és Adrian Năstase

Cristian Preda és Sever Voinescu

tétova nyilatkozatai, az ingadozások, az állásfoglalásokat uraló óvatosság. A belső választások zömében (nemcsak a PSD-ben), amikor nincs egy „hivatalos” jelölt a vezetésre, elérkezik egy pillanat, amikor az egyik jelöltet esélyes jelzővel ruházzák fel, és attól kezdve a pártaktív többsége melléje áll, későbbi haszon reményében – így történik aztán, hogy az ilyen típusú versenyben ritkán születik „célfotós” győzelem. Majd kiderül, mi lesz közvetlenül február 20-a előtt az az elem, amely megjelöli az esélyest. A dolgok mostani állása szerint valószínű, hogy ez az elem Ion Iliescu támogatása lesz. Ha viszont így történik, ez azt jelenti, hogy szó se lehet a párt reformjáról (bár e jelszó mindenütt elhangzik), legfeljebb restaurációról. (Fordította: K. B. A.)

Női visszavetítés a múltba

Tudor Octavian

JURNALUL
ZIAN VERTICAL NATIONAL

Lelki visszavetítés az, amikor a 74 éves feleség nézi Gádeát, ott a tévében, az agyán átfutó gondolatok pedig, ahelyett, hogy a politika és a választások körül forogának, szomorúan szállnak gyagyás férje felé. A gyagyás férj Chivulete, egy alacsony

építész úr, akihez úgy ment hozzá, mint annyi, a 30 éven jócskán túl járó nő, szerelem nélkül. Most, amikor Chivulete úr másra már nem képes, mint olvasni az újságokat és megvitatni a híreket a parkban más rozzantakkal, Chivuletené folytonosan visszavetítésekben él. Nap-hosszat nézi a tévében feltűnő férfiakat, és ellepik a múltbeli emlékek. Egyem meg a szívét ennek a Mircea Badeának – suttogja Chivuletené –, tisztára olyan, mint Costeluş. Costeluş és még nem tudom, hogy is hívták, aki a középiskolában csapta nekem a szelet. Be hülye voltam, hogy nem kellett nekem! Amikor Geoanát látja, Chivuletené szeme sarkában kicsiny kis orgazmus villan. Tekintete remeg a csodálattól, a múltba vetítés pedig homályos, mint egy szovjet film hajdanán, szülőfaluja kultúrotthonában. Egyem meg a szívét Geoanának is – mondja ajka apró remegésével Chivuletené –, mintha az a langaléta Mituş lenne, akivel Lehliuban a szénában hempergettem. Be ostoba voltam, hogy nem szültem neki egy gyereket, a végén csak rávettem volna, hogy megkerje a kezemet! Chivulete úrra semmi sem illik egy nő lelki visszavetítéseiből. Alacsony, pocakos, smucig, szórszálhasogató, makacs, és mintha mindez nem lenne elég, még proféta is. Szintén a múltban. Tudja, ki lett volna a legjobb miniszterelnöknek, kinek kellett volna belépnie a kormányba, és hogyan kell vaskézzel vezetni az országot, hogy minél hamarabb kilábaljon a válságból. Chivulete úr bal keze enyhe bénulás nyomait viseli, petyhüdtlen lóg. Mint külki politikai proféta, más közgazgatási metaforát kel-lene hogy találjon. Ne beszéljen kézzről, inkább mondja azt, hogy az országnak olyan elnökre van szüksége, aki a sarkára áll. Ha Chivulete úr tudná, hogy amikor a döntő választási csaták zajlanak, idős nők ezrei, sőt tízezrei tekintenek vissza régi emlékekre, sok mindentől megfosztott családi életükre, nem erősködne annyira. Az enyém is – mondta neki parkbéli barátja, Mutulică úr –, megvadul, amikor meglátja Iliescut. Messzebb kell ülnöm a tévétől, amikor Iliescu elkezd hadonászni, ha pedig azzal a bolsevik sapkájával jelenik meg, a feleségem egyszerűen megőrül, nem egyéb. Elég ha Mutulică szóba hozza felesége múltba révedéseit, elkezdődik a bohózat. A park vénemberei, ahányan vannak, csak nejeik emlékidézéseiről beszélnek. Nem számít a hitveseknek, ki liberális és ki parasztpárti, csak azok a közép-korú politikusok érdeklik őket, akikhez hozzámehtek volna, ha nyomorult férjeik nem szédítették volna meg őket ígéreteikkel és szerelmi

vallomásaikkal. Mutulică egyik szeme kancsal, Chivulete kopasz, Spătărelu görbe hátú, csak Barbăverde olyan-amilyen, hosszú, zsíros hajával, amely a szemébe hull, mint Crinişornak. Hülyék kéne legyünk, hogy Geoanára szavazzunk – mondják keserűen a nyugdíjasok –, mert az asszonyok szájától meg nem szabadulunk. Băsescu szavazunk, legyen a fehérmépeknek is akit szidniuk még öt évig! (Fordította: K. B. A.)

Tradicionális online média

Michael Kinsley

the Atlantic

A csökkenő példányszámok miatt a napilapok szerzői egyre szószátyárabbá válnak. Nem csoda, hogy az olvasók a tömörebb és tárgyilagosabb online hírportálokhoz pártolnak – véli az amerikai publicista.

„Nem csak a technikai átalakulás következménye, hogy a hírfogyasztók egyre inkább az internetet választják a napilapok helyett. Az is közrejátszik az olvasási szokások átalakulásában, hogy a napilapok cikkei túl hosszúsúak” – írja Michael Kinsley, az *Atlantic* magazin publicistája. Kinsley még úgy tanulta, hogy a jó publicista nem szaporítja fölöslegesen a szót. A napilapok az internet megjelenése előtt a tömör és tényszerű beszámolókra törekedtek. Az elmúlt években azonban egyre terjedősebbé válnak. Kinsley nagy amerikai lapokból vett példákkal támasztja alá, hogy az újságírók fölösleges – részben triviális, részben hangulatfestő – leírásokkal egészítik ki a tények közlését. Felrúgják a korábbi hagyományt, amelynek értelmében az első bekezdésből minden fontos információnak ki kell derülnie – ehelyett inkább fölösleges ismétléssel igyekeznek hangsúlyozni a lényegét. Egyre jellemzőbb a vélemények és a hírek keveredése, sőt, terjed az ironikus hangvétel, ami korábban szintén elképzelhetetlen volt. Az internetes újságírás lényege a tömörség: az online lapok szerzői tudják, hogy az olvasók a hosszú cikkeket nem olvasák el, ezért a fontos információk közlésére szorítkoznak. A hagyományos hírfogyasztók pont azért fordulnak előszeretettel az online média felé – állítja Kinsley –, mert az tartja magát a tradicionális újságírás szabályaihoz. Más kérdés persze, hogy semmi garancia nincs az online írások tömörségére. Sőt, ellentétben a nyomtatott lapokkal, az interneten még csak a fizikai korlátok sem szabnak határt a terjedésnek. (metazin.hu)

Új alkalmazotti nyilvántartás

Czédly József

Annak idején ismertettük a *Törvénytárban* a kormány 2006/161. sz. határozatát, mely kötelezi a munkaadókat, hogy az alkalmazottak nyilvántartását egységes, a határozatban előírt formában és tartalommal, elektronikus formában naprakészen vezesse (registruł general de evidență a salariaților), közzölje a területi munkaügyi hatóságokkal (újabb elnevezésük szerint Területi Munkafelügyelőség – Inspectoratul Teritorial de Muncă) az időközben létrejött változásokat, és az esetleges ellenőrzések alkalmával a nyilvántartási naplót az illetékes hivatali megbízottainak a rendelkezésére bocsássa.

Időszerűvé vált, hogy visszatérjünk erre a témára ugyanis a *Hivatalos Közlöny* január 20-i, 45. számában közzétették a 2010/37. sz. kormányhatározatot a fent említett szabályozás módosításáról. Ugyanakkor felhasználom az alkalmat a rendelkezés egyes fontosabb előírásainak felelevenítésére is.

Az alkalmazottak egységes nyilvántartása valamennyi romániai munkaadóra kötelező. A most bevezetett módosítás ezt kiterjeszti a Romániában képvisellettal rendelkező külföldi jogi személyekre is, ha román állampolgárságú személyeket alkalmaznak. Ezután csak az idegen államok követségeire és konzulátusaira nem vonatkozik ez a kötelezettség. Amint említettük, az alkalmazottak nyil-

vántartását elektronikus formában kell vezetni, a munkába állás idejének sorrendjében feltüntetve a következő adatokat: a) az alkalmazottak neve és keresztnéve, személyi száma (CNP); b) az alkalmazás időpontja; c) az alkalmazott beosztása/állása. Ennek megjelölésénél kötelező feltüntetni a romániai foglalkozások osztályozási rendszerében (Clasificarea Ocupațiilor din România – COR) szereplő megfelelő kódszámot is; c) a munkaszerződés jellege; d) a munkaszerződés felbontásának ideje és oka.

A most bevezetett módosítás az előbbi felsorolást a következőkkel egészítette ki:

Az a) és d) bekezdésekben jelzett adatokat az alkalmazottak nyilvántartásába az alkalmazás időpontját megelőző munkanapon kell bevezetni. Az e) bekezdés adatait a munkaszerződés felbontásának a napján kell regisztrálni.

Az adatokat elektronikus úton kell továbbítani a területi felügyelőséghez az alábbi lehetőségek egyikének az alkalmazásával:

- az felügyelőség honlapján meglévő adatbázis online ki egészítésével;
- elektronikus aláírással ellátott e-mail útján;
- a területi felügyelőség székhelyén benyújtott, a munkaadó aláírásával ellátott levélhez mellékelte elektronikus formában.

A szabályozás legfontosabb módosítása, hogy az alkalmazottak nyilvántartását

az első alkalmazott munkába állását megelőző munkanapon kell közölni a területi felügyelőséggel, szemben az eddig érvényben levő 20 napos határidővel. A nyilvántartásba bevezetett valamennyi új adatot, illetve a meglévőknek a megváltoztatását ezután ugyancsak a fenti határidőben, a változások időpontját megelőző munkanapon kell bejelenteni az említett hivatalnak.

Az alkalmazottak nyilvántartását elektronikus formában a munkaadó székhelyén, esetleg alegységeinél kell vezetni. Ezenkívül minden alkalmazott számára létre kell hozni egy, a személyi adatait magába foglaló irattartót (dossziét), melynek kötelező-

en tartalmaznia kell az alkalmazáshoz szükséges okiratokat, az egyéni munkaszerződésnek egy példányát, az ezt megváltoztató pótszerződéseket (contract adițional), a munkaszerződés esetleges felfüggesztését és végül a munkaszerződés megszűnését, valamint más, az alkalmazott vállalati tevékenységével kapcsolatos okiratot vagy ezek másolatát.

Az alkalmazott írásbeli kérvénye alapján a munkaadó köteles általa vagy törvényes képviselője által hitelesített másolatot kibocsátani a személyi irattárban levő bármelyik okiratról, az alkalmazottak nyilvántartásában szereplő személyi adatokról, a munkahelyen folyo-

tatott tevékenységről, besorolásról, a munkában töltött időtartamról.

A határozat kihágásnak tekinteti és büntetést ír elő a következő szabálysértésekért:

a) az alkalmazottak nyilvántartásának létre nem hozása, illetve az ebben szereplő adatok elküldésének meglőzése a területi felügyelőséghez, a határozatban előírt formában és időpontban;

b) a nyilvántartás és az ebben szereplő adatok bemutatásának megtagadása a felügyelőség képviselőjének;

c) a kötelező adatok hiányos bevezetése;

d) a munkaszerződés nyilvántartásba vétele a munkába állás időpontja után;

e) a valóságnak nem megfelelő adatok bevezetése a nyilvántartásba.

Az a) és c) bekezdésekben felsorolt kihágásokért kétezer lejtől ötezer lejig terjedő büntetés jár. A d) bekezdésben foglalt szabálysértésért, minden egyes munkaszerződés esetében 1500 lej a büntetés. Ezeknek összege nem haladhatja meg a húszezer lejt. Az e) bekezdésben feltüntetett kihágásért 3500 lejtől ötezer lejig terjedő büntetést szabhatnak ki.

A fentiekben ismertetett határozat január 23-án lépett életbe.

Az első lépés, hogy a besorolással megbízott vezetőket és alkalmazottakat a területi pénzügyi és munkaügyi hatóságok felkészítik erre a feladatra, második lépésként február 1-je és március 31-e között ellenőrzik majd, hogyan sikerült a besorolási törvény előírásait alkalmazni.

ges célja a munkaerő mobilitásának operatív követése uniós szinten.

A határozat különlegesen nehéz feladat elé állítja az állami és helyi közhivatalok, valamint a közintézmények alkalmazottainak nyilvántartásával megbízott személyeket. Ismeretes, hogy a közalkalmazottak egységes besorolását előíró 2009/330. sz. törvény 2010. január 1-jén lépett életbe. Ennek következménye, hogy minden közalkalmazottat újonnan kell besorolni a törvény által előírt fizetési keretbe, az új besorolást be kell vezetni az alkalmazottak nyilvántartásába és ezt közölni, a fentiekben ismertetett határozat alapján a területi felügyelőségnek.

Azt, hogy hogyan fog a gyakorlatban megtörténni a közalkalmazottak besorolása a kormány törvényerejű rendeletben kívánja szabályozni. Ezt még nem tették közzé, amikor erre sor kerül, ismertetni fogjuk a *Törvénytárban*. Megjelent a *Hivatalos Közlönyben* (2010. január 15-i, 42. szám) a munkaügyi- és pénzügyminiszter közös rendelete: hogyan kell majd nyomon követni (monitorizálni) és ellenőrizni a közalkalmazottaknak az új törvény szerinti besorolását.

Az első lépés, hogy a besorolással megbízott vezetőket és alkalmazottakat a területi pénzügyi és munkaügyi hatóságok felkészítik erre a feladatra, második lépésként február 1-je és március 31-e között ellenőrzik majd, hogyan sikerült a besorolási törvény előírásait alkalmazni.

A képviseleti megbízás

Deák Levente

A hatályos polgári törvénykönyv részletekbe menően szabályozza a képviseleti megbízás vagy megbízatás (mandatul cu reprezentare) intézményét. Ugyanezt teszi az új polgári törvénykönyv is a 2013–2038. szakaszokban, amelyek ugyan még nincsenek hatályban, de amelyek szövegűhő alkalmazására idejében fel kell készülni. Ezekről ismertetőnk végén külön szólunk majd.

A képviseleti megbízás olyan szerződés, amelynek alapján a megbízó (mandatul) bizonyos jogügylet vagy jogügyletek megkötésére hatalmazza fel megbízottját (mandatarul), a megbízó nevében és érdekében. A törvénykönyv egyértelműen szerződést említ, s mivel két fél kötheti, szerintem kétoldalú szerződéssel állunk szem-

ben, még akkor is, ha a gyakorlatban a megbízás a megbízó által egyedül aláírt meghatalmazás formáját ölti (procură). A megbízás a legtöbb esetben ingyenes, de sok esetben visszerthes is lehet. Bizonyos szakmák gyakorlójánál, mások javára megbízást hivatásszerűen teljesítőknél, kötelezően.

A megbízás mindig egy bizonyos, meghatározott jogügylet megkötésére szól, például ingatlan megvételére, örökség elfogadására, csere szerződés megkötésére stb., minden esetben a megbízó nevében és érdekében. E rendeltetés jogügyletek némelyikénél a jogügylet érvényességi feltétele a közokirat léte, érthetőbben az, hogy ezt foglalják közokiratba (hitelesítse közjegyző), például az ajánlkozóási szerződést vagy azokat az adásvételi és egyéb szerződések, amelyek tár-

gya földterület vagy beépített terület (is), nemkülönben a jelzálogszerződés, amelynél szintén érvényességi feltétel a közokirati forma megléte. Más esetben a törvény a jogügyletet érvényesnek ismeri el akkor is, ha azt magánokirati formában kötötték meg, például a haszonközönszerződésnél (contract de comodat) vagy a gyakori haszonbérleti szerződésnél (contract de arendare). Ezt azért említem, mert a gyakorlatban gondot okozhat a megbízás formája mindkét említett esetben, akkor, amikor a jogügyletet kötelezően közokiratba kell foglalni, de akkor is, amikor elegendő a magánokirati forma a létrejött jogügylet bizonyításáért.

A joggyakorlat ezt úgy oldotta meg, hogy a közokiratot megkövetelő jogügyleteknél a megbízásnak is közokiratba foglaltnak kell lennie, míg a

magánokirati formában megköthető jogügyleteknél a megbízatást is elegendő közjegyzői hitelesítés nélkül írásba foglalni. (Itt vetem közbe azt, hogy a közjegyzői gyakorlat a sokkal drágább hitelesítést részesíti előnyben ott is, ahol a magánokirati formában kötött jogügyletek is elegendők lennének a bizonyításhoz.)

A megbízás megszűnésének eseteit a hatályos Ptk. 1552-es szakasza sorolja fel. Ezek: a megbízás egyoldalú visszavonása, a megbízott lemondása, valamint a két fél valamelyikének halála, gyámság alá helyezése, fizetési kép telensége vagy csődje. A visszavonásról a megbízottat értesíteni kell, mert ha ezt elmulasztjuk, ő megbízatását később is teljesítheti, s hamondjuk, az ingatlant jóhiszemű harmadik személynek közben eladja, ez utóbbi megtartja a tulajdont. (Ptk. 1557-1558. szakasz.)

A következőkben az új polgári törvénykönyvnek a kép-

viseleti megbízásra vonatkozó néhány előírását ismertetem, amelyeknél a törvény szöveg megfogalmazói a több évtizedes joggyakorlatra is figyeltek.

A 2012-es szakasz 2. bekezdésében az áll, hogy a képviseletre feljogosító megbízást vagy az olyan okiratot, amely ezt tanúsítja, meghatalmazásnak nevezzük. (Imputernicia pentru reprezentare sau, dacă este cazul, înscrisul care o constată se numește procură.)

Kifogásoltam már nemegyszer azt, hogy a mai meghatalmazásokból a legtöbb esetben hiányzik a megbízott elfogadást tartalmazó akaratnyilvánítása. Ezzel azonban már nem lesz baj, mert a 2013-as szakasz egyértelműen kimondja azt, hogy a megbízott elfogadását megbízatása teljesítése is bizonyítja. (Acceptarea mandatului poate rezulta și din executarea sa de către mandatar.)

A törvénykönyv szövegében, közelebbről a 2013-as

szakasz 2. bekezdésében helyet kapott az a megfogalmazás, amelyet a meghatalmazás formájával kapcsolatban már elmondtunk, vagyis az, hogy csak akkor van – vagy inkább lesz szükség – közokirati formában készült meghatalmazásra, ha a készülő jogügylet csakis közokirati formában megkötvé érvényes. Ebből pedig az is következik, hogy ahol a törvény a közokirati formát, érvényességi szempontból nem követeli meg, ott a harmadik személy ellenében a magánokirat is bizonyítéknak számít és elfogadható lesz.

A meghatalmazás megszűnésének esetei megegyeznek azokkal, amelyeket a hatályos Ptk. tartalmaz. Újdonságként hat azonban a 2015-ös szakaszban előírt szabály, amely azt mondja ki, hogy azok a meghatalmazások, amelyeknek időbeni hatályát (érvényességi idejét) nem határozták meg, megkötésüktől számított három év elteltével érvényüket veszítik!

Ismerini szeretné a legújabb jogszabályokat? Fizessen elő a **MONITORUL OFICIAL** törvényeket, dekrétumokat, határozatokat és más jogszabályokat tartalmazó I. sorozatára. A 2008. évi előfizetési díj hagyományos hordozón 1560 RON, negyedévenként 400 RON. Az elektronikus kiadásra előfizetési díj 1400 RON. A kiadványt meg lehet rendelni a Román Posta, a Rodipet Rt. kirendeltségén.

A román törvényhozást magyar nyelven tanulmányozni óhajtók megrendelhetik **ROMÁNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE** magyar nyelvű hivatalos kiadását hagyományos formában a Román Postánál vagy a Rodipetnél, illetve interneten. Szívesen tájékoztatunk minden érdeklődőt a 021–318 5123-as telefonszámon. E-mail: hk@ramo.ro

**A TÖRVÉNYTÁRAT TÁMOGATJA
A COMMUNITAS ALAPITVÁNY**

Tavaszi cipődivat

A divattervezők rendre előállnak őrült ötletekkel, ám a különlegesség és meg-hökkentés hozzátartozik a szépségipar-hoz. A legújabb, 2010-es tavaszi cipő-trend is ilyen, bár nagyon valószínű, hogy egyes darabokat legfeljebb a kifutó-kon fognak hordani.

A legújabb, 2010-es cipőkol-lekció leginkább a régi gésák hatalmas, fatalpú papucsai-ra emlékeztet, vagy a velen-cei kurtizánok szintén jóko-ra cipőire. Hétköznapi vise-letre semmiképpen sem aján-lottak például a neves divat-tervező, Alexander McQueen legújabb cipő-kreálmányai. A cipőket kris-tályokkal díszítették, több mint 20 centis sarkakkal vannak ellátva. A 2010-es idény divatcipői különösek, mintha egy horrorfilm inspi-rálta volna őket: óriásiak, túlméretezettek, ormótla-nok és bizarrok.

A platform talp időről időre visszatér. Az elmúlt

szezonokban inkább az volt jellemző, hogy az extra ma-gas tűsarkú cipőknek volt vi-szonylag vastag a talpa, vagy pedig telitalpú model-leket hordtunk, most meg úgy tűnik, hogy az egyenes változat jön vissza.

Az egész platform-mánia a kínaiaktól és a japánoktól ered, ezekben a kultúrákban a tradicionális viselet szer-ves részét képezik. Ahogy változtak a korok, úgy vál-tozott a talpak vastagsága és a sarkak magassága is. A 2010-es tavaszi-nyári kollek-ció részét képezik majd az újabb és újabb mintákkal dí-szített hagyományos torna-cipők is.

Szépüljünk citrommal

A citrom nemcsak ízletes, vitamindús gyümölcs, amit a konyhában használunk, hanem vitamintartalmát a kozmetikában is alkal-mazhajuk. Például hatásos kézápolószer: glicerinbe ke-verjünk pár csepp citromot és az ujjaktól a csukló irá-nyába masszírozzuk bele a kéz bőrbe. Kisimítja az arc-bőrt: egy tojásfehérjét, há-rom-négy csepp citromlével habbá verünk és 10 percre felkenjük a letisztított arc-bőrrre. Zsíros, mitesszeres, pattanásos bőrre pakolás: 3 dkg élesztőt keverjünk össze egy mokkáskanál citromlé-vel és annyi joghurttal, hogy kenhető masszát kapjunk. A pakolást kb. 10 percig hagy-juk fenn.

A kicsavart citrom héját ne dobjuk el, konyhai munka után belsejével kenjük be ke-zünket, utána krémezzük jó minőségű kézbalzsammal. Fogínyvérzés megszünteté-sére próbáljuk ki hogy min-

den nap fogmosás után a foghúst masszírozzuk meg citromlével. A vitaminos masszázis erősíti a fogínyt.

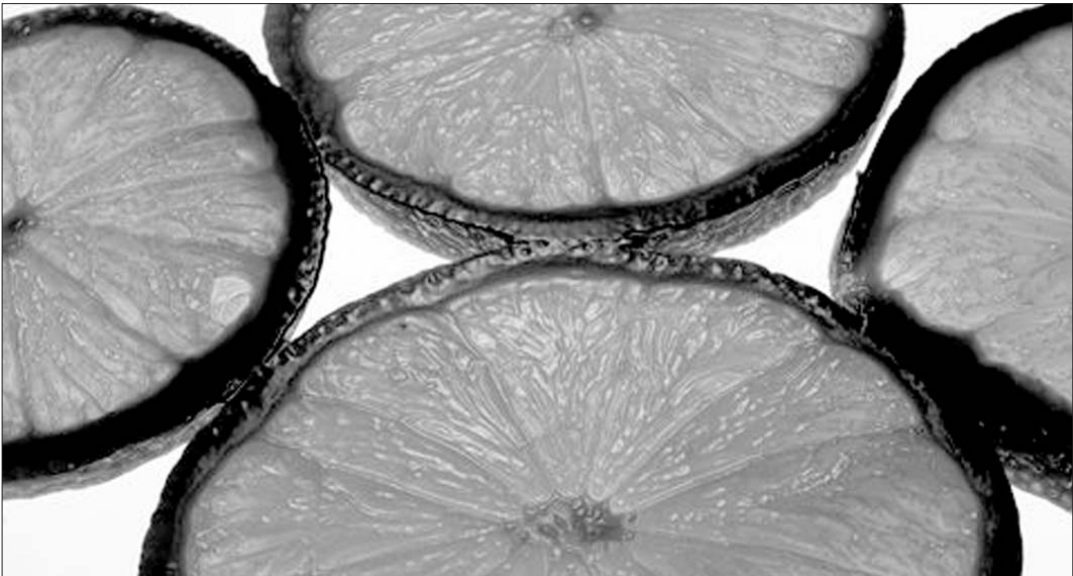
Az arcbőrön is hatéko-nyan alkalmazhatjuk. Szépi-ti, rugalmassá teszi a bőrt, ha a napi megszokott arckré-

münkbe néhány csepp ci-tromlét keverünk és úgy ken-jük fel az arc- és nyakbőrre. Fokozottan fehériti, simítja

és rugalmassá teszi a bőrt a következő citromos keverék: nyers uborka lébe csepegtes-sünk citromot, mártsunk be-

le egy vattadarabot és né-hányszor töröljük át a letisz-tított arcbőrt.

A citromnak a belsőleges hatása is kiváló a bőrre. Sza-bályozza a bőr faggyúműkö-dését. Eltávolítja az elhalt hámsejteket. Rendszeres használata elhalványítja a szeplőket. A fürdővízhez ad-va puhává varázsolja a bőrt, megpuhítja a bőrkeménye-déseket. Samponba beleke-verve csillogóvá, illatosná te-szi a haját, használata a lela-pult haját megemeli. Hajöb-lítésre kiváló. Selymessé, csillogóvá teszi, a szőke ha-jat pedig világosítja, ha a fél csésze kamillatea és fél cit-rom levének elegyével öblít-jük át a haját mosás után. Együttal fixálja is a frizurát. A szőke haját hajmosás után, a balzsamozást követő-en öblítsük át fél liter vízzel, amibe egy pici ecetet és egy citrom levét csorgattuk bele. Ragyogó, aranyló színt ad-hatunk így a szőke hajnak.

Programajánló

Könyvbemutató Csikban

Nagy Csilla Anita, a Providentia Idősek Klubjá-nak vezetője idősekről szóló Ezüstévek című könyvének csíkszeredai bemutatóját pénteken, január 29-én 17 órától a Riechen Egyesület székhelyén tartják (Nagy Imre utca 140. szám).

Farsangi kosaras bál Csíkmindszenten

A Nagy István Általános Iskola és a Csíkmindszenti

Kulturális- és Sportegyesü-let szervezésében szomba-ton, január 30-án 20 órától farsangi kosaras bált tarta-nak a Csíkmindszenti Sport-csarnokban, melyre meghív-nak minden kikapcsolódni vágyó párt.

Szászrégenben a Hahota

A Hahota színtársulat ja-nuár 29-én, pénteken este 19 órától Szászrégenben, a művelődési házban vendég-szerepel a Jubileumi exp-ressz című nagy sikerű ze-

nés szilveszteri kabaré-elő-adásával. Az előadás sztár-vendége: Dancs Annamari.

Sportgála Szászrégenben

A Szászrégeni Polgár-mesteri Hivatal és helyi ta-nács a megyei sportigazga-tósággal közösen január 30-án, szombaton 14 órától az Eugen Nicoara Művelődési Házban második alkalom-mal szervezi meg a szászré-geni sportgálát, ahol díjaz-zák a múlt év legjobb hely-béli sportolóit, edzőiket, a klubvezetőket, támogató-kat. Ugyanakkor fotótárlat nyílik, 15 órától átadják a kupákat és az elismerő okle-

veleket, 16 órától pedig sport és művelődési műsor szórakoztatja a résztv-evőket.

Előretolt Helyőrség fesztivál

Vidám irodalmi,- sport-és gasztronómiai fesztivált szervez január 29-31 (pén-tek-vasárnap) között Ko-lozsváron az Előretolt Hely-őrség és az Erdélyi Magyar Írók Ligája a régi Helyőrség szellemében, könyvbemuta-tókkal, irodalmi humores-tekkel és zenével fűszerezve a kolozsvári Bulgakov iro-dalmi kávézóban.

Színhelyek: Café Bulga-kov, Virág (I. M. Klein) u.

17, P. Howard Social Club & Café (A Mátyás-házzal és a Sapientiával szemben). A programok esténként zaj-lanak 19 órától a fent emlí-tett helyszíneken.

VII. bihari borverseny

Január 29-én és 30-án lesz lehetőségük szervezett kö-rülmények között megmé-retkezniük a Bihar község-beli boroknak, illetve a me-gye más településeiről is várnak nedűket. A rendez-vény helyszíne a bihari kul-túrház kisterme. Pénteken 8 és 18 óra között lesz a borok benevezése (25 lej mintán-ként; 1 minta 2x0,75 liter).

Január 30-án, szombaton 10 órától lesz az ünnepélyes megnyitó, később gazdafő-rumot tartanak, melynek té-mái: a létfenntartó farmok támogatása, kialakulásuk ösztönzése, továbbá egyesü-letek létrehozásának szük-ségessége.

Kosaras bál Nagykenen

Kosaras bált tartanak ja-nuár 30-án, szombaton a nagykendí Petőfi Sándor Művelődési Otthonban. A 19 órától kezdődő mulatság-ra szeretettel várnak minden kendi és környékbéli házaspárt. Fellép a Kendi Csilla-gok néptáncsoport.

Olcsón, gyorsan – halkonzervből

Gyors és olcsó ételt szeretne vacsorára? A széles választékban kapható halkonzervek segítségével lehetnek a konyhában. Bár kenyérrel önálló ételként is fogyaszthatóak, előnyük leginkább abban rejlik, hogy változatosan és egyszerűen felhasználhatóak sokféle étel elkészítéséhez is.

A halkonzervek előnye, hogy viszonylag olcsók, szinte bármely élelmiszerüzletben beszerezhetőek, jól és hosszú ideig tárolhatóak (az eltarthatóság érvényes a felbontott, de hűtőszekrényben tárolt halra is). Teendők nincsenek velük, a konzervet felbontjuk, lecsepegtetjük, és tehetjük az ételbe a recept előírása szerint, illetve fogyaszthatjuk. Ügyeljünk arra, hogy a halkonzerv általában sós, ennek megfelelően sózzuk az ételt. Használjuk lehetőleg a saját levében tárolt (és nem olajos) halat, illetve az olajos halat alaposan csepegtessük le papírkéztörlettel (az olaj esetleg felhasználható salátaöntet készítéséhez). A fent felsorolt konzervhalak felhasználhatók hozzávalóként vagy ízesítésre például a következőkhez.

Szardíniás metélt

Hozzávalók: 25 dkg széles metélt, 1 doboz bármilyen fajta olajos halkonzerv, 3 dl tej, 2 gerezd fokhagyma, 1 ek. liszt, fél citrom leve és reszelt héja, 1 mk. tört fekete bors, 1 tk. vegeta, kevés só.

Elkészítés: A tésztát megfőzzük. Meleg vízzel leöblítjük, és melegen tartjuk. Közben a halkonzerv levét leszűrjük, és serpenyőbe öntjük. Addig forraljuk, amíg az

összes nedvességtartalma elpárolog. Ekkor rászórjuk a lisztet, és kevergetve kicsit megpirítjuk. A tejet ráöntve, folyamatos keverés közben sűrűre főzzük. A mártást a vegetával, a citromlével és kevés citromhéjjal, valamint a zúzott fokhagymával és a

tésztára ráöntjük, összekeverjük, és az egészet serpenyőbe téve összepirítjuk.

Szardíniás rakott burgonya

Hozzávalók: 1 kg főtt burgonya, 40 dkg paradicsom, 2 doboz paradicsomos halkonzerv, 10 dkg reszelt sajt, 1/2 citrom reszelt héja, 3 gerezd fokhagyma, 3 dl tejföl, 1 mk. őrölt bors.

Elkészítés: A burgonya héját levágjuk, majd tepsibe karikázzuk, és sóval ízesítjük. Rátesszük a paradicsom felét. A halat leszűrjük, pépesítjük, majd a paradicsomra tesszük. A tejfölt elkeverjük

Rászórjuk a sajtot, majd újra burgonya következik és a többi hozzávaló az előző sorrendben. A tetejére sajt kerül. Végül előmelegített sütőben készre sütjük.

Paradicsomos-tonhalas tészta

Hozzávalók: 2-3 tonhal konzerv, olívaolaj, 1 hagyma, fél zöldpaprika (ízles szerint), 1 hámozott paradicsom (konzerv), 1-2 paradicsompüré, oregánó és bazsalikom, sajt, spagetti.

Elkészítés: A hagymát az olívaolajon megpároljuk (a zöldpaprikát csak akkor, ha kicsit csípősen szeretjük),

radicsompürét, majd a végén rászórjuk a fűszereket. Mindenki ízlése szerint fűszerezze, ha a paradicsomtól kissé savanykás lesz, szórjunk rá egy kevés cukrot. A kifőzött tésztára tegyük a szószt, és még forrón hintjük meg reszelt sajttal.

Kéksajtos lazac pástétom

Hozzávalók: 1 kis konzerv lazac (kb 20dkg), ¼ csésze kéksajt, 2ek petrezselyem zöld, 1 ek. reszelt vöröshagyma, 5 dkg krémsajt, ½ fokhagyma (préselve), bors, 1 ek. citromlé, 1 tk. Worcester-shire- szósz, 1 szelet szardella vagy szardella paszta (½ tk.).

Elkészítés: A lazacról öntjük le a vizet, és tisztítsuk meg a bőrtől. A sajtot morzsoljuk szét, majd a többi alapanyaggal egy kézi turmixszal dolgozzuk el. Étkezés előtt minimum 2 óráig pihentessük a hűtőszekrényben.

Tonhal saláta

Hozzávalók: 1 doboz tonhal konzerv, 1 kis fej saláta, 1 szál uborka, 2 paradicsom, 3-4 hónapos retek, 1-2 főtt tojás.

Elkészítés: A salátát összevágjuk, az uborkát, retket, paradicsomot, főtt tojást karikára vágjuk, sóval, citromlével ízesítjük, és a konzervet, olajjal együtt belekeverjük. Változatként készíthetjük zellerszárból és almából, vagy egyszerűen majonézzel keverve. Az utóbbi esetben a halkonzerv olaját nem adjuk a salátához.

Kert-ész Téli jázmin

A téli jázmin (Jasminum nudiflorum) Nyugat-Kínából származik. Nálunk is megél, de napfényes fekvésben virít igazán. Árnyékban is jól fejlődik, de ott nem hoz virágot. A téli jázmin kúszócserje, hajtásai 3-4 méter hosszúra nőnek. A talajra lehajló vesszők könnyen legyökeresednek, ezért ápolás nélkül elburjánzik. Lombhullató növény. Élénk, fénylő-zöld, tojásdad levelei ősszel lehullanak, de élénkzöld, szögletes, fásodó vesszői egész télen díszítenek. A sárga virágai, a többi jázmin fajjal ellentétben nem illatosak.

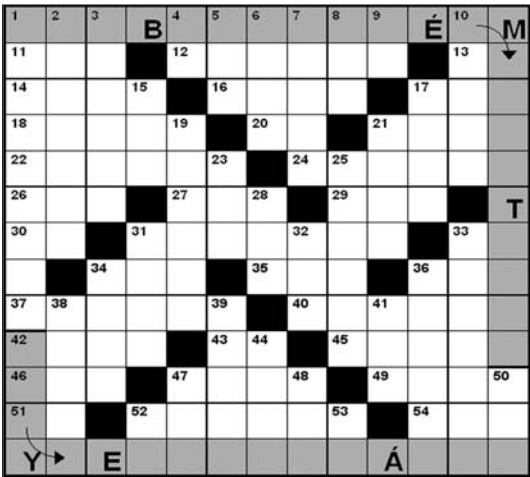
A virágok januártól márciusig nyílnak a csupasz vesszőkön, ám enyhébb teleken már novemberben is nyílik egy-két virág a bokron. Az első virágok a vessző tövében virítanak, majd a tél múltásával a csúcsokon is kibontakoznak. A téli jázmin könnyen nevelhető, mutatós növény. Mindenütt jól fejlődik, ahol nem éri erős, északi szél. Támasztékre rögzítve, csupasz falak befuttatására is alkalmas, persze ha napos oldalon van.

A cserje elviseli az erős metszést, így a növekedése jól szabályozható, és kis helyen is elfér. Alapos metszéssel sövény is nevelhető belőle. Ilyen célra 10-15 cm-re ültessük a fiatal töveket. Tapasztalat szerint a téli jázmin bokra akkor a legszebb, ha 3-4 évente egészen a föld felszínéig visszametszzük, ifjítjuk. Elvirágzás után, március-áprilisban vágjuk vissza. Szaporítása bujtással vagy nyári félfás dugványozással történik.

Sármási-Bocskai János,
kertészmérnök

Új munkaerő

- Te vagy az új alkalmazott itt a cégnél?
- Igen.
- Akkor kezdheted a napot azzal, hogy kitakarítod a raktárt.
- De kérem, én mérnök vagyok!
- ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 11. ... mars! (eredj innen). 12. Nagyon megszégyenít. 13. Páratlan éden! 14. Puha csontszerű szövet. 16. Várhat. 17. Vén, koros. 18. Megint, újból. 20. Sarlópengé! 21. Ugyanaz (lat.). 22. Közkeletű szókapcsolat. 24. Gombafajta. 26. ... Right!; rendben, angolul. 27. Ritka; Kölnben. 29. Fontos fém. 30. Remek. 31. Gémeskút része. 33. Éjfélig ez van! 34. Nem bel! 35. Előny idegen szóval. 36. Katonai (röv.). 37. Tündérkirály. 40. Kis motorkerékpár. 42. Nagyobb rög. 43. A gyönyörben kétszer is van! 45. Panasza. 46. Azon a helyen. 47. Az egyik sark. 49. Vallásos jellegű tilalom bizonyos tárgyak, állatok vagy személyek érintésére, nevük kimondására. 51. Régi részek! 52. Fizetést adó. 54. 1/32 font.

Függőleges:

1. A napilapok összessége. 2. Lassan megszűnő. 3. Halkan mond. 4. Az alumínium vegyjele. 5. Költői hívó szó. 6. Filmrendező (Gyula). 7. Ájult. 8. Pórnul ...; kudarcot vall. 9. Edzés része! 10. fekete-afrikai. 15. Végállomás. 17. Tartozása van. 19. Szélesre nyíló. 21. Lakáj. 23. Sapiienti ...; az okos ember kevés szóból is ért. 25. Emlősök szaporodási formája. 28. Vasabroncs fakerék. 31. Vadászok hangszere. 32. Ilyen cső a mikroszkóp. 33. Egyedül. 34. Angol grófság. 36. Tengeri virágállat. 38. Kelmefestő eljárás. 39. Menyétféle. 41. Informatikai egység. 42. A poén második része. 44. Nagyon nagy. 47. Az egyik égtáj. 48. Izidor beceneve. 50. Ilyen lapu is van! 52. Bajnokok Ligája (röv.). 53. Sajt

		6		2			8
9				7		1	
	7		8	1			
						3	
		2	9	3			
				8	2		6
	4			6		9	
	8			5			1
				7	3	6	

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

3	1	7	8	6	2	9	5	4
9	6	2	5	1	4	3	8	7
5	4	8	3	9	7	1	6	2
4	2	6	1	5	3	8	7	9
1	9	3	7	2	8	5	4	6
8	7	5	6	4	9	2	3	1
7	5	9	4	3	1	6	2	8
6	8	1	2	7	5	4	9	3
2	3	4	9	8	6	7	1	5

Nyakigláb, Csupaháj meg Málészáj

Volt egyszer egy szegény ember, annak volt három fia. A legnagyobbikat Nyakiglábnak, a másodikikat Csupahájnak, a legkisebbiket Málészájnak hívták. Ezek annyit tudtak enni, hogy az apjuk még kenyérből sem tudott nekik eleget adni. Egyszer azt mondja nekik, hogy menjenek már szolgálni, keressék meg a maguk kenyerét. Kiettek már őt mindenéből!

Elindult a legnagyobbik, Nyakigláb. Ment, ment soká. Találkozott egy öregemberrel, az felfogadta szolgának egy esztendőre.

Ahogy elmúlt az esztendő, az öreg azt mondja neki:

– Adok neked egy asztalt, amiért jól szolgáltál. Ennek csak azt kell mondanod: teríts, teríts, asztalkám – és lesz rajta mindenféle! Elfogadod?

– Márhogya én? Aki a hegyet megette volna kenyérről? El, el!

Nyakigláb alig várta, hogy kikerjen a faluból. Egy bokor mellett előveszi az asztalt, s mondja tüstént neki:

– Teríts, teríts, asztalkám!

Hát lett azon annyi minden, ennivaló, innivaló, hogy Nyakigláb szeme-szája is elállt a csodálkozástól. Jól is lakott mindjárt, de úgy, hogy majd kirepedt. Azzal indult hazafelé. Talált útjában egy kocsmát, oda is betért. Bement mindjárt egy szobába. Terítettett az asztallal. Jólakott, aztán kért egy pohár bort.

De amíg benn volt, a kocsmáros megleste, hogy mit csinál. Látta, hogy milyen asztala van ennek a legénynek. Hű, ha az ő kocsmájában olyan volna!

Ahogy este lett, lefeküdtek. Nyakigláb is jó mélyen elaludt. A kocsmáros meg csak belopózott, és a csodaasztalt kicserélte egy másikkal, amelyik pontosan olyan volt, mint Nyakiglábé.

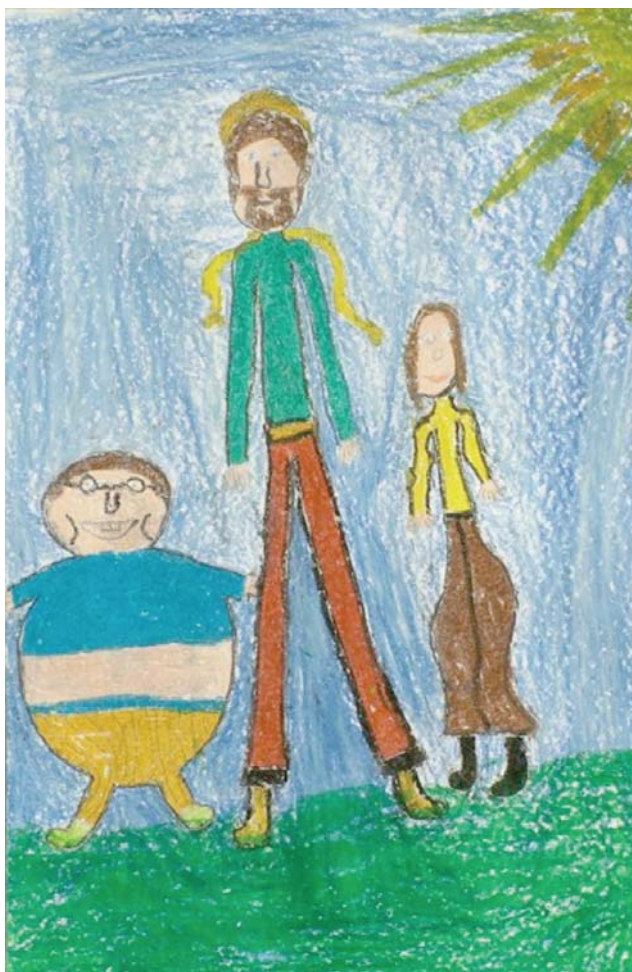
Másnap reggel Nyakigláb újra elindult. Addig ment, míg haza nem ért. Otthon eldicsekedett, hogy milyen asztala van ő neki.

– No, lássuk! – azt mondják. – Épp jó éhesek vagyunk, mint mindig!

Mondta szegény Nyakigláb az asztalnak, hogy „Teríts, teríts, asztalkám!”, de biz az nem terített. Az egész család meg már várta, hogy jólakjanak. Hogy Nyakigláb így becsapta őket, még üresebbnek érezték a hasukat. Kapták magukat, jól elverték Nyakiglábot.

Elindult most már a második gyerek, a Csupaháj. Az is ahhoz az öreghez érkezett, akinél Nyakigláb szolgált. Őt is megfogadták egy esztendőre. Mikor kitelt az idő, az öreg őt is magához hívta.

– Fiam, a szolgálatodért neked is adok valamit. Itt van egy számár! Ennek csak azt kell mondani: „Tüsszents, tüsszents, csacsikám!” – s annyi aranyat tüsszent neked, amennyit csak akarsz! Elfogadod?

– Egy ilyen jószágot?

Csupaháj nagyon megörült a számárnak. El is indult vele hazafelé. Útközben ő is betért a kocsmába. Evett, ivott, amennyi a bőrébe fért, és azt mondta, hogy majd csak reggel fizet. De a szamarat magával vitte a szobájába. Ahogy este lett, odaállított

ta maga elé, és azt mondta neki:

– Tüsszents, tüsszents, csacsikám!

A csacsi hegyezte a fülét, aztán elkezdett tüsszenteni. Tüsszentett is egyvégből olyan sokat, hogy Csupaháj már alig fért a sok aranytól. Felszedte az aranyat, és lefeküdt.

De a kocsmáros a kulcslyukon ezt is megleste. Mikor észrevette, hogy Csupaháj már alszik, bement a szobába hozzá, és a szamarat is elcserélte egy másikkal.

Csupaháj vitte haza a csacsit, ő is nagyra volt vele, hogy mit szolgált. De mikor rászólt a számárra, hogy tüsszentsen, az bizony egyetlen aranyat sem tüsszentett a padlóra, hiába várták. Csupaháj se vitte el szárazon, őt is jól elverték.

Szegény apjuk már kétségbe volt esve, hogy egyik gyereke sem tud rajta segíteni. Elindította a legkisebb fiát is, Málészajt.

Ez is elvetődött az öregemberhez. Őt is felfogadták egy esztendőre szolgának.

Mikor letelt a szolgálata, azt mondja neki az öreg:

– Fiam, jutalom nélkül téged sem eresztelek el. Itt van egy zsák, ebben van egy furkó. Ennek csak azt kell mondani: „Ki a zsákból, furkócskám!” – s akkor a furkó kiugrik, s azt verhetsz meg vele, akit akarsz.

Málészáj a hóna alá vette a furkót, és elindult vele hazafelé. Neki is útjába esett a kocsmá. Már nagyon éhes és szomjas volt. Bement. Evett, ivott, amennyi jölesett. A kocsmáros kérte tőle az árát, de Málészáj nem tudott fizetni, mert egy fillérje sem volt. A kocsmáros elkezdett lármáználni, hogy ő bizony elveszi Málészáj gúnyáját, ha nem fizet, vagy

pedig becsukhatja. Erre Málészajt is elfutotta a méreg, elővette a zsákot, és azt mondta:

– Ki a zsákból, furkócskám! Verd meg a kocsmárost!

A furkó csak kiugrott a zsákból, neki a kocsmárosnak, és csíhi-puhi, elkezdte porolni. A kocsmárosnak hamar elege lett a verésből, elkezdett jajgatni:

– Jaj, jaj! Hagyd abba a verést, barátom, visszaadok mindent, amit a bátyáidtól elloptam!

Málészáj csak nagyot nézett.

– Mit lopott el kend az én bátyáimtól?

– Hát a teríts-asztalt meg az aranytüsszentő szamarat!

De a furkó még folyvást ütötte a kocsmárost ezalatt is. Azt mondja Málészáj:

– Jó, ha visszaadod az asztalt meg a szamarat, akkor nem bántlak! Vissza, vissza, furkócskám, a zsákba!

A furkó visszament, a kocsmáros meg behozta az asztalt meg a szamarat, és odaadta Málészájnak.

Málészáj hazament. Ott-hon elmondta a testvéreinek, hogyan szerezte vissza az asztalt is meg a szamarat is. Volt már mit enni meg inni, volt pénz is, amennyit akartak. A szegény ember családja így aztán nagyon boldog lett.

Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből

Tizenkét hónap a természetben

Még novemberben készítettem műanyagpalackból egy madáretetőt. A kétliteres flakon oldalát kivágtam, ez lett a bejárónyílás, alatta felforosított szeggel rést készítettem, és azon átszúrtam egy letört faágat. Erre fognak rászállni a cinegék. A palack dugójához egy madzagot kötöttem, és ennél fogva akasztottam ki a konyhaablak alá, a csipkebokor ágára. A résen át napraforgómag-

gal töltöttem fel az etetőt. Hamar felfedezték a cinegék, és jöttek is a finom csemege. Csak egy baj volt az etetővel, ahogy a cinege rászállt, kikapott egy szem napraforgómagot és elrepent vele a közeli fára, a palack elkezdett forogni, ami miatt nehezen tudtak a többiek a maghoz férni. Elővettem újra a szeget, és miután felhevítettem az aragáz lángjánál a műanyag palack

nyakán két rést ejtettem vele. Majd fogtam egy darab drótot, kankó formára meghajlítottam és áthúztam a résen, és ennél fogva akasztottam ki újra. Most már nyugodtan jöhetnek a sárga mellényes madarak. És jöttek is. Kezdetben kissé félénken, gyorsan kikapták a magot, és már repültek is vele a közeli almafára. Ott lábujjaikkal szorították le a napraforgómagot, és addig kopácsol-

ták míg fel nem törték azt. Hamarosan már több mint tizenöt cinege hordta a magokat. Minden nap fel kellett töltsen az etetőt maggal, és így teszek ma is, mindaddig amíg ki nem tavaszodik.

Az egyik nap havazott, és a cinegék figyeltem az etetőnél, mikor megjelent egy zöldike. Minden bizonnyal felkeltették kíváncsiságát a sürgölődő cinegék, és eljött megnézni, hogy honnan lehet annyi magot hordani. Mondhatom, a zöldike nem volt túl udvarias, és félénken sem bizonyult. Miután rászállt a kiálló ágra, nyugodtan beszélt a nyíláson egyenest az etető közepére és ott letelepedett. Nem kapott fel egy magot és repült el vele, mint a cinegék többje, hanem csak nyugodtan ült és bincselte a magokat. Meg is illetődtek a cinegék, olyannyira, hogy mikor egy olyan cinege érkezett, amelyik már távolról a megszokott légi útvonalon egyenest az etető rúdja szorított szálra, le kellett fékeznie a levegőben az utolsó pillanatban, mikor észrevette a zöldikét. Mulatságos volt látni a megdöbbenett cinegét, amit sikerült megörökíteni.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Csináld magad Bagoly papírtányérból

Egy kis festegetéssel és ragasztgatással gyorsan elkészítheted ezt a vidám baglyot. Falra, például az ágyad fölé akasztva vidám dekoráció.

Szükséges eszközök: papírtányér, barna-, fehér-, sárga kartonlap, fekete filctoll, szemek, olló, ragasztó, barna tempera, cérna.

Elkészítés: A papírtányért ferd be barnára, és hagyd megszáradni. Amíg szárad, a színes kartonokból vágd ki a rajzon látható formák szerint a bagoly cső-

rét, fülét, szárnyát, lábait, szemeit és pófáját. A formákat a képen látható színek szerint használd. Ha megszáradt a tángyér, elkezdheted felragasztgatni a formákat. Először a szárnyat, fülét és lábát ragaszd fel, úgy hogy a széleket a tángyér alá csúsztatod. Ugyanígy ragaszd fel az akasztómadzagot is. A bagoly pófáját rétegesen ragaszgasd fel, és legvégül a fekete szemeket. A fekete filctollal a szabadon maradt felületet tovább díszítheted. Jó szórakozást!

Hétvégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

